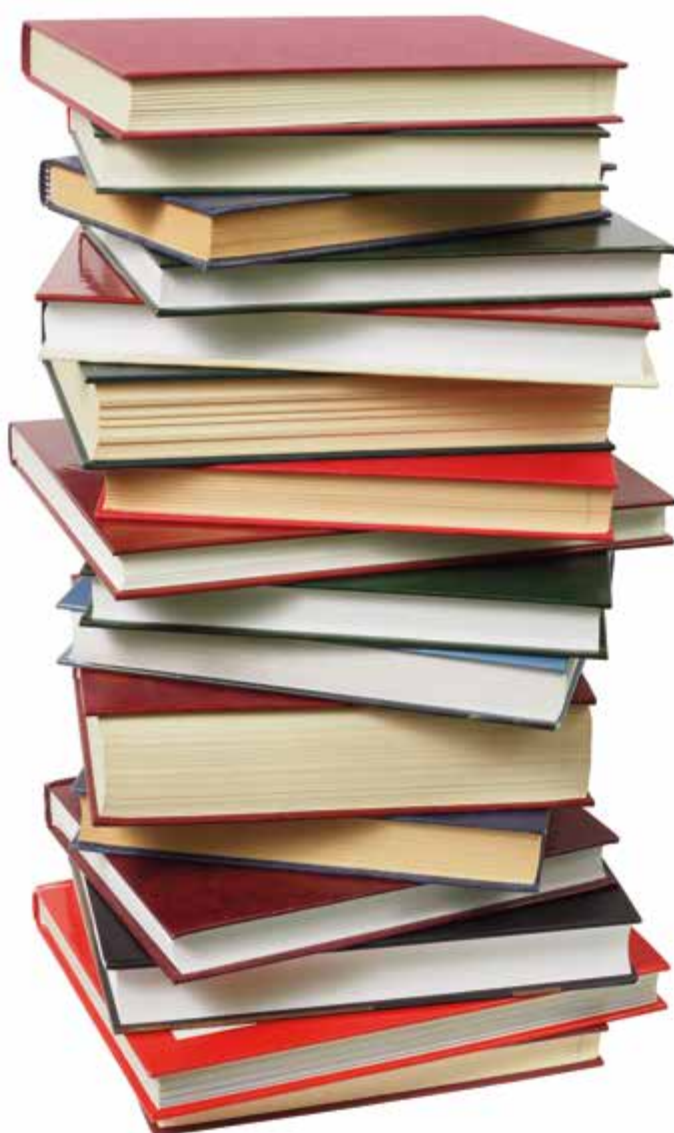

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs REGISTER ■

BELASTING ■

februari 2020 | nummer 1 ADVISEURS ■

Nieuwjaarsbijeenkomst 2020:
**Een leven lang
leren in de
fiscaliteit**

Arjan Lejour: 'Nederland mist een tot twee miljard euro aan
vennootschapsbelasting als gevolg van belastingontwijking'

Oudedagsreserve mogelijk op de helling

Van KOR naar OVOB: kanttekeningen bij nieuwe regeling in omzetbelasting

*De C-Klasse 180 Business solution is er al vanaf €47.195,-. Deze consumentenadviesprijs is inclusief: geadviseerde kosten rijklaar maken €1.200,-, recyclingbijdrage €35,- leges aanvraag kenteken €40,70,- en leges tenaamstelling kenteken €10,40,-. Netto bijtelling op basis van 37,35% inkomstenbelasting. De genoemde bedragen zijn rekenvoorbeelden. De vermelde NEDC-waarden voor het gecombineerde brandstofverbruik en de CO₂-uitstoot zijn terugbepaald naar de waarden overeenkomstig de oude NEDC-testmethodiek. Gecombineerd verbruik: 4,4 - 6,6 l/100 km, 22,7 - 15,1 km/l. - CO₂-uitstoot: 117 - 151 g/km (NEDC). Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie mercedes-benz.nl.

Ontdek de C-Klasse 180 Estate Business Solution. Nu standaard nog completer.

Goed nieuws voor de zakelijke rijder. De nieuwe **C-Klasse Estate Business Solution** is nu standaard nog rijker uitgerust met onder meer DAB+, digitaal instrumentendisplay en verwarmde voorstoelen. Geniet nu nog meer van zijn eersteklas rijcomfort vanaf **€315,- netto bijtelling per maand***. Kortom, uw perfecte business partner op de weg.

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag Prinses Beatrixlaan 544 2595 BM Den Haag Toren C, verdieping 9 Tel.: (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Prof. mr. dr. G.J.M.E. (Guido) de Bont
Mr. E.E.J.C. (Eli) Hendriks RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Mr. Sandra van den Nieuwenhof
www.sandravandennieuwenhof.nl
E-mail: contact@sandravandennieuwenhof.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Elfde jaargang, oplage 7500

Vormgeving

Twinmedia BV, Joke Boer

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2020/nr.

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

www.rb.nl/het-register

12 Een leven lang leren in de fiscaliteit

Verslag van de Nieuwjaarsbijeenkomst 2020

20 'Nederland mist een tot twee miljard euro aan vennootschapsbelasting als gevolg van belastingontwijking'

Interview met prof. dr. Arjan Lejour

De redactie - Echtscheidingspieken en renteperikelen

Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen

■ 4

Kort en Bondig

■ 5

Aan het werk met de WAB

Roelof van Marrum

■ 8

Cement

Mr. Sandra van den Nieuwenhof

■ 19

Jurisprudentie en wetgeving

■ 25

Oudedagsreserve mogelijk op de helling

Derk Smits

■ 30

Van KOR naar OVOB, kanttekeningen bij nieuwe regeling in omzetbelasting

Mr. Ad Fruijtier RB en Jessica van Oosten

■ 35

Astrid Sinterniklaas, belastingadviseur RB en gecertificeerd financieel planner: 'De klant staat bij mij centraal'

Het kantoor

■ 40

Het Verenigingsnieuws

■ 45

Echtscheidingspieken en renteperikelen

Ieder jaar doet zich hetzelfde fenomeen voor: zowel in september als in januari is er een piek in het aantal echtscheidingsverzoeken. Na de vakantie en na de feestdagen zijn de echtgenoten eruit: doorgaan heeft geen zin meer. Of ze waren er al eerder uit, maar wilden ze de feestdagen niet vergallen voor de kinderen. Normaal gesproken is december dus een rustige maand, omdat mensen een echtscheiding over de kerstvakantie heen tillen. Zo niet in 2019: anders dan in andere jaren zat de piek in december. De verwachting is niet dat dit ten koste gaat van de piek in januari. Ook in januari verwacht men een grotere piek dan normaal. Oorzaak van deze trendbreuk: de nieuwe alimentatieregels. Met ingang van 1 januari van dit jaar is de alimentatieperiode namelijk teruggebracht naar de helft van de huwelijksduur maar maximaal vijf jaar vanaf de echtscheidingsdatum, terwijl dat tot 1 januari twaalf jaar was. De minstverdienende zal in december gedacht hebben: 'snel nog even aanvragen', waar de meestverdienende geduld heeft bewaard en pas heeft gehandeld onder de nieuwe regels. U kunt zich voorstellen dat deze perfect getimede verzoeken geen positieve bijdrage zullen hebben op de sfeer waarbinnen de echtscheiding geregeld moet worden. Maar het moet gebeuren en dan is er voor u werk aan de winkel. In geval van een gezamenlijke eigen woning is er daarbij voor u een schone taak weggelegd. U kunt er namelijk eigenhandig voor zorgen dat de procedures over de eigenwoningrente in geval van echtscheiding (eindelijk) zullen stoppen.

Wat u moet doen is simpel: knoop in de oren van uw klant dat als hij of zij alle rente voor zijn of haar rekening neemt, dit niet betekent dat dus alle rente bij hem of haar aftrekbaar is. Zijn beide ex-partners voor de helft eigenaar en dragen zij beiden voor de helft de schuld, dan is bij beiden maximaal de helft van de rente als eigenwoningrente aftrekbaar. Ongeacht wie de rente betaalt. Heerlijk toch deze wiskundige wetmatigheid in een juridische wereld waarin antwoorden vaak niet met zekerheid te geven zijn? Maar niets is minder waar zo blijkt uit de vele jurisprudentie die op dit punt is verschenen. Steevast stelt de rentebetaler zich op het standpunt dat hij of zij alle rente mag aftrekken, alsof het een soort grondrecht is. Dit is een hardnekkige misvatting en steevast oordeelt de rechter in tegenovergestelde zin. Bijzonder is het wellicht wel: wie gaat er nou rekeningen voor zijn of haar ex betalen? Tenzij het een uiterste poging is om de ander op andere gedachten te brengen, maar dat ligt niet echt voor de hand (hoop ik). Meer in de rede ligt het dat de rentebetaler zijn ex uit andere hoofde iets moet betalen, zoals een gebruiksvergoeding voor het deel van de woning dat van de ex is of (kinder)alimentatie. Door de verschuldigde rente van de ex aan de bank te betalen, heeft de rentebetaler een vordering op zijn ex en vervolgens worden beide schulden met elkaar verrekend. Niets meer en niets minder. Aan u de uitdaging om de rentebetaling voor de ex fiscaal te duiden. Is het alimentatie, dan kan er onder voorwaarden wel sprake zijn van aftrekbare partneralimentatie. Is het huur? Dan geen aftrek, net zoals de rest van huurbetaland Nederland. Als u dat bij uw klant tussen de oren krijgt, zullen de echtscheidingspieken niet leiden tot pieken in de fiscale rechtspraak.

Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen

*verbonden aan Tilburg University, werkzaam bij de Belastingdienst
en lid van de redactieraad van Het Register*

Publieksprijs EenVandaag voor volhardende Kamerleden in toeslagaffaire

Het aanklaarten van de toeslagenaffaire is verkozen tot de 'Politieke Prestatie van 2019'. Ruim 25.000 mensen brachten hun stem uit bij de publiekverkiezing van actualiteitenprogramma *EenVandaag*.

Kamerleden Pieter Omtzigt (CDA) en Renske Leijten (SP), die zich al maanden voor de kwestie inzetten, kregen de prijs in de uitzending. Veel mensen die op de toeslagenaffaire stemden, noemden Omtzigt en Leijten bij naam. Daar stonden woorden als 'doorzettingsvermogen' en 'volharding' bij.

'Opgelucht'

RTL Nieuwsen Trouw deden dit jaar een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Uit de stukken bleek dat de Belastingdienst onterecht de kinderopvangtoeslag heeft stopgezet bij duizenden ouders. Panelleden die hebben gestemd, zijn boos dat de overheid burgers als fraudeurs bestempelt. Zij zeggen opgelucht te zijn dat er politici zijn die daartegen blijven strijden.

Op de tweede plaats staat de beslissing dat grote bedrijven meer winstbelasting moeten betalen. Het kabinet nam daartoe in september een initiatiefwet aan. Op de derde plek staat de winst van Forum voor Democratie bij de Provinciale Statenverkiezingen in maart.

Voorheen koos *EenVandaag* Politicus van het Jaar, maar dit jaar is daar dus de Politieke Prestatie voor in de plaats gekomen. Klaas Dijkhoff was de laatste die zich Politicus van het Jaar mocht noemen.

■ NOS Nieuws, ma 16 dec 2019

De effecten van de verhoging van de AOW-leeftijd

De hogere AOW-leeftijd heeft geleid tot een daling van het aantal gepensioneerden. Van deze daling blijft ongeveer een derde langer doorwerken. Per saldo houdt de overheid ongeveer 80 procent over van de besparing aan AOW-uitgaven.

Dit blijkt uit het discussion paper 'The effects of the increase in the retirement age in the Netherlands'. Hierin analyseert het CPB de effecten van de verhoging van de AOW-leeftijd in de afgelopen jaren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde verschil-in-verschillen analyse, waarbij de arbeidsmarktuitkomsten worden vergeleken tussen geboortecohorten met een verschillende AOW-leeftijd, en van administratieve data.

■ Centraal Planbureau, 17 december 2019

Overheidsfinanciën niet houdbaar op lange termijn

Het houdbaarheidssaldo van de Nederlandse overheidsfinanciën is veranderd van een klein overschot in 2014 naar een tekort van 1,6% van het bruto binnenland product (bbp), oftewel 16 miljard euro. Dit is vooral het gevolg van het kabinetsbeleid en stijging van de zorguitgaven. Zonder aanvullend beleid kunnen toekomstige generaties niet van dezelfde overheidsvoorzieningen profiteren als mensen nu. Dat concludeert het CPB in de vandaag verschenen studie 'Zorgen om morgen'.

De overheidsuitgaven stijgen in de toekomst meer dan de overheidsinkomsten. Dit komt vooral door de vergrijzing van de bevolking: het aantal gepensioneerden stijgt terwijl de beroepsbevolking maar beperkt toeneemt.

Gepensioneerden ontvangen een AOW-uitkering en bovendien gebruiken ouderen gemiddeld meer zorg. Tegelijk stijgen de inkomsten uit belastingen minder hard door de beperkte toename van het aantal werkenden.

Het CPB publiceert eens in de vier à vijf jaar zo'n vergrijzingsstudie. In 2014 was er een houdbaarheidsoverschot van 0,4% bbp, bij de start van het kabinet Rutte III was het overschot nog 0,2% bbp. In oktober 2017 leidde de verwerking van het regeerakkoord van het kabinet Rutte III in een verslechtering van 0,6% bbp. Sindsdien hebben het Pensioenakkoord en de lastenverlichting uit de Miljoenennota 2019 voor een verdere daling van 0,7% bbp gezorgd. Ook andere wijzigingen hebben een neerwaarts effect op het houdbaarheidssaldo, zoals een hogere inschatting van toekomstige zorguitgaven en realisaties waaronder de revisie van de Nationale rekeningen. De opwaartse bijstelling van de raming van het arbeidsaanbod zorgt voor een verbetering van de houdbaarheid.

De studie gaat verder dieper in op de betekenis van de lage rente en productiviteit, het klimaatbeleid en de aanpassing van de AOW-leeftijd voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Varianten laten de gevoeligheid voor de gemaakte aannames zien. Tot slot is er een hoofdstuk dat de implicaties van het houdbaarheidstekort voor het begrotingsbeleid in een breder perspectief zet.

■ Centraal Planbureau, 17 december 2019

Belasting ontwijken moeilijker voor multinationals

Voor multinationals wordt het moeilijker om te profiteren van belastingvoordelen van Europese regels door uitspraken van het Europese Hof van Justitie. Wereldwijd kan het profijt van het omsluizen van hun inkomen via brievenbusfirma's wel met 20 procent dalen. Wanneer ook niet EU-lidstaten meedoen wordt het effect groter. Dat blijkt uit een rapport van het Centraal Planbureau (CPB): 'Limitation of holding structures for intra-EU dividends: A blow to tax avoidance?'

Het rapport analyseert recente uitspraken van het Europese Hof van Justitie over de belastingvoordelen bij brievenbusmaatschappijen in de EU. Voor die belastingvoordelen werd een beroep gedaan op Europese richtlijnen. Volgens de uitspraken kan het belastingvoordeel worden geweigerd wanneer de uiteindelijk gerechtigde van de betalingen zich buiten de EU bevindt.

De uitspraken van het Europese Hof vallen samen met het beleid van de OESO en de EU om belastingontwijking te bestrijden, concludeert het CPB. Dit is van groot belang, omdat veel landen nu nationale instrumenten hebben om direct het misbruik van verdragsrecht aan te pakken en de verdragsvoordelen te weigeren. Dit kan het einde zijn van bepaalde eigendomsstructuren van multinationals met als enige doel een lagere belastingafdracht.

Het CPB concludeert dat de gerechtelijke uitspraken de mogelijkheden voor multinationals aanzienlijk beperken om hun belastingdruk te verminderen. Het wereldwijd gemiddelde belastingvoordeel hiervan neemt af. Dit daalt met 1,1 procentpunt van 5,6% naar 4,5%. Dit is het geval wanneer de EU-lidstaten niet meer gebruikt kunnen worden voor het omsluizen van de stromen.

Wanneer ook de andere landen van de OESO en van het Inclusive Framework (inclusief samenwerkende niet-OESO landen) ter bestrijding van belastingontwijking meedoen, wordt het effect nog groter.

■ *Centraal Planbureau, 19 december 2019*

Onderhandelingen belastingverdragen in 2020

De Nederlandse overheid onderhandelt voortdurend met andere landen over (nieuwe) belastingverdragen. In het overzicht dat ieder kwartaal door het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt gepubliceerd, staan de landen genoemd waarmee op dit moment onderhandelingen lopen. Doel van de onderhandelingen is een nieuw of gewijzigd belastingverdrag. Een dergelijk verdrag omvat afspraken die moeten voorkomen dat enerzijds burgers of bedrijven dubbel belasting betalen en anderzijds helpen om belastingontwijking te voorkomen. Dit wordt bewerkstelligd door de heffingsrechten tussen Nederland en het betreffende andere land te verdelen en door in belastingverdragen antimisbruikbepalingen op te nemen om de risico's op onbedoelde niet-heffing en misbruik te beperken.

In aanvulling op het door het ministerie van Buitenlandse Zaken gepubliceerde overzicht, zal Nederland in 2020 gesprekken proberen te (her)starten met Australië, Aruba, India, Israël, Mozambique, Senegal en Thailand.

In 2020 zal Nederland reeds geïnitieerde gesprekken voortzetten met onder andere België, Brazilië, Chili, Curaçao, Marokko, Oeganda en Portugal. Ondernemers en burgers die beschikken over fiscale informatie die van belang kan zijn voor de lopende of voorgenomen onderhandelingen worden uitgenodigd om schriftelijk contact op te nemen met het Ministerie van Financiën (Directie Internationale Zaken en Verbruiksbelastingen, Afdeling Internationale Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag). Het ministerie kan die informatie vervolgens betrekken bij de onderhandelingen. Met het oog op de mogelijke onderhandelingen voor de komende jaren is informatie over problematiek van dubbele belastingen met andere landen dan hierboven ook welkom.

■ *Nieuwsbericht ministerie van Financiën, 20 januari 2020*

€50 miljoen subsidie voor leren en ontwikkelen in het mkb start 2 maart

Het kabinet wil werkgevers en werkenden helpen om tijd en geld te investeren in leren en ontwikkelen op de werkvloer. Over een paar weken kunnen mkb'ers daarom een subsidieaanvraag indienen bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Tussen maandag 2 maart en dinsdag 31 maart is er in totaal €15 miljoen beschikbaar voor ondernemers om bijvoorbeeld een bedrijfsschool op te richten, loopbaanadviezen voor hun werknemers te krijgen of de vaardigheden van hun medewerkers up to date te houden. Ook in september kunnen ondernemers subsidie aanvragen. Op de website www.slimwerkgeven.nl kunnen mensen alvast meer informatie vinden om een eventuele aanvraag voor te bereiden.

In het mkb is het minder gebruikelijk dat medewerkers leren en ontwikkelen tijdens hun werkende leven. Werkgevers hebben vaak minder tijd, geld of kennis dan grotere bedrijven om hun medewerkers daarin te begeleiden. Met de Stimuleringsregeling Leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen (SLIM-regeling) wil het kabinet leren en ontwikkelen ook in het mkb de normaalste

zaak van de wereld maken. Want scholing en ontwikkeling zijn heel belangrijk om mensen goed inzetbaar te houden op de arbeidsmarkt. En om ervoor te zorgen dat mensen werk kunnen doen dat ze leuk vinden en ook fysiek aankunnen.

■ *Nieuwsbericht ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 20 januari, 2020*

Kabinet versterkt aansturing Belastingdienst

Het kabinet versterkt de aansturing van de Belastingdienst om de dienstverlening van een van de grootste uitvoeringsorganisaties te verbeteren. De onderdelen Toeslagen en Douane worden ontvlochten van de rest van de Belastingdienst. Minister Hoekstra (Financiën) heeft de Tweede Kamer vandaag in een brief over de wijzigingen geïnformeerd.

“De Belastingdienst heeft als één van de grootste publieke uitvoerders van Nederland een wezenlijke en omvangrijke maatschappelijke opdracht”, aldus Hoekstra. “In de uitvoering door de Belastingdienst van deze taken ontmoeten burgers en bedrijven de overheid en wordt de basis gelegd voor het vertrouwen dat in de Belastingdienst wordt gesteld. Voor een goede uitvoering van deze cruciale taken is een moderne en slagvaardige Belastingdienst een absolute randvoorwaarde. De afgelopen jaren zijn hiervoor al diverse belangrijke stappen gezet. Met deze aanvullende stappen versterken we deze.”

Versterken van de ambtelijke aansturing De sturing verandert, beginnend bij de top. Douane en Toeslagen zijn onderdelen van de Belastingdienst die ontvlochten gaan worden, om deze op termijn

als zelfstandige onderdelen te plaatsen binnen het ministerie van Financiën. Er worden drie nieuwe directeuren-generaal aangesteld voor Toeslagen, de Douane, en de Belastingdienst (incl. FIOD). Zij zullen samen de verdere ontvlechting regelen. Op korte termijn zal de minister de drie functies (waar nodig op interim-basis) vervullen. Hiermee komt een eind aan de integrale verantwoordelijkheid van de huidige directeur-generaal voor de gehele Belastingdienst en komt er een eind aan diens werkzaamheden.

Versnellen en intensiveren van de managementinformatie en de Belastingtelefoon

Goede managementinformatie is cruciaal om de juiste besluiten te kunnen nemen. Een intensivering en versnelling in het op orde maken van de managementinformatie is daarom noodzakelijk.

Ook bij de Belastingtelefoon gaat het nog niet goed genoeg, ondanks extra capaciteit in het afgelopen jaar. Een externe partij wordt daarom gevraagd hoe een fundamentele transformatie bij de Belastingtelefoon tot stand kan komen teneinde burgers en bedrijven beter en effectiever te woord te kunnen staan.

Cultuur

Een cultuur met oog voor de menselijke maat en een veilige werkomgeving is van groot belang. Daarom is cultuur tot vierde pijler van Beheerst Vernieuwen gemaakt en is het bestaande cultuurprogramma geïntensiveerd en uitgebreid. Dit betreft onder meer ontwikkelingsassessments voor leidinggevenden bij de Belastingdienst en de aanstelling, later deze maand, van twee onafhankelijke personeelsraadspersonen. Bij deze personeelsraadspersonen kunnen misstanden bij de Belastingdienst uit het verleden en heden gemeld worden door iedere medewerker. Gegeven het grote pakket aan verantwoordelijkheden van een staatssecretaris van Financiën en de veranderingen die nodig zijn, zullen de minister-president en de minister van Financiën overleggen met de voorzitters van de coalitiefracties om te bezien hoe de politieke sturing op de Belastingdienst verder vorm zal krijgen. Sommige van deze noodzakelijke veranderingen om de Belastingdienst duurzaam te verbeteren kunnen op korte termijn worden gerealiseerd. Tegelijkertijd zullen andere onderdelen jaren vergen.

■ *Persbericht ministerie van Financiën, 11 januari, 2020*

Aan het werk met de WAB

Op 1 januari 2020 is de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking getreden. Deze wet zorgt voor de nodige veranderingen in het ontslagrecht en de daarbij behorende transitievergoeding. De WAB tracht de balans op de arbeidsmarkt te veranderen door onder andere oproepkrachten meer zekerheid te bieden en de arbeidsvoorwaarden en rechten van payrollers te verbeteren. Ook is het de bedoeling dat de premiedifferentiatie WW ervoor moet zorgen dat werkgevers eerder en vaker overgaan tot contracten voor onbepaalde tijd.

Roelof van Marrum

Roelof van Marrum is specialist werkgeverszaken bij Operius

In dit artikel wordt aandacht besteed aan een tweetal specifieke elementen van de WAB, waarvoor actie vereist is. Niets doen brengt forse risico's of onnodig hogere loonkosten met zich mee. Achtereenvolgens komt de premiedifferentiatie WW en de contractaanbiedingsplicht voor oproepkrachten aan de orde.

Premiedifferentiatie WW

Tot 2020 betaalden de meeste werkgevers twee premies ten behoeve van werkloosheid, te weten de AWF-premie en de sectorpremie. De AWF-premie was voor iedereen gelijk (3,6%) en de sectorpremie werd per sector vastgesteld (0 – 3,95%).

Vanaf 2020 hoeft er alleen nog een AWF-premie betaald te worden en is de hoogte afhankelijk van de contractvorm. Het verschil tussen de lage en de hoge AWF-premie bedraagt 5%.

Wanneer aan een 3-tal voorwaarden wordt voldaan mag de lage AWF-premie worden toegepast:

- Schriftelijke arbeidsovereenkomst
- Onbepaalde tijd
- Niet zijnde een oproepovereenkomst

Deze schriftelijke arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd dient bij de administratie bewaard te worden. Dit betekent dat voor alle tijdelijke contracten, oproepcontracten en min-maxcontracten sowieso de hoge AWF-premie verschuldigd is.

Horeca-werkgever

Voor een ondernemer in de horeca betekent bovenstaande het volgende. In 2019 werd 3,63% aan WW-premies betaald (AWF-premie 3,6% en sectorpremie 0,03%). Voor de werknemers met een tijdelijk contract of een oproep-

contract wordt dit 7,94%; een verdubbeling. Voor werknemers die aan de voorwaarden voldoen, is 2,94% verschuldigd; een besparing van 0,69% t.o.v. 2019. De overheid stelt dat 'vaste contracten goedkoper worden', maar een werkgever in de horeca zal toch ervaren dat 'flexibele contracten een stuk duurder zijn geworden'.

Schriftelijke arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd

Uit de publicatie van de WAB in de Staatscourant blijkt dat het de bedoeling is dat er daadwerkelijk een schriftelijke overeenkomst voor onbepaalde tijd bij de administratie bewaard moet worden. In de praktijk is hierover veel discussie. Immers, juridisch bekeken is het niet noodzakelijk dat een overeenkomst voor onbepaalde tijd schriftelijk overeengekomen moet worden. Daarnaast is het zo dat een tijdelijk contract stilzwijgend verlengd kan worden, waardoor op enig moment het dienstverband niet meer van rechtswege eindigt, waardoor er feitelijk sprake is van een overeenkomst voor onbepaalde tijd.

Een en ander betekent dus dat wanneer het arbeidscontract van een werknemer met een langdurig dienstverband van bijvoorbeeld 40 jaar kwijtgeraakt is of misschien nooit is opgesteld, dat dan de hoge AWF-premie verschuldigd is. Dit terwijl iedereen het erover eens zal zijn dat er sprake is van een dienstverband voor onbepaalde tijd.

Een andere veel voorkomende situatie is de volgende. Werknemer krijgt te horen (mondeling of schriftelijk) dat het tijdelijke dienstverband zal worden voortgezet voor onbepaalde tijd. Ook in deze situatie geen discussie over de juridische status van het dienstverband, dit wordt er namelijk één voor onbepaalde tijd. Echter, er is geen ondertekende arbeidsovereenkomst voor on-

bepaalde tijd, dus mag de lage AWF-premie (nog) niet toegepast worden.

Addendum

Wat te doen in bovenstaande situaties?

Om in aanmerking te komen voor het toepassen van de lage AWF-premie dient er een addendum of aanvullende overeenkomst te worden opgesteld. Hierin spreken werkgever en werknemer het volgende met elkaar af:

- Er is sprake van een dienstverband voor onbepaalde tijd
- Het betreft geen oproepovereenkomst

Het verdient aanbeveling om ook op te nemen dat deze overeenkomst als aanvulling moet worden gezien op al eerder overeengekomen afspraken.

Deze aanvulling dient tijdig door beide partijen ondertekend te worden en vervolgens bij de administratie te worden bewaard. Medio december 2019 heeft minister Koolmees bekend gemaakt dat werkgevers tot 1 april 2020 de tijd krijgen om maatregelen te nemen om de lage AWF-premie te mogen toepassen. Tot die tijd mag de lage AWF-premie worden aangegeven, ondanks het feit dat op dat moment (nog) niet aan de voorwaarden wordt voldaan. In de gevallen dat op 1 april 2020 de benodigde ondertekende overeenkomst nog niet bij de administratie wordt bewaard, zal de lage AWF-premie alsnog moeten worden gecorrigeerd naar de hoge AWF-premie.

Na de invoering van de WAB heeft een oproepkracht, die langer dan 12 maanden werkzaam is, recht op een parttime dienstverband

Digitaal?

Uiteraard mag de schriftelijke arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd ook digitaal bij de administratie bewaard worden. Ook wordt de digitale handtekening geaccepteerd. De minister heeft zelfs kenbaar gemaakt dat de overeenkomst voor onbepaalde door middel van bijvoorbeeld een stemknop door werknemer kan worden geaccepteerd. Ook dit telt als schriftelijke overeenkomst.

Nieuw dienstverband

Een ander aandachtspunt is het volgende.

Stel werknemer komt op 1 januari 2020 in dienst voor onbepaalde tijd, maar tekent zijn contract pas op 6 januari 2020 of nog later in die maand. In dat geval zal in januari 2020 de hoge AWF-premie moeten worden afgedragen. De situatie op de 1^e dag van het loontijdvak is namelijk bepalend en aangezien pas op 1 februari (1^e dag loontijdvak) aan de voorwaarden wordt voldaan, mag pas vanaf dat loontijdvak de lage AWF-premie worden toegepast.

Zorg ervoor dat bij de beëindiging van een oproepcontract dit op correcte wijze met de oproepkracht wordt overeengekomen

Tijdelijk contract tussentijds omzetten naar onbepaalde tijd?

Tenslotte nog een casus, waaruit blijkt wat de overheid beoogt met de premiedifferentiatie WW. Een horeca-werkgever heeft op 15 juli 2019 een werknemer aangenomen en samen zijn ze een jaarcontract overeengekomen. Daarom loopt het dienstverband op 14 juli 2020 van rechtswege af. Tot 1 januari 2020 betaalt werkgever 3,63% aan WW-premies. Vanaf 2020 wordt dit 7,94%. Wanneer deze horeca-werkgever het contract per 1 januari 2020 omzet naar een dienstverband voor onbepaalde tijd, mag vanaf 1 januari 2020 de lage AWF-premie betaald worden, waardoor werknemer 5% goedkoper wordt. Uiteraard moet de overeenkomst dan wel voor de 1^e van het loontijdvak worden ondertekend. Ook wanneer deze werkgever er per 1 januari 2020 niet voor heeft gekozen om het dienstverband om te zetten naar onbepaalde tijd liggen er nog mogelijkheden. Immers, een maand voor einde van het dienstverband moet werkgever aan werknemer kenbaar maken of het dienstverband zal worden voortgezet of zal worden beëindigd; de zogenaamde aanzegverplichting. In het geval deze werkgever zou besluiten om voor onbepaalde tijd met werknemer verder te gaan, doet deze werkgever er verstandig aan om deze omzetting uiterlijk per 1 juli 2020 te laten plaatsvinden, uiteraard wederom met de benodigde handtekeningen. Op deze manier mag de lage AWF-premie al per 1 juli worden toegepast. Wordt het dienstverband per 15 juli 2020 omgezet (zoals dit 'vroeger' zou zijn gegaan) dan is in juli nog de hoge AWF-premie verschuldigd. Een makkelijke manier om 5% te besparen. Natuurlijk is het op ieder ander moment in 2020 ook mogelijk om de overeenkomst om te zetten.

Aan de slag!

Zorg ervoor dat in die situaties, waarin de lage AWF-premie verschuldigd is, tijdig wordt voldaan aan de juiste voorwaarden. Concreet: een ondertekende overeenkomst met vaste uren voor onbepaalde tijd. Op deze manier wordt voorkomen dat er onnodig 5% per maand te veel wordt afgedragen. Beoordeel gedurende de periode van de tijdelijke overeenkomst of een overeenkomst voor onbepaalde tijd al tot de mogelijkheden behoort. Op deze manier kan eenvoudig 5% per maand worden bespaard.

Oproepkrachten

Na de invoering van de WAB heeft een oproepkracht, die langer dan 12 maanden werkzaam is, recht op een parttime dienstverband. De omvang van het dienstverband

dient tenminste gelijk te zijn aan het gemiddeld aantal uren dat werknemer in de betreffende 12 maanden heeft gewerkt. De werkgever van de oproepkracht dient in de 13 maand deze arbeidsovereenkomst aan te bieden. De oproepkracht heeft vervolgens tenminste een maand de tijd om het aanbod te aanvaarden.

Wat is een oproepovereenkomst?

Tot dusverre was er geen definitie van de oproepovereenkomst en werden in de praktijk veel termen door elkaar gebruikt; de oproepovereenkomst, het nulurencontract, het afroepcontract, een voorovereenkomst, invalkracht, een overeenkomst met uitgestelde prestatieplicht (mup), min-maxcontract, etc.

Sinds de invoering van de WAB staat in art. 7:628a lid 9 het volgende:

Van een oproepovereenkomst is sprake indien: a. de omvang van de arbeid niet is vastgelegd als één aantal uren per tijdseenheid van ten hoogste 1. een maand of 2. ten hoogste van een jaar en het recht op loon van de werknemer gelijkmatig is verspreid over die tijdseenheid.

Ook is er sprake van een oproepovereenkomst wanneer werkgever in de arbeidsovereenkomst een beroep doet op 7:628 lid 5 of 7 (uitsluiting loon gedurende eerste 6 maanden dienstverband) of wanneer er sprake is van het uitzendbeding (art. 7:691 lid 7 BW). Bij een min-maxcontract wordt de omvang niet als één aantal uren vastgelegd, waardoor er ook in deze situatie sprake is van een oproepovereenkomst.

Aanbod doen

Vervolgens staat in 7:628a lid 5 BW het volgende: *Indien sprake is van een oproepovereenkomst, doet de werkgever steeds als de arbeidsovereenkomst 12 maanden heeft geduurd binnen een maand schriftelijk of elektronisch een aanbod voor een vaste arbeidsomvang, die tenminste gelijk is aan de gemiddelde omvang van de arbeid in die voorafgaande periode van 12 maanden. '.....' Voor de berekening van de periode van 12 maanden worden arbeidsovereenkomsten, die elkaar met tussenpozen van ten hoogste zes maanden hebben opgevolgd, samengeteld.*

Praktijk

Elke oproepkracht die voor 1 januari 2019 al werkzaam was, zal op 1 januari 2020 tenminste 12 maanden in dienst zijn van de werkgever. Dit betekent dat deze oproepkracht voor 1 februari 2020 een aanbod voor vaste uren zal moeten krijgen. Wanneer dit aanbod op 22 januari 2020 wordt gedaan, heeft de oproepkracht tot 22 februari 2020 de tijd om het aanbod te accepteren. Wanneer de oproepkracht in 2019 in totaal 520 uur heeft gewerkt dan betekent dat dat de oproepkracht in deze situatie recht heeft op een aanbod voor 10 uur per week.

Aanbod wordt geaccepteerd

Wanneer de oproepkracht het aanbod van 10 uur per week accepteert, geldt het nieuwe dienstverband voor 10 uur per week vanaf het moment van acceptatie. Of dit een contract voor onbepaalde tijd betreft, hangt af

van de status van het oproepcontract. Wanneer het dienstverband van rechtswege afloopt in 2020 dan blijft deze datum de einddatum van het contract, het is alleen geen oproepovereenkomst meer, maar een tijdelijk part-time dienstverband. De hoge AWF-premie blijft van toepassing, omdat het een tijdelijk contract betreft.

Wanneer het een dienstverband voor onbepaalde tijd is en de nieuwe situatie (10 vaste uren per week) wordt schriftelijk overeengekomen, dan mag de lage AWF-premie worden toepast, vanaf het tijdvak, waarin op de 1^e dag van het loontijdvak aan de drie voorwaarden is voldaan en er op tijd is ondertekend door beide partijen.

Aanbod wordt niet geaccepteerd

Wanneer de oproepkracht het aanbod niet accepteert, blijft er sprake van een oproepovereenkomst. Werkgever is wel verplicht om na de volgende periode van 12 maanden wederom een aanbod te doen. Het aanbod dient dan gebaseerd te worden op het aantal gewerkte uren in de volgende relevante 12 maanden.

Verder heeft het de voorkeur om het niet accepteren van het aanbod goed vast te leggen, zodat de oproepkracht op een later moment niet kan terugkomen op deze weigering. Vraag oproepkracht om schriftelijk te bevestigen dat het aanbod niet wordt geaccepteerd, dan wel bevestigt het niet accepteren van het aanbod aan werknemer. De hoge AWF-premie blijft verschuldigd.

Werknemer reageert niet op het aanbod

Het is verstandig om in het aanbod van een contract met vaste omvang de oproepkracht een maximale termijn (wel tenminste een maand) de tijd te geven om het aanbod te accepteren. Op deze manier kan aan de oproepkracht die niet reageert na deze termijn een bevestiging worden gestuurd, waarin kan worden aangegeven dat de oproepovereenkomst van kracht blijft, omdat oproepkracht niet tijdig heeft aangegeven een contract met vaste omvang te ambiëren.

Wel dient rekening gehouden te worden met de verplichting om na de volgende 12 maanden dienstverband een nieuw aanbod te doen. Ook al heeft de oproepkracht niet gereageerd, deze verplichting blijft bestaan. Een eventueel beding, waarin wordt overeengekomen dat zo'n contractaanbieding in de toekomst niet meer nodig of van toepassing is, is nietig.

De hoge AWF-premie blijft verschuldigd.

Geen aanbod doen

Wanneer werkgever ervoor kiest om geen aanbod te doen, dan loopt werkgever het risico dat de oproepkracht binnen een periode van 5 jaar alsnog aanspraak maakt op de uitbetaling van de uren, behorende bij het aanbod wat niet is gedaan. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de werkgever. Een voorbeeld om dit duidelijk te maken.

De oproepkracht had recht op een aanbod voor 10 uur per week, maar heeft het aanbod niet ontvangen. Oproepkracht blijft haar werkzaamheden verrichten. Eind 2020 staat de teller op 420 gewerkte uren. Hierdoor zou

de oproepkracht na afloop van het jaar nog aanspraak kunnen maken 100 uur zonder dat hiervoor werkzaamheden zijn verricht. De oproepkracht heeft tot 1 januari 2025 de mogelijkheid om deze uren op te eisen.

Het kan natuurlijk nog veel erger

In 2021 werkt werknemer 320 uur en elk jaar daarna 100 uur minder. In 2024 wordt de oproepkracht niet meer opgeroepen en als gevolg hiervan verwijderd uit de loonadministratie. Werkgever weet niet beter dat deze oproepkracht niet meer in dienst is, maar feitelijk is er sprake van een slapend dienstverband met een oproepkracht.

En dan meldt de oproepkracht zich in december 2024. De oproepkracht maakt alsnog aanspraak op het dienstverband van 10 uur per week en claimt uitbetaling van de niet uitbetaalde uren. In 2020 waren dit er 100, over 2021 200, over 2022 300 uren, over 2023 400 uren en uiteindelijk over 2024 520 uren. In totaal claimt de oproepkracht dus 1520 uur en stelt bovendien dat het betreffende loon te laat is uitbetaald, waarvoor zij een boete vordert ter hoogte van 50%.

Het is op dit moment niet duidelijk of de kantonrechter volledig mee zal gaan in bovenstaande claim, maar de kans dat de werkgever er in deze situatie schadevrij van afkomt lijkt klein. Bovendien is er op dat moment zeer waarschijnlijk sprake van een verstoorde arbeidsrelatie, hetgeen waarschijnlijk gaat betekenen dat de werkgever een transitievergoeding verschuldigd is met wellicht ook nog eens een extra vergoeding van 50% van de transitievergoeding.

Soms geen aanbod nodig

Via CAO (of daartoe bevoegd bestuursorgaan) kunnen afspraken worden gemaakt dat in bepaalde situaties geen aanbod gedaan hoeft te worden aan de oproepkracht. Het gaat dan om aangewezen functies, die als gevolg van klimatologische of natuurlijke omstandigheden gedurende een periode van ten hoogste negen maanden per jaar kunnen worden uitgeoefend en niet aansluitend door dezelfde werknemer kunnen worden uitgeoefend gedurende een periode van meer dan negen maanden per jaar.

Doe het aanbod!

Oproepkrachten (en zeker de jongeren) worden steeds mondiger en zijn veel beter op de hoogte van hun rechten. De kans dat de oproepkracht aan wie geen aanbod is gedaan, zich op enig moment zal realiseren wat de rechten zijn en wat dit kan opleveren is groot. Het effect van verspreiding van deze kennis via de sociale media mag daarbij niet onderschat worden.

Einde oproepcontract

Zorg ervoor dat bij de beëindiging van een oproepcontract dit op correcte wijze met de oproepkracht wordt overeengekomen. Het risico om eenzijdig te stoppen met het oproepen in de veronderstelling dat het dienstverband beëindigd is, zou op een later moment wel eens een enorme misrekening kunnen zijn. <<<

Nieuwjaarsbijeenkomst 2020

Een leven lang leren in de fiscaliteit

Een leven lang leren in de fiscaliteit. Dit was het thema van de nieuwjaarsbijeenkomst van het Register Belastingadviseurs (RB) op 17 januari in Nieuwegein. Het RB kijkt terug op een geslaagde dag voor bestuur, medewerkers en leden. 's Ochtends namen de leden deel aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) en 's middags verrijkten ze hun kennis rondom het thema 'Een leven lang leren in de fiscaliteit'.

Door Sandra van den Nieuwenhof | Foto's: Raphaël Drent

De zaal is goed gevuld met ongeveer 600 aanwezigen wanneer Fons Overwater, voorzitter van het RB, iedereen welkom heet en het plenaire deel van de ALV opent. Hij start met zijn jaarrede waarin hij terugblijkt en vooruitkijkt. ‘Afgelopen jaar zijn we meer dan ooit in het nieuws geweest. Het RB nestelt zich steeds meer bij stakeholders in het fiscale domein.’ Hij benoemt een van de recente successen, de bemoeienis van het RB met het wetsvoorstel openbaarmaking vergrijpboete. ‘We hebben bereikt dat deze wet terughoudend voor RB-leden wordt toegepast. Er geldt nu een uitzondering voor betrokkenen die onder het tuchtrecht vallen.’

Ook blikt hij terug op de belangrijkste topics van het afgelopen jaar: het geven van webinars, het vereenvoudigen en stroomlijnen van de inkomstenbelasting, de verhuizing naar Den Haag en de maatschappelijke positie van het beroep belastingadviseur dat in de knel komt door een ‘overload’ aan wet- en regelgeving.

Beroepseed

Hij wijst op nieuwe ontwikkelingen die op handen zijn en waarvoor hij de leden alvast uitnodigt om over mee te denken, zoals een tax governance code ‘we hebben ons eigen beroepsreglement’ en een mogelijke wettelijke bescherming van het beroep. Er zijn signalen dat er voor belastingadviseurs ook een beroepseed komt, vergelijkbaar als voor accountants, aldus Overwater. ‘Het is niet ondenkbaar dat een dergelijke eed er komt. Wij nemen u mee in dit soort trajecten. We vragen uw mening. Misschien is 2020 wel het laatste jaar dat u uw beroep zonder eed kunt uitoefenen.’

Na zijn jaarrede staat de voorzitter met lovende woorden stil bij het aftreden van bestuurslid Frank van Merriënboer. Deze licht kort toe waarom hij terugtreedt als bestuurslid van het RB. ‘Ik wil het rustiger aan doen. Ik sta achter alle plannen. Ik wens het RB niet alleen een goed nieuw jaar maar een goed decennium. Op naar 2030!’

Het strategisch plan 2019-2022, het jaarplan 2020, de begroting 2020 en de vereenvoudiging organisatiestructuur RB zijn gebundeld in één agendapunt, waarbij verschillende bestuursleden en de algemeen directeur elkaar als spreker afwisselen. Een vlotte, levendige presentatie, met filmpjes en foto’s. Het tempo zit er goed in. Ook het vernieuwde logo wordt getoond: ‘Fiscaal Kenniscentrum’ is toegevoegd aan het bestaande RB-logo. Vicevoorzitter Chantal Moelands gaat als eerste in op het strategisch plan. Ze benoemt onder andere de doelgroepen voor dit plan: fiscalisten (leden), kantoren, studenten en jongeren, ondernemers en stakeholders. De eerste doelgroep, de leden, is heel divers volgens haar. ‘Dé RB bestaat niet. We hebben aspirant-leden, specialisten, generalisten enzovoorts. We moeten aansluiten op de behoeften van onze hele achterban.’

Vijfde kantoor

Over de andere doelgroepen zegt ze: ‘We willen de banden met de kantoren verstevigen. En we hebben het af-

Voorzitter Fons Overwater (l) en terugtrevend bestuurslid Frank van Merriënboer (r): ‘Ik wens het RB niet alleen een goed nieuw jaar maar een goed decennium. Op naar 2030!’

V.l.n.r.: algemeen directeur Therèse van 't Westende, vicevoorzitter Chantal Moelands en penningmeester Annemarie Spa. Chantal Moelands: ‘De naamsbekendheid van het RB is cruciaal.’

gelopen jaar geïnvesteerd in de jongeren. Zij participeren in onze visiegroepen. Het RB moet de jongeren aanspreken als het vijfde kantoor naast de Big Four. Daarvoor is de naamsbekendheid van het RB cruciaal.’ Het belang van een goede naamsbekendheid geldt volgens Moelands ook voor de ondernemers die de fiscalisten van het RB moeten zien te vinden en voor de stakeholders zoals het ministerie van Financiën en de Belastingdienst waarmee het RB graag in gesprek gaat.

Penningmeester Annemarie Spa licht de begroting toe. Over de contributie-inkomsten zegt ze: ‘We hebben te maken met een afnemend ledenaantal. Dat komt door een natuurlijke uitstroom van de leden als gevolg van de vergrijzing. Daarnaast stromen er minder jongeren in via de RB Academy. Jongeren willen kiezen voor een goede balans tussen werk en privé, ze vinden het een stevige studiebelasting. We zetten in op een kentering van deze tendens door de opleiding aan te passen.’

Dan is het woord aan algemeen directeur Therèse van 't

Westende. Uiteraard komt de recente verhuizing van Culemborg naar Den Haag en de gevolgen voor het personeel in haar verhaal aan bod. 'Tweederde van het personeel heeft ons verlaten vanwege de verhuizing. Vrijwel iedereen heeft een nieuwe baan gevonden. Er waren geen conflicten, geen ziekten', benadrukt ze. 'We moesten achttien nieuwe collega's zoeken, we hebben er nu

twaalf gevonden. Er zijn nu nog zes vacatures. We bieden een marktconform arbeidsvoorwaardenpakket aan.'

Autoriteitspositie

Van 't Westende benoemt het belang van het Fiscaal Kenniscentrum voor de externe profilering en de inhoudelijke autoriteitspositie. En ze herhaalt nog eens de boodschap van vicevoorzitter Moelands: 'Ook in 2020 gaan we door met het versterken van onze naamsbekendheid. En we gaan op zoek naar nieuwe leden.' Ze noemt de beleidsnotitie die voortkomt uit de visiegroep Herziening belastingstelsel een document van grote waarde. 'Het is de bodem voor het RB als Fiscaal Kenniscentrum, dat belangrijk is voor de externe profilering. Het RB kan daarmee zijn inhoudelijke autoriteitspositie versterken.' Ze vermeldt dat met ingang van 1 april a.s. het bureau vaktechniek met de komst van vier nieuwe fiscalisten weer op volle sterkte is.

De algemeen directeur kondigt aan dat het RB half februari een nieuw online kennisplatform lanceert dat bestemd is voor alle belangrijke in- en externe doelgroepen van het RB zoals leden, studenten en ondernemers. Ten slotte gaat ze in op het public-affairsplan dat vorig jaar gemaakt is en de basis is voor het lobbyplan. Het public-affairsplan omvat de doelstellingen die voortvloeien uit het strategisch plan. Het doel ervan is om ervoor te zorgen dat het RB niet alleen een proactieve rol in het wetgevingsproces claimt maar ook krijgt.

Vicevoorzitter Moelands belicht de landelijke studiebijeenkomsten en de proeftuin met de webinars. '1000 tot 1200 leden bekijken de webinars, de proeftuin loopt nog door tot de zomer. Ook komt er een PE-app, waarmee leden hun studiepunten makkelijker kunnen registreren.' Penningmeester Spa zegt nog iets over de sfeer in de nieuwe huisvesting: 'De verhuizing is afgerond, het nieuwe kantoor ademt energie, verbinding en samenwerking, het is een inspirerende omgeving.'

Interactieve deelsessies

Vervolgens splitsen de aanwezigen zich over vier interactieve deelsessies. Dit is een nieuw element bij de ALV. De leden hebben van te voren een keuze kunnen maken uit twee deelsessies van de volgende vier visiegroepen: de Visiegroep Herziening belastingstelsel, de Visiegroep RB 2030, de Visiegroep Kwaliteit en de Visiegroep Vereniging 3.0. In deze groepen worden ze bijgepraat over de stand van zaken en kunnen ze hun mening geven en vragen stellen. Wanneer iedereen weer terug is van de gekozen deelsessies, hervat de voorzitter het plenaire deel om besluiten te nemen. In snel tempo stemmen de leden in met de notulen van de vorige ALV, de begroting voor 2020 en de vereenvoudiging organisatiestructuur RB.

CONGRES

Na de lunchpauze en een korte terugblik van voorzitter Overwater op de ALV start het congres. Diverse sprekers behandelen vanuit hun verschillende expertises het thema 'Een leven lang leren in de fiscaliteit'. Dit thema sluit aan bij de inzet van het kabinet. Als gevolg van de

Leden aan het woord tijdens de ALV

Interactieve deelsessie Visiegroep Vereniging 3.0

Lunchpauze

aanpassing in de pensioenwetgeving en het opschuiven van AOW-leeftijd moet er langer doorgewerkt worden. Het belang om nieuwe kennis op te doen en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen neemt daarom toe. Met verschillende maatregelen, experimenten en regelingen stimuleert het kabinet het leren tijdens de loopbaan. Ook fiscale aspecten spelen hierbij een rol. Voor de invulling van het congres is gekozen voor twee invalshoeken: enerzijds de (aanstaande) veranderingen in de fiscale regelingen voor opleidingen en onderwijs en anderzijds de stappen die de belastingadviseur zelf kan zetten voor zijn ontwikkeling.

Experimenteren

Inmiddels is het aantal aanwezigen opgelopen tot ongeveer 800 personen. Dagvoorzitter Sylvester Schenk, directeur fiscale zaken, introduceert de sprekers. De aftrap is voor Jasper Gorter, belastingadviseur en hoofd vaktechniek fiscaal/juridisch bij Alfa Accountants en Adviseurs. Hij vervangt Marco Vermin, lid van de Raad van Bestuur bij Alfa Accountants en Adviseurs, die door ziekte verstek moet laten gaan. Hij gaat in op het opleidingsbeleid bij Alfa. 'Zonder goede mensen bereik je niks', is een van zijn eerste stellingen. Hij behandelt onder andere de 21^e-eeuwse vaardigheden die gevraagd worden van adviseurs. Informatievaardigheden, ICT-basisvaardigheden, communiceren en samenwerken zijn nu belangrijk. 'Adviseurs worden ingehaald door systemen. Wat doen we als adviseur voor de klant als brieven uit systemen rollen? We maken verbinding met de klant, we duiden en denken mee. Wat betekenen bepaalde oplossingen voor de klant?', legt hij uit. '70% van leren vindt plaats via werken en experimenteren, 20% via coaching en feedback en 10% via trainingen en cursussen. Daarom laten we onze junior collega's ervaring opdoen door hen mee te laten gaan met klantgesprekken.'

De tweede spreker is Jacques Raaijmakers. Raaijmakers is sinds 2012 zelfstandig belastingadviseur. Hij is gespecialiseerd in de deelgebieden loonheffingen, sociale verzekeringen, invordering, aansprakelijkheid en formeel belastingrecht. Hij gaat in op het onderwerp studiekosten in de loonsfeer. Hij verontschuldigt zich voor het feit dat hij geen presentatie met flitsende plaatjes heeft zoals de vorige spreker maar slechts slides met tekst. 'Dit is dan ook hardcore fiscaliteit', voegt hij eraan toe, waarmee hij de lachers op zijn hand krijgt. Onderwerpen als de gerichte vrijstellingen en de voorwaarden daarvoor, het individueel keuzebudget (IKB), de overgang naar een andere werkgever en de link met het arbeidsrecht komen aan de orde.

Studiekosten in de winstsfeer is het thema van Ruud van den Dool, belastingadviseur en universitair docent aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Hij prikkelt de zaal met foto's van aankondigingen van congressen in het buitenland, zoals het 2020 IFA congres in Mexico. De bijbehorende vraag is natuurlijk of het logisch is dat kosten voor een dergelijk congres aftrekbaar zijn.

Paardentandarts

Ook legt hij de luisteraars een paar aansprekende casussen voor, zoals de casus over een paardentandarts. Een gewone tandarts wil een opleiding tot paardentandarts volgen in de Verenigde Staten. Zijn dat zakelijke kosten, die geheel aftrekbaar zijn? Of opleidingskosten al dan niet aftrekbaar zijn hangt onder andere af van het criterium of de opleiding gevolgd wordt om een bestaande onderneming in stand te houden. 'Gaat het slecht met de zaak als je opleiding niet volgt?', is de onderliggende vraag. Hieruit volgt dat opleidingen voor uitbreiden en starten van een onderneming niet aftrekbaar zijn. Ook geeft hij de toehoorders nog mee dat reiskosten voor stu-

die en congressen boven de 1500 euro niet aftrekbaar zijn en dat er voor congressen een drempel geldt: tot 4700 euro zijn de kosten niet aftrekbaar.

Na deze drie boeiende kennissessies is het tijd voor een korte pauze, met een drankje en hapje. Henk Jan Steller is daarna als eerste aan de beurt om in te gaan op onderwijs en de omzetbelasting. Steller is lid van het btw-specialistenteam van het RB en verzorgt naast dagelijks advies ook regelmatig trainingen.

‘Wat is het verband tussen tennis en bakkers?’ En ‘Is tennisles of voorlichting aan bakkers beroepsonderwijs in de zin van de btw?’ Aan de hand van deze vragen toont hij aan dat de btw-aspecten van onderwijs zeer divers zijn. Een kleine greep: is er sprake van onderwijs in de zin van de btw? Is de btw-vrijstelling van toepassing en tegen welk tarief? Bestaat recht op aftrek van voorbelasting van btw op onderwijs? En waar is bijvoorbeeld een meerdaagse training voor accountants belast als deze in het buitenland plaatsvindt? Hij wijst er ook op dat inschrijving in het CRKBO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs) nog niet automatisch betekent dat er

sprake is van beroepsonderwijs in de zin van de btw. De Belastingdienst kan dit nog altijd toetsen.

Volgens Steller gaan de meeste vragen uit de praktijk over de vrijstelling voor onderwijs. De kapstok in de Wet omzetbelasting zijn de bepalingen voor twee hoofdcategorieën: 1) het wettelijk geregeld onderwijs onder toezicht van de Onderwijsinspectie en 2) het aangewezen onderwijs, zoals het beroepsonderwijs van instellingen en docenten ingeschreven in het CRKBO, en het beroepsonderwijs verzorgd door wettelijk geregeld en bekostigd onderwijs. Ten slotte stipt hij kort het STAP-budget ((Stimulans Arbeidsmarktpositie) aan in relatie met de btw.

Eigen regie

Onder andere op dit laatste onderwerp gaat Peter Furer als laatste spreker dieper in. Furer is Senior Belastingadviseur Bureau Vaktechniek bij Flynth Adviseurs en Accountants. Daarvoor werkte hij als Fiscalist Bureau Vaktechniek bij het RB.

‘Ieder kabinet morrelt aan het scholingsapparaat’, stelt Furer, ‘Nu ligt er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer over het STAP-budget.’ Hij schetst de achtergrond. ‘Een leven lang leren en ontwikkelen is een speerpunt van dit kabinet. Iedereen krijgt de eigen regie over de eigen ontwikkeling. Het STAP-budget komt in de plaats voor de persoonsgebonden aftrek voor scholingsuitgaven, waar vooral de hogere inkomensgroepen gebruik van maken. Deze regeling blijkt minder toegankelijk voor de lagere inkomensgroepen. Het STAP-budget is daarvoor de oplossing want dit staat los van het inkomen.’

Ook bespreekt hij de Wet afschaffing aftrek scholingsuitgaven die samenhangt met de invoering van het STAP-budget. Beoogde datum van invoering is nu 1 januari 2022. ‘Dit is onder voorhoud, want je weet het nooit.’ Het doel van de subsidieregeling het STAP-budget is om de mogelijkheid te bieden om de positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Het gaat om een persoonlijk ontwikkelbudget van jaarlijks maximaal 1000 euro inclusief de btw voor één opleidingsactiviteit per jaar. Het verwachte subsidieplafond in het eerste jaar is 208 miljoen euro. Deze regeling geldt ook voor ondernemers.

YOUNG PROFS

De laatste ronde van het congres is voor de jongeren. Discussieleider Schenk daagt een panel van jonge professionals uit met stellingen en vragen over onder andere onmisbare vaardigheden, persoonlijke ontwikkeling en het al dan niet zelf betalen van kosten voor ontwikkeling. ‘Een leven lang leren’, niet alleen op de werkvloer maar ook op persoonlijk vlak.

Panelleden zijn: Daniël van Meijgaarden, belastingadviseur bij Actal Advocaten en Fiscalisten, Huguette Poolen, klantcoördinator bij de Belastingdienst, Coen van Schaijk, advocaat bij Dirkzwager legal & taxen Avinash Nandram, werkzaam bij het ministerie van Financiën.

Het panel is goed voor een levendige discussie en een aantal duidelijke uitspraken.

Ruud van den Dool legt uit hoe het zit met de aftrekbaarheid van kosten voor congressen en studiekosten.

Henk Jan Steller aan het woord over de vrijstelling van onderwijs in de omzetbelasting.

Als MKB-adviseur wilt u toch ook meer effectieve adviesuren maken?

Met **Fiscaal en meer** bent u verzekerd van:

De juiste stappen in het adviesproces dankzij praktische toelichtingen en direct bruikbare hulpmiddelen

Modeldocumenten en rekentools waarmee u uw klant direct oplossingen aanreikt

Het laatste nieuws waardoor uw klant verzekerd is van optimale fiscale begeleiding

Een breed georiënteerd naslagwerk óók als u geen fiscaal specialist bent

Neem nu de proef op de som!

Activeer uw GRATIS proefabonnement

**fiscaal
en meer**

Deskundig en toepasbaar advies op een presenteerblaadje

Als huisarts van de ondernemer wilt u niks over het hoofd zien. Met 100 praktijkcases, 300 modeldocumenten en meer dan 100 rekentools heeft u gegarandeerd de juiste oplossingen in handen.

Ervaar het zelf! Activeer uw gratis proefabonnement via www.sdu.nl/fiscaal-en-meer

Sdu

Cement

Mr. Sandra van den Nieuwenhof
is journalist en
eindredacteur
van Het Register

U leest nu in het eerste nummer van Het Register van 2020. Een nieuwe jaargang met een nieuwe journalist en eindredacteur. Mijn naam is Sandra van den Nieuwenhof. Met ingang van dit nummer heb ik de eindredactie overgenomen van Ton Kamminga. Zoals u heeft kunnen lezen in het vorige nummer, vond hij het - met het oog op zijn leeftijd - mooi geweest. Ik bedank Ton op deze plek voor de vele tips die hij mij gaf tijdens mijn inwerkperiode. Zijn taak overnemen is geen geringe opdracht want met deze voorganger ligt de lat hoog.

Naast het redigeren van de aangeleverde teksten, schrijf ik ook zelf artikelen voor Het Register.

In de zomer van 2019 plaatst het RB een oproep op Linked In: *'Fiscaal journalist gezocht! Voor het vakblad Het Register zoeken wij een enthousiaste journalist met een fiscale achtergrond.'* Een collega/studiegenoot wijst mij hierop.

Ik duik in het Register Belastingadviseurs, maak kennis met de hoofdredacteur en een lid van de redactieraad en krijg hun vertrouwen. Ik verdiep me verder in uw vereniging, de thema's, het kantoor, de leden, en alle andere mensen rondom Het Register. 'Een leven lang leren', spreekt mij ook aan. En af en toe zie ik mezelf weer zitten in de collegezalen van de universiteit in Tilburg, of denk ik terug aan mijn werkervaringen bij een Big Four-kantoor.

Ambitieux

Het is duidelijk: het RB is flink in beweging, ambitieus en kijkt vooruit. Ik zie een vereniging die haar positie in de buitenwereld wil versterken. Ze wil nog meer gehoord, gezien en gekend worden. Ze wil daarnaast een moderne beroepsvereniging zijn die op eigentijdse wijze haar achterban vertegenwoordigt. Ik lees en hoor over een verhuizing van Culemborg naar Den Haag, dichterbij de politiek en belangenorganisaties. Over vertrekkend personeel, een zoektocht naar nieuwe medewerkers, een strategisch plan, de lancering van een Fiscaal Kenniscentrum, een vereniging 3.0, visiegroepen en meer nieuws.

Ik krijg respect voor het bestuur, de directie en de medewerkers op kantoor, die in een veranderende organisatie bergen werk verzetten. Ik ontmoet gedreven mensen die vooruitstrevend bezig zijn met het fiscale vak, en met hun kennis onder andere willen bijdragen aan een verbetering van ons belastingstelsel. Ik spreek ijverige medewerkers die zich inzetten om uw belangen te behartigen en u te ondersteunen in uw adviespraktijk met relevante kennis en informatie.

Bouwstenen

En ja, ik neem de uitdaging graag aan en ga aan de slag bij uw vak- en ledenblad. De leden zijn de bouwstenen van de vereniging. Het Register wil het cement, een verbindende factor zijn. De redactie wil u leerzame en boeiende artikelen aanreiken die nuttig zijn voor uw werk. Ook blijft u via Het Register op de hoogte van wat er speelt binnen uw vereniging. Ik kijk uit naar een fijne samenwerking met de redactieraad, bestuur, directie en medewerkers. En naar reacties van u. <<<

Reageren?

Wilt u reageren op artikelen of heeft u suggesties voor de redactie? Laat het mij weten.

Sandra van den Nieuwenhof
contact@sandravandennieuwenhof.nl

Hoogleraar Tilburg University en programmaleider CPB Arjan Lejour:

'Nederland is een doorsluisland, geen belastingparadijs'

Volgens Arjan Lejour mist Nederland als gevolg van belastingontwijking naar schatting een tot twee miljard euro aan vennootschapsbelasting. 'Een fors bedrag, hier moeten we iets aan doen want dit is niet beoogd door de wetgevers. Dit probleem vraagt om een internationale aanpak.' Het Register sprak met de Tilburgse hoogleraar en tevens programmaleider bij het Centraal Planbureau over zijn onderzoeksplannen en zijn visie op Nederland als doorsluisland.

Door Sandra van den Nieuwenhof | Foto's: Raphaël Drent

Onlangs hield Arjan Lejour zijn inaugurale rede als hoogleraar Taxation and Public Finance aan Tilburg University, waar hij op 1 maart 2019 benoemd werd. Hij combineert zijn aanstelling als hoogleraar met zijn functie als programmaleider bij de sector Publieke Financien van het Centraal Planbureau (CPB). Beide banen zijn parttime dienstverbanden van 50 procent.

Lejours onderzoek in Tilburg concentreert zich op de economische effecten van belastingen op bedrijven. Hij bestudeert onder meer de winstbelasting in internationaal perspectief, waarbij hij kijkt naar de verschillen in belastingdruk tussen landen en naar de mogelijke gevolgen voor het vestigingsklimaat. Daarbij richt hij zich ook op belastingontwijking van multinationals. De tweede poot van zijn onderzoek gaat over de belastingdruk van kleine bedrijven en de verschillen in belastingdruk voor ondernemingen die onder de vennootschapsbelasting of onder de inkomstenbelasting vallen. In alle gevallen gaat het hem om het gedrag van ondernemingen empirisch te duiden. Welke rol speelt de belastingwetgeving en onderdelen van die wetgeving (bepaalde aftrekposten) in de beslissingen die bedrijven nemen? Hij wil hiermee een brug slaan tussen de empirische benadering uit de economie en de vaak meer casuïstische benadering in de fiscale economie.

Is er een scheiding tussen uw beide banen of lopen onderzoeken in elkaar over?

'Onderzoeken kunnen in elkaar over lopen. Bij het CPB zijn er projecten waarvan van tevoren het doel is bepaald. Deze worden gebruikt voor politiek en beleid. Op de universiteit zijn uitgangspunten vrijer. De onderzoeken kunnen wel op elkaar voortborduren. Zo heb ik twee jaar geleden met collega's van het CPB gekeken naar de vraag wanneer het interessant is voor een ondernemer om directeur-grotaandeelhouder (dga) van een bv te zijn en wanneer het beter is om een eenmanszaak te hebben. Vanuit beleid leeft die vraag ook. Wat blijkt? Bedrijven switchen niet vaak van rechtsvorm. Niet van eenmanszaak naar dga en niet andersom. Dit is verrassend gezien de hoeveelheid artikelen die over dit vraagstuk verschenen zijn. Het kan zijn dat ondernemers zich dat wel afvragen voordat ze een bedrijf gaan starten maar dus niet meer daarna. Bedrijven behouden, heel opmerkelijk, meestal

'Bedrijven switchen niet vaak van rechtsvorm. Niet van eenmanszaak naar dga en niet andersom'

dezelfde rechtsvorm. Dit kan liggen aan de ondernemers zelf; veranderen van rechtsvorm vinden ze misschien te veel gedoe. Het hangt ook van de sector af. In de landbouw bijvoorbeeld komen bv's minder vaak voor. De uitkomsten van dit onderzoek leiden weer tot nieuwe vragen, zoals: hoe zit dat bij andere landen? Met een collega van de universiteit ben ik een onderzoek begonnen op basis van Europese data. We bekijken de verschillen in belastingdruk van de winstbelasting en van de inkomstenbelasting in samenhang met de rechtsvorm van bedrijven. Daar vinden we hetzelfde patroon als in ons land terug, maar ook dat een lagere belastingdruk voor bv's wel tot relatief meer vennootschappen leidt. Dit is een voorbeeld van een CPB-onderzoek dat aan de universiteit verbreed is.'

Wat gaat u in de nabije toekomst onderzoeken aan de universiteit?

'Een onderzoek gaat over de belastingontwijking via brievenbusmaatschappijen. Uit eerder onderzoek bij het CPB weten we dat veel rente- en dividendstromen via brievenbusmaatschappijen in Nederland naar Luxemburg, Singapore en Zwitserland gaan. We weten bijna zeker dat dat niet de eindbestemmingen zijn, maar dat veel op eenzelfde manier weer doorgesluisd wordt zoals dat in Nederland gebeurt. De internationale belastingplanning is dus nog veel ingewikkelder. Het gaat dus niet alleen via Nederland. Het zou fantastisch zijn als we de gegevens van de stromen naar Luxemburg, Zwitserland en Singapore kunnen koppelen aan de gegevens van die landen. Het is een wensdroom om met data aan te kunnen tonen of de stromen weer doorgaan naar andere landen. In Nederland wil ik onderzoek doen naar in hoeverre bedrijven aftrekposten gebruiken. Gaan bedrijven meer gebruik maken van een aftrekpost als deze ruimer wordt? Heeft het bijvoorbeeld effect als de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek verandert? Ook wil ik onderzoek doen naar het effect van maatregelen tegen belastingontwijking. Gaan bedrijven zich anders gedragen na zo'n maatregel? Daarnaast wil ik nader onderzoek doen naar de dga's en hun bv's. Waarom blijft het geld veelal in de bv's zitten en keren bv's nauwelijks winst uit aan de dga's om te sparen of te consumeren? Toen in 2014 de belasting voor box 2 werd verlaagd van 25 naar 22 procent voor winsten tot 250.000 euro, maakten ineens duizenden bv's 250.000 euro over. Men reageert dus op veranderingen in fiscaal beleid, op prikkels. Dat vind ik als econoom boeiend. Verder zijn er veel verschillende soorten bv's: naast de actieve bv's of rokende schoorstenen, zijn er ook stamrecht-bv's, pensioen-bv's, bv's van medische specialisten en van advocaten. Vertonen de verschillende soorten ook verschillend gedrag?'

Maatschappelijk onbehagen

Hebben uw publicaties invloed op kabinet, ambtenaren en parlementariërs?

'Ik merk wel enige invloed. Beleidsmakers en politici benaderen vooral het CPB. Over een aantal onderwerpen heb ik gesprekken gehad met de Vaste Kamercommissie van Financiën. En enkele jaren geleden was ik bij een

hoorzitting van de Tweede Kamer over box 3. Bij het CPB ben ik al een paar jaar bezig met het thema Nederland als doorsluisland vanwege de grote financiële stromen die via Nederland naar andere landen gaan. Sommigen vinden Nederland een belastingparadijs maar ik zie ons land meer als doorsluisland, want als het geld hier zou blijven, zou het hier netjes belast worden. Dat heb ik met een collega regelmatig zo benoemd en ook dat Nederland, samen met een paar andere landen, daar redelijk uniek in is. Mede daardoor is er een maatschappelijk debat ontstaan. Het wordt steeds moeilijker voor het kabinet om te ontkennen dat Nederland een doorsluisland is. Ik wil niet zeggen dat dat alleen de invloed van de publicaties is maar er is wel een maatschappelijk onbehagen gegroeid en ik zie ook een verandering in het denken hierover.'

Wat zijn de grote bezwaren tegen Nederland als doorsluisland?

'15 % van alle investeringsstromen ter wereld loopt via Nederland. Maar 80 of 90 % gaat direct ons land weer uit. 'Hoe zou het zijn als dat geld echt geïnvesteerd werd in Nederland?', vraag ik wel eens aan de studenten. Het grote bezwaar tegen doorstromen kan zijn dat er dankzij Nederland minder belasting wordt betaald dan anders het geval zou zijn in internationaal verband. Ik geef een voorbeeld. Een Canadese mijnbouwer exploiteerde een mijn in Mongolië, en hoefde daar geen winstbelasting te betalen, maar wel dividendbelasting over het geld dat van Mongolië naar Canada zou gaan. Er was een Nederlands verdrag met Mongolië waarin stond dat Mongolië geen dividendbelasting hanteerde voor geldstromen naar Nederland. Toen opende de Canadese mijnbouwer een vestiging in Nederland en liet het geld via Nederland naar Canada lopen. Uiteindelijk betaalde deze mijnbouwer dus geen belasting. Dat heeft natuurlijk niet alleen met Nederland te maken maar ook met wat Canada en Mongolië doen. Vroeger vonden we het prima dat we zulke belastingverdragen hebben want dat is gunstig voor onze economie en investeringen. Een bijproduct is dat bepaalde multinationals daardoor minder belasting op bepaalde plekken afdragen. Tegenwoordig vinden veel mensen dit onwenselijk, maar ook in Europa vindt men het niet gewenst dat Nederland daaraan bijdraagt. En de verhalen gaan - ik kan dat niet controleren - dat Nederland daardoor een moeilijkere onderhandelingspositie in Brussel zou hebben. Het is niet goed voor onze reputatie. Dat is een reden om er iets tegen te doen.'

Hoe ontwijken Nederlandse bedrijven belasting?

'Er zijn meerdere manieren om belasting te ontwijken, ik noem er hier drie. Bij alle drie gaat het om stromen tussen om moederbedrijven met dochterondernemingen in het buitenland. In de eerste plaats zijn er de multinationals die diensten leveren aan dochterbedrijven in het buitenland. Het moederbedrijf kan spelen met de prijs, de marktprijs van die diensten is niet altijd even duidelijk. Als het dochterbedrijf in een land zit met hoge belastingtarieven, zijn hoge prijzen interessant, want dat betekent veel kosten. Daarnaast zijn er leningen aan

dochterondernemingen, tegen een hoge of lage rente, vaak afhankelijk van de belastingdruk in het land van de dochteronderneming. En ten slotte zijn er de intellectuele eigendomsrechten, de waarde van uitvindingen van concepten. De royalty's gaan richting het moederbedrijf. Denk bijvoorbeeld aan de bekende Starbucks-koffiezakken. Bijna alle winst gaat in de vorm van royalty's naar het moederbedrijf, want het is een concept. De royalty's worden dan verzameld op een plek waar geen of weinig belasting betaald wordt. Met de digitalisering komt het verhaal van die royalty's steeds vaker voor, bijvoorbeeld met diensten zoals Facebook.'

Bronbelasting

Welke maatregelen zijn er nationaal en internationaal om belastingontwijking te beperken?

'De bronbelasting die we per 2021 gaan invoeren helpt. Maar Nederland heeft geen invloed op wat bijvoorbeeld Luxemburg doet. Grote multinationals kunnen andere routes kiezen dan via Nederland, bijvoorbeeld via Luxemburg. Veel meer landen zouden dit op moeten pakken, dit probleem vraagt om internationale coördinatie. Er zijn inmiddels wel Europese richtlijnen voor regels ter bestrijding van belastingontwijking (ATAD), waardoor bijvoorbeeld bedrijven rentebetalingen maar tot een bepaalde hoogte kunnen aftrekken. Er wordt ook beter opgelet als geld binnenkomt in een land of dat elders al belast is. Daarnaast vindt binnen de OESO (Organisatie voor Europese Samenwerking en Ontwikkeling) veel afstemming plaats om belastingontwijking te beperken. Dat gaat daar echter wel alleen op basis van vrijwilligheid.'

Welke nieuwe inzichten heeft uw recente werk opgeleverd?

'Op basis van literatuurstudie ben ik tot een inschatting gekomen van wat we in Nederland missen aan vennootschapsbelasting als gevolg van belastingontwijking. Wereldwijd gaat het om honderd tot tweehonderd miljard dollar. Dat is tien procent van de inkomsten aan winstbelasting. Als je dit vertaalt naar de Nederlandse situatie, gaat het om een tot twee miljard euro. Veel deskundigen weten dat er belastingontwijking plaatsvindt, het was ook een onderwerp in het Europese parlement. Maar de inschatting van het bedrag in Nederland is nieuwe informatie.'

Fors bedrag

Wat vindt u van een tot twee miljard gemis aan vennootschapsbelasting in Nederland?

'Het is een fors bedrag, maar op basis van de literatuur had het naar mijn verwachting ook nog groter kunnen zijn. We moeten er wel iets aan doen want dit is in ieder geval niet beoogd door de wetgevers. Elke staat heft belastingen, die hebben we nodig voor de collectieve goederen. En grote ondernemingen en rijke individuen kunnen die dans dan ontspringen. En met de mechanismen die er zijn, zoals bijvoorbeeld de digitalisering van de economie, blijkt de belastingontwijking steeds meer toe te kunnen nemen. Er zijn studies die dat aantonen.

Prof. dr. Arjan Lejour

- Hoogleraar Taxation and Public Finance aan Tilburg University, bij het Departement Tax Economics van de Tilburg School of Economics and Management (TiSEM);
- Programmaleider bij de sector Publieke Financiën van het Centraal Planbureau (CPB);
- Studeerde econometrie en filosofie van de economie aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam;
- Promoveerde aan Tilburg University op een onderzoek naar de effecten van Europese integratie op sociale zekerheidstelsels;
- Gehuwd, twee kinderen;
- Woont in Gouda.

Dat is natuurlijk wel een probleem. Als we niets doen zal het zeker toenemen. We doen er dus wel wat aan, bijvoorbeeld voorwaarden opnemen in verdragen om misbruik tegen te gaan. De vraag is of dat effectief is. We gaan de bronbelasting invoeren, en ook in OESO-verband wordt nagedacht over tegengaan van ontwijking. Het grote probleem is natuurlijk dat landen zelf over

'Men vraagt om een maatregel om op dat moment een probleem op te lossen maar denkt niet goed na over gevolgen op lange termijn'

hun belastingsysteem willen beslissen. Met mijn collega van het CPB heb ik - in met name de netwerkanalyses van het internationale belastingsysteem - laten zien dat landen allemaal moeten meedoen, of in ieder geval een grote groep landen. Als slechts een paar landen meedoet, of een kleine groep, verschuift het probleem, dan krijg je het waterbedeffect. En de OESO kan alleen maar kleine stapjes zetten om iedereen mee te krijgen.'

Wat kunnen we in Nederland nog meer doen?

'De Wet vennootschapsbelasting heeft veel artikelen over de grondslagen en over de uitzonderingen daarop. Je kunt erover denken om een aantal uitzonderingen af te schaffen, en met deze grondslagverbreding te komen tot een lager tarief. De bronbelasting helpt ook, net zoals heffingen op binnenkomende stromen. Als er winst uit buitenland komt, gaan we ervan uit dat deze daar al belast is, en dan geldt de deelnemingsvrijstelling, een belangrijk onderdeel van ons vestigingsklimaat. Er bestaat echter ook de mogelijkheid om bij te heffen, als winst komt uit landen waar geen of weinig belasting geheven is. Dat wordt nu ook in de OESO voorgesteld. Maar ook hiervoor geldt dat als Nederland dat alleen gaat doen, grote bedrijven Nederland voortaan links kunnen laten liggen.'

Minder aftrekposten en een lager tarief voor de vennootschapsbelasting maakt wellicht niet zo veel verschil voor het totaal aan inkomsten?

'Misschien niet, maar de vraag is of al die aftrekposten wel het beoogde doel dienen en of het niet een kwestie is van wie de slimste adviseur heeft. Grotere bedrijven hebben meer mogelijkheden voor fiscaal advies. Statistieken van het CBS laten zien dat de grotere, beursgenoteerde bedrijven een lagere belastingdruk hebben dan de kleinere bedrijven. De vraag is of dat wel fair is. Multinationals hebben dochterbedrijven, en dat biedt meer mogelijkheden om te spelen met de fiscale mogelijkheden. Ze kunnen ook meer gebruik maken van bijzondere aftrekposten en verliezen in het buitenland in Nederland van de winst aftrekken. Zo is er ook de innovatiebox: alles wat gerelateerd is aan innovaties heeft een lager tarief in de vennootschapsbelasting. Kleinere bedrijven hebben de schaalgrootte niet om daar gebruik van te maken.'

Politici

Hoe kijkt u aan tegen het fiscale beleid in Nederland in het algemeen?

'De wereld is niet bepaald statisch. We kunnen in de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting aftrekposten verzinnen omdat we vinden dat bedrijven te veel kosten hebben of te veel belasting betalen maar het gevolg is altijd dat bedrijven daarop reageren door daar gebruik van te maken. Het is belangrijk om goed te kijken naar welk type aftrekpost je in het leven roept en waarvoor. Als bedrijven daar makkelijk een voordeel mee kunnen verwerven, zullen ze dat zeker doen. In het algemeen zijn regering en politici zich daar niet voldoende van bewust. Men vraagt om een maatregel om op dat moment een probleem op te lossen maar denkt niet goed na over gevolgen op lange termijn. Een van mijn onderzoeksvragen is hoe bedrijven reageren op een ontmoedigings- of stimuleringsmaatregel. Dat is heel interessant. Het verschil tussen bedrijven en particulieren is dat bedrijven fiscale adviseurs hebben, die goed op de hoogte zijn van de regelgeving, waardoor bedrijven veel beter instaat zijn om de fiscale mogelijkheden te benutten, die de wet biedt. Huishoudens weten dat meestal niet.'

Heeft u tips voor belastingadviseurs?

'Dit is een interessante maar ook lastige vraag voor mij. Ik werk niet in de praktijk. Ik kijk ook niet naar individuele gevallen. Wel zie ik in mijn onderzoek dat veel IB-ondernemers jarenlang flinke winsten maken en dan toch geen bv beginnen, daar is wel iets te verdienen.'

Ten slotte: wat zijn uw drijfveren voor uw werk?

'Ik wil graag weten hoe iets precies in elkaar zit en de feiten daarvan op tafel leggen, bij voorkeur met cijfers. Het inspireert me als de resultaten van mijn onderzoek vervolgens in beleid gebruikt worden. Ik doe graag onderzoek met een maatschappelijke relevantie.' <<<

Jurisprudentie en wetgeving

Inkomstenbelasting

- Alle maten van maatschap kunnen maximale KIA claimen 25
- Geen aftrek eigenwoningrente als rente na overlijden is betaald 25
- Inspecteur kan FOR navorderen na 13 jaar met beroep op foutenleer 26
- Dochter woont tijdelijk in ouderlijk huis: geen hypotheekafrek 26
- Zorgkosten die na overlijden zijn betaald zijn niet bij de erflater aftrekbaar 26

Overdrachtsbelasting

- 2% overdrachtsbelasting voor kluskavels in voormalig bedrijfspand 27

Erf- en schenkbelasting

- Schenkbelasting voor 17 jaar geleden geschonken banktegoed 27

Omzetbelasting

- Commissaris is geen btw-ondernemer 28

Formeel belastingrecht

- Inspecteur kan ambtshalve teruggegeven btw niet naheffen 28

Inkomstenbelasting

2020/01 Alle maten van maatschap kunnen maximale KIA claimen

De Hoge Raad besliste op 24 mei 2019 (nr. 18/00135, ECLI:NL:HR:2019:785) dat een maat in een maatschap voor de investeringen die de maatschap heeft gedaan en voor de investeringen die de maat zelf heeft gedaan in buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen, recht heeft op het vaste bedrag aan kleinschaligheidsinvesteringsafrek (KIA) van de tabel in artikel 3.41, lid 2, Wet IB 2001. Het vaste bedrag aan KIA hoeft niet te worden verdeeld over de maten. Rechtbank Gelderland heeft in een procedure van twee maten in een maatschap beslist dat dit arrest ook geldt als de maten geen buitenvennootschappelijke investeringen hebben gedaan, maar alleen investeringen hebben die de maatschap heeft gedaan.

Een man exploiteerde samen met zijn echtgenote een melkveebedrijf in een maatschap. Ieder had een aandeel van 50% in de winst van de maatschap. In 2016 investeerde de maatschap voor € 63.322 in bedrijfsmiddelen. De KIA bedroeg bij een investering boven € 2.300 28% van de investering met een maximum van € 15.687. Zowel de man als de vrouw claimde een KIA van € 15.687, maar de inspecteur stond bij beiden maar een aftrek van 50% van dat bedrag toe. Het echtpaar ging in beroep.

Rechtbank Gelderland stelde het echtpaar in het gelijk. De rechtbank verwees naar het arrest van de Hoge Raad van 24 mei 2019 en was het niet met de inspecteur eens dat dit arrest alleen van toepassing is als er ook sprake is van buitenvennootschappelijke investeringen. Daarvoor biedt de wet noch het arrest van de Hoge Raad houvast, nog daargelaten dat dit volgens de rechtbank niet logisch is. Als de man € 1 buitenvennootschappelijk had geïnvesteerd, zou in de lijn van het arrest van de Hoge Raad met een investering van € 63.323 worden gerekend, de KIA worden bepaald en geen enkele correctie meer plaatsvinden. De KIA zou ook dan € 15.687 bedragen. Daaraan doet niet af dat dit er onder bepaalde omstandigheden toe kan leiden dat een hogere KIA wordt behaald

dan wanneer als eenmanszaak wordt geïnvesteerd. Als de wetgever dit niet heeft beoogd, moet de wetgever ingrijpen. De rechtbank besliste dat zowel de man als zijn echtgenoot ieder recht hebben op een aftrek van € 15.687. De Rechtbank besliste ditzelfde in een derde uitspraak met betrekking tot een fruitteeler die in een vof met zijn echtgenote een fruitteeltbedrijf exploiteerde.

■ *Rechtbank Gelderland 3 december 2019, nr. 19/1015, nr. 19/1017 en nr. 18/5952, ECLI:NL:RBGEL:2019:5593*

2020/02 Geen aftrek eigenwoningrente als rente na overlijden is betaald

Een moeder overleed op 4 januari 2014. Op die dag was € 8.750 aan hypotheekrente betaald die betrekking had op het gehele jaar 2014. Haar kinderen die erfgenamen waren brachten in de overlijdensaangifte 2014 de rente in aftrek. De inspecteur accepteerde alleen de renteaftrek over de eerste vier dagen van het jaar, toen de moeder nog leefde, maar weigerde de aftrek van de vooruitbetaalde rente voor zover die betrekking had op de periode waarin de woning niet meer als eigen woning van de erflater was aan te merken. De erfgenamen gingen in beroep. Rechtbank Zeeland-West-Brabant stelde de erven in het gelijk. De inspecteur ging met succes in hoger beroep.

Hof Den Bosch stelde voorop dat het moment van betaling van rente niet beslissend is voor de kwalificatie van die rente (als eigenwoningrente of anderszins). Rente die betrekking heeft op schulden die vanaf een bepaald moment in een jaar geen eigenwoningsschulden zijn - een en ander in de zin van artikel 3.120, lid 1, aanhef en letter a, Wet IB 2001 - kan op grond van een arrest van de Hoge Raad van 11 december 1996 (nr. 31458) niet als eigenwoningrente in aftrek worden gebracht. Dit arrest was weliswaar onder de Wet IB 1964 gewezen maar is volgens het hof ook van toepassing onder de Wet IB 2001. Het hof besliste dat artikel 3.120, lid 3 en/of lid 4, Wet IB 2001 geen reden is om af te wijken van die algemene systematiek omdat de betaalde rente in dit geval alleen betrekking had op het jaar waarin die rente was betaald en ook

verder niet werd voldaan aan de toepassingsvoorwaarden van het derde lid. Omdat het derde lid niet van toepassing is, wordt niet toegekomen aan het vierde lid. Verder zijn de temporiseringsregels van artikel 3.120, lid 3, Wet IB 2001 volgens het hof ook van belang voor gevallen waarin, anders dan in dit geval, schulden ná het tijdstip waarop rente wordt vooruitbetaald onverkort als eigenwoningsschulden worden gekwalificeerd. In dergelijke gevallen zouden belastingplichtigen door vooruitbetaling van rente ter zake van die schulden de bedragen aan verschuldigde inkomstenbelasting van jaar tot jaar kunnen beïnvloeden en dat heeft de wetgever met (de voorloper van) die bepaling willen voorkomen. Het derde lid van artikel 3.120 Wet IB 2001 is een antimisbruikbepaling. Volgens het hof heeft de wetgever de temporisering van de aftrek zoals die door artikel 3.120 lid 4 is voorgeschreven, willen laten eindigen in het jaar van overlijden van de belastingplichtige. De artikelen 3.120, lid 3 en lid 4, Wet IB 2001 zijn temporiseringsregels waaraan volgens het hof pas wordt toegekomen nadat is bepaald of rente (en/of kosten) aftrekbaar zijn. De woning was na het overlijden van de moeder niet meer als eigen woning aan te merken, zodat de rente die betrekking heeft op de periode na het overlijden niet als aftrekbare rente van een eigenwoningsschuld kan worden aangemerkt. Het hof stelde de inspecteur in het gelijk.

■ Hof Den Bosch 26 september 2019, nr. 18/00564, ECLI:NL:GHSHE:2019:3540

2020/03 Inspecteur kan FOR navorderen na 13 jaar met beroep op foutenleer

Een ondernemer staakte in 2014 zijn onderneming die hij in 2004 van zijn vader had overgenomen. De ondernemer had in zijn aangifte inkomstenbelasting 2001 een fiscale oudedagsreserve (FOR) gevormd van € 14.400, maar nam daarna geen FOR meer in zijn aangiften inkomstenbelasting op. De inspecteur legde met een beroep op de foutenleer een navorderingsaanslag inkomstenbelasting 2014 op voor de FOR-stand 2001 van € 14.400. De man ging in beroep en stelde dat de inspecteur niet kon navorderen omdat sprake was van een ambtelijk verzuim.

Rechtbank Gelderland besliste dat geen sprake was van een ambtelijk verzuim. De foutenleer is er om te voorkomen dat ingeval het eindvermogen van het voorafgaande jaar niet volgens de wet en niet overeenkomstig goedkoopmansgebruik is vastgesteld een stuk bedrijfswinst onbelast blijft of dubbel wordt belast. Dat geldt ook met betrekking tot de vaststelling van fiscale reserves, zoals de FOR. De inspecteur had de FOR terecht op grond van de foutenleer in 2014 nagevorderd, zoals bleek uit een arrest van de Hoge Raad van 22 januari 2010 (09/00477, ECLI:NL:HR:2010:BL0075). De FOR was niet eerder belast geweest omdat die niet was vermeld in de aangiften inkomstenbelasting vanaf 2002. De inspecteur mocht deze fout herstellen op grond van de foutenleer. Daarbij vond de rechtbank van belang dat de overname van de onderneming in 2004 geen wijzigingen had aangebracht in de stand van de FOR. Van een eerdere vrijval en dubbele heffing was daarom geen sprake, terwijl de ondernemer wel fiscaal voordeel had gehad door de dotaties aan de voorziening. Door de fout te herstellen, had de inspecteur voorkomen dat de FOR onbelast bleef. De rechtbank verklaarde het beroep ongegrond.

■ Rechtbank Gelderland 11 september 2019, nr. 19/554, ECLI:NL:RBGEL:2019:4034

2020/04 Dochter woont tijdelijk in ouderlijk huis: geen hypotheekafrek

Belastingplichtigen met een eigen woning in Nederland kunnen als zij naar het buitenland worden uitgezonden toch aftrek van de eigenwoningrente hebben gedurende de uitzendperiode. In dat geval mag de woning gedurende de uitzending echter niet aan een derde ter beschikking worden gesteld. Een eigen kind kan ook als een derde worden aangemerkt als dat kind niet meer tot het huishouden van de ouders behoort.

Een militair werd in 2011 uitgezonden naar Turkije en direct daarna naar Italië. In eerste instantie bleef zijn echtgenote in hun woning in Nederland wonen, maar in januari 2014 ging zij bij hem in Italië wonen. Hun dochter woonde sinds oktober 2010 voor haar studie op kamers maar verbleef in de weekenden voor een bijbaan in het ouderlijk huis. Van 10 maart tot en met 7 mei 2014 was de woning het hoofdverblijf van de dochter en stond zij ook ingeschreven op dat adres. Als de militair en zijn echtgenote in Nederland waren, verbleven zij in de woning. In 2017 keerden zij terug naar Nederland en sindsdien woonden zij weer in de woning. De inspecteur haalde in de aangiften inkomstenbelasting 2014 en 2015 een streep door de aftrek van eigenwoningrente. De woning was volgens hem vanaf 10 maart 2014 (de datum met ingang waarvan de dochter weer tijdelijk ingeschreven stond op dat adres) geen eigen woning meer van de militair. De militair ging in beroep en claimde de toepassing van de uitzendregeling van artikel 3.111, lid 6, Wet IB 2001. Rechtbank Zeeland-West-Brabant stelde hem in het gelijk, maar hof Den Bosch besliste anders naar aanleiding van het hoger beroep van de inspecteur.

Het hof besliste dat artikel 3.111, lid 6, Wet IB 2001 vanaf 10 maart 2014 van toepassing zou zijn als (1) de dochter tijdens haar studie (ook) tot het huishouden van de militair was blijven behoren en daarom een beroep kon worden gedaan op de goedkeuring van de staatssecretaris in het besluit van 2 november 2009 óf (2) als de dochter na terugkeer naar het ouderlijk huis op 10 maart 2014 weer tot het huishouden van haar vader was gaan behoren. De eerste mogelijkheid was volgens het hof niet aan de orde, omdat de dochter als uitwonende studente een maatschappelijk zelfstandige positie, buiten het gezin van haar ouders, had ingenomen. De dochter was ook niet op 14 maart 2014 weer deel gaan uitmaken van het huishouden van haar ouders. Het huishouden van de ouders bestond uit de militair en zijn echtgenote en bevond zich in Italië. Het gebruik van de woning door de dochter moest worden aangemerkt als terbeschikkingstelling aan een derde. Hierdoor was de uitzendregeling vanaf 10 maart 2014 niet meer van toepassing en kon de woning niet meer als eigen woning worden gekwalificeerd. Dit gold ook voor de periode nadat de dochter de woning weer had verlaten. Het hof verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond.

■ Hof Den Bosch 24 oktober 2019, nr. 18/00691, ECLI:NL:GHSHE:2019:4006

2020/05 Zorgkosten die na overlijden zijn betaald zijn niet bij de erflater aftrekbaar

Een vrouw overleed op 2 augustus 2015. In de laatste weken van haar leven waren zorgkosten gemaakt die haar erfgenamen uit de onverdeelde boedel betaalden. In de overlijdensaangifte inkom-

stenbelasting 2015 van hun moeder namen de erven € 4.104 zorgkosten op. De uitgaven betroffen onder meer € 5.337 voor extra gezinshulp en € 44 apotheekkosten voor medicatie ten behoeve van palliatieve sedatie. De inspecteur weigerde de aftrek van de uitgaven omdat deze bedragen na het overlijden waren betaald. De erven gingen in beroep. Hof Den Haag was het met hen eens dat de kosten voor extra gezinshulp en de apotheekkosten op hun moeder hadden gedrukt en daarom nog op haar inkomen in aftrek konden worden gebracht. De staatssecretaris ging in cassatie en stelde dat het hof artikel 6.40, lid 1, letter a, Wet IB 2001 onjuist had uitgelegd. Kosten die na het overlijden zijn betaald, zijn volgens de staatssecretaris niet aftrekbaar van het inkomen van de overledene.

De Hoge Raad stelde voorop dat de kosten die de erven op het inkomen van hun moeder in aftrek wilden brengen, op zich specifieke zorgkosten in de zin van de Wet IB 2001 waren. Hoewel het bij dit soort kosten in de laatste weken van het leven voor de hand ligt dat zij pas ná het overlijden worden betaald, is dat moment van betalen volgens de Wet IB 2001 een beletsel om die kosten op het inkomen van de vrouw in aftrek te brengen. Artikel 6.40 Wet IB 2001 bepaalt namelijk dat het tijdstip waarop aftrekbare uitgaven voor aftrek in aanmerking komen, het tijdstip van betaling is. De kosten waren na het overlijden betaald. De na het overlijden door een erfgenaam betaalde zorgkosten kunnen alleen door de erfgenaam zelf als specifieke zorgkosten in aanmerking worden genomen met inachtneming van de voor die erfgenaam geldende drempel. Door het overlijden veranderen die kosten namelijk niet van aard. Dat was ook al zo onder de Wet IB 1964. De Hoge Raad verklaarde het beroep in cassatie van de staatssecretaris gegrond.

■ Hoge Raad 6 december 2019, nr. 19/00788, ECLI:NL:HR:2019:1905

Overdrachtsbelasting

2020/06 2% overdrachtsbelasting voor kluskavels in voormalig bedrijfspand

Als een onroerende zaak wordt verbouwd van niet-woning tot woning en de verkrijging vindt plaats tijdens de verbouwing, is het moeilijk aan te geven op welk moment er sprake is van een woning. Dit probleem doet zich onder meer voor bij zogenoemde kluskavels. De Hoge Raad besliste op 24 februari 2017 dat van een woning in de zin van artikel 14, lid 2, Wet belastingen rechtsverkeer sprake is als het gaat om een onroerende zaak die naar zijn aard voor bewoning is bestemd. Het belang zit hem uiteraard in het tarief voor de overdrachtsbelasting. Voor een woning geldt een tarief van 2%, voor een niet-woning geldt een tarief van 6%. Voor het antwoord op de vraag of de onroerende zaak voor woning is bestemd, moet worden aangeknoopt bij de kenmerken van het bouwwerk zelf door te kijken naar het doel waarvoor het gebouw oorspronkelijk is ontworpen en gebouwd.

Een voormalig bedrijfs- en kantoorpand in Den Haag werd getransformeerd in een gebouw met zogenoemde kluskavels die een woonfunctie of een bedrijfsfunctie konden krijgen. Twee personen kochten in oktober 2016 van de gemeente zo'n kluskavel. Ten tijde van de verkrijging was het pand gestript tot casco en had de

gemeente diverse voorzieningen aangebracht. Een andere vrouw verkreeg in oktober 2016 het appartementsrecht op de begane grond van een zogenoemd transformatiepand dat in 1991 was gebouwd als kantoorgebouw. Het pand was ten tijde van de verkrijging intern geheel gesloopt en er was een begin gemaakt met de opbouwwerkzaamheden. Hof Den Haag besliste dat de verkrijging van de kluskavels onder het 2%-overdrachtsbelastingtarief viel. De staatssecretaris ging in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat in het verlengde van de definitie die in de arresten van 24 februari 2017 is gegeven aan het woningbegrip in de overdrachtsbelasting, ook in de gevallen van kluskavels moet worden aangesloten bij het doel waarvoor het bouwwerk oorspronkelijk is ontworpen en gebouwd. Als er verbouwingswerkzaamheden zijn geweest (ook als zij nog niet zijn voltooid) met als doel om een woning (op) te leveren, dan kan de inspecteur alleen met succes stellen dat de onroerende zaak zijn oorspronkelijke aard heeft behouden als hij aannemelijk maakt dat er maar een beperkt aantal aanpassingen nodig zijn om de onroerende zaak weer voor het oorspronkelijke doel geschikt te maken. Om het doel van de verbouwing vast te stellen, zijn naast de aard en inhoud van de werkzaamheden ook de inhoud van de koop-/aannemingsovereenkomst(en) van belang, en het feit dat het verkregen object zelfstandig overdraagbaar is, bijvoorbeeld door splitting van een oorspronkelijk als bedrijfs- of kantoorpand gebouwde onroerende zaak in appartementsrechten.

De Hoge Raad was het niet met de staatssecretaris eens dat woningen die op de woningmarkt beschikbaar komen doordat een bedrijfs- of kantoorpand tot woningen wordt verbouwd, buiten het 2%-tarief vallen. Dit volgt volgens de Hoge Raad namelijk niet uit artikel 14, lid 2, Wet belastingen van rechtsverkeer. Het hof had vastgesteld dat de belanghebbenden een zakelijk recht hadden verkregen op een deel van een onroerende zaak dat bouwkundig was voorbereid op het aanbrenge van voorzieningen om dat deel van het bouwwerk geschikt te maken voor bewoning, dat het overgedragen recht daartoe strekte en dat de publiekrechtelijke voorschriften waren aangepast om die bewoning mogelijk te maken. Daaruit volgt dat zich ten tijde van de overdracht niet meer de situatie voordeed waarin het overgedragen deel van het bouwwerk met niet meer dan beperkte aanpassingen geschikt kon worden gemaakt voor zijn oorspronkelijke (kantoor)functie. De Hoge Raad verklaarde de cassatieberoepen van de staatssecretaris ongegrond.

■ Hoge Raad 29 november 2019, nr. 18/02895, nr. 18/03469 en nr. 18/04593, ECLI:NL:HR:2019:1872, ECLI:NL:HR:2019:1874 en ECLI:NL:HR:2019:1779

Erf- en schenkbelasting

2020/07 Schenkbelasting voor 17 jaar geleden geschonken banktegoed

Op grond van de navorderingsregeling van artikel 66, lid 1, onderdeel 2°, Successiewet gelden afwijkende aanvangstermijnen voor het opleggen van een aanslag schenkbelasting. Daarin wordt een onderscheid gemaakt tussen het geval dat aangifte is gedaan, en het geval dat geen aangifte is gedaan. De navorderingstermijn vangt in het eerste geval aan meteen na het ontstaan van de be-

lastingschuld. In het tweede geval, als geen aangifte is gedaan, start die termijn na de dag van de inschrijving van de akte van overlijden van de schenker of van de begiftigde in de registers van de burgerlijke stand. Van die laatste situatie was in de volgende zaak sprake.

Op 30 juni 2014 deed een vrouw opgave van een schenking in 1998 van een banktegoed van ongeveer € 0,5 mln op een rekening in Zwitserland van haar vader die in 2005 was overleden. Van de schenking was geen aangifte gedaan en de vrouw had de bankrekening niet in haar aangiften inkomstenbelasting opgenomen. Nadat de inspecteur aanvullende informatie had gekregen over de aanvangswaarde van het bedrag op de buitenlandse bankrekening, legde hij op 15 september 2015 met toepassing van de verlengde navorderingstermijn van artikel 16, lid 4, AWR een navorderingsaanslag schenkingsrecht op van € 92.328. De vrouw ging in beroep. Rechtbank Gelderland besliste dat de bevoegdheid tot navordering niet was vervallen omdat de twaalfjaarstermijn van artikel 16, lid 4, AWR ingaat ná de dag van de inschrijving van de akte van overlijden van de schenker in de registers van de burgerlijke stand. De vrouw ging in hoger beroep maar zonder succes.

Hof Arnhem-Leeuwarden verwees naar artikel 66, lid 1, onder 2, Successiewet en artikel 16, lid 4, AWR en een arrest van de Hoge Raad 10 november 2017 (17/01037, ECLI:NL:HR:2017:2840). Het hof besliste dat de wetgever de lange termijn voor navorderingsaanslagen schenkingsrecht al vanaf de invoering ervan had gebaseerd op de gedachte dat de schenkingshandeling een eenmalige handeling is op een tijdstip die lange tijd verborgen kan blijven voor de Belastingdienst wanneer daarvan geen aangifte wordt gedaan. Daarbij is een gelijke behandeling beoogd met degenen die de schenking niet verborgen hebben gehouden. Volgens het hof is de wetgever hiermee binnen de hem toekomende ruime beoordelingsmarge gebleven, waarbij ervoor is gekozen om de twaalfjaarstermijn alleen op een later tijdstip te laten ingaan in de situatie (zoals in dit geval) dat er geen aangifte is gedaan.

■ Hof Arnhem-Leeuwarden 12 november 2019, nr. 18/00956, ECLI:NL:GHARL:2019:9676

Omzetbelasting

2020/08 Commissaris is geen btw-ondernemer

Hof Den Bosch heeft na antwoord van het Europese Hof van Justitie op prejudiciële vragen beslist dat een lid van de Raad van Commissarissen bij een stichting voor zijn werkzaamheden niet kwalificeerde als btw-ondernemer omdat hij zijn werkzaamheden niet zelfstandig vervulde.

De commissaris was in dienstbetrekking als gemeenteambtenaar en was daarnaast lid van de Raad van Commissarissen van een stichting. Hij ontving voor zijn commissariaat een brutovergoeding van € 14.912 per jaar, waarop loonheffing werd ingehouden. Hij werd voor zijn werkzaamheden als commissaris tot 1 januari 2013 niet aangemerkt als belastingplichtige voor de btw op grond van het tot 1 juli 2012 van kracht zijnde besluit van 5 oktober 2006 dat inhield dat commissarissen die maximaal vier commissariaten

vervulden, niet werden aangemerkt als belastingplichtige voor de btw. In een besluit van 27 juni 2012 werd deze goedkeuring ingetrokken met een overgangsregeling tot 1 januari 2013. De goedkeuring werd ingetrokken naar aanleiding van een verzoek van de Europese Commissie. Volgens de Europese Commissie is het werk van een commissaris, ook al is het maar voor één raad, een economische activiteit voor de btw. De commissaris stelde dat hij geen ondernemer was. Het Europese Hof van Justitie besliste naar aanleiding van prejudiciële vragen van hof Den Bosch dat een lid van de Raad van Commissarissen van een stichting zoals de commissaris in deze procedure, niet zelfstandig een economische activiteit verricht. Hij was weliswaar op geen enkele wijze hiërarchisch ondergeschikt ten aanzien van het bestuursorgaan of de Raad van Commissarissen, maar hij handelde niet in eigen naam, niet voor eigen rekening, en ook niet onder zijn eigen verantwoordelijkheid. Hij handelde voor rekening en onder de verantwoordelijkheid van de Raad van Commissarissen en droeg ook geen economisch bedrijfsrisico, aangezien hij een vaste vergoeding ontving die niet afhankelijk was van zijn deelname aan vergaderingen of van zijn feitelijk gewerkte uren. Naar aanleiding van het EU-arrest heeft hof Den Bosch beslist dat de commissaris voor zijn werkzaamheden als lid van de Raad van Commissarissen van de stichting geen btw-ondernemer is.

■ Hof Den Bosch 12 december 2019, nr. 16/03573bis, ECLI:NL:GHSHE:2019:4474

Formeel belastingrecht

2020/09 Inspecteur kan ambtshalve teruggeven btw niet naheffen

De Hoge Raad heeft beslist dat de inspecteur een ambtshalve teruggeven bedrag aan btw niet kan naheffen als die teruggaaf er niet toe heeft geleid dat te weinig belasting is betaald in de zin van artikel 20, lid 1, AWR. In feite komt het arrest van de Hoge Raad erop neer dat de inspecteur geen naheffingsaanslag btw kan opleggen als hij eerder een ambtshalve teruggave heeft verleend, waar hij later spijt van krijgt.

De Hoge Raad besliste het voorgaande in de procedure van een dirigent. Hij had gesteld dat zijn omzet, onder het verlaagde btw-tarief viel en hij te veel btw had afgedragen. De inspecteur was dit niet met hem eens en verklaarde het bezwaar niet-ontvankelijk en verleende ook geen ambtshalve vermindering. In februari 2013 diende de nieuwe adviseur van de dirigent suppletieaangiften in over 2008 tot en met 2012. Ook hij stelde dat te veel btw was afgedragen. Op grond van die suppleties verleende de inspecteur wel ambtshalve teruggaven. Naar aanleiding van de suppleties stelde de inspecteur een boekenonderzoek in en legde daarna naheffingsaanslagen btw met boeten op omdat de teruggaven volgens hem ten onrechte waren verleend. De dirigent ging in beroep. Rechtbank Zeeland-West-Brabant verklaarde het beroep van de dirigent gegrond. De inspecteur ging in hoger beroep en stelde dat de ambtshalve teruggeven bedragen konden worden nageheven omdat deze teruggaven waren verleend in strijd met het daarvoor geldende beleid dat was opgenomen in het Besluit ambtshalve verminderen of teruggeven. Hof Den Bosch besliste dat de ambts-

halve teruggegeven bedragen niet konden worden nageheven. De dirigent verkeerde volgens het Hof na de verleende ambtshalve verminderingen namelijk in de positie dat het verlaagde tarief was voldaan, zodat geen sprake was van te weinig geheven belasting in de zin van artikel 20, lid 1, AWR. De staatssecretaris ging in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat artikel 20 AWR ertoe strekt dat de inspecteur te weinig betaalde belasting kan naheffen die op aangifte behoort te worden voldaan of afgedragen. Deze bepaling biedt de

inspecteur niet de mogelijkheid om een teruggegeven bedrag aan belasting na te heffen als een teruggaaf er niet toe heeft geleid dat te weinig belasting is betaald. Dat geldt volgens de Hoge Raad ook als de teruggaaf is verleend op grond van artikel 65 AWR maar niet in overeenstemming is met het door de belastingdienst bij de toepassing van dat artikel gehanteerde beleid.

■ Hoge Raad 15 november 2019, nr. 19/00471, ECLI:NL:HR:2019:1781

Wetgeving

De stand van zaken

Per 8 januari 2020

■ Wetsvoorstel +MvT TK

■ Verslag TK

■ Nota n.a.v. verslag TK

■ Eindverslag TK

■ Aangenomen TK

■ Wetsvoorstel EK

■ Voorlopig verslag EK

■ Memorie van Antwoord EK

■ Eindverslag EK

■ Aangenomen EK

■ Staatsblad

■ Datum inwerkingtreding

Wbm i.v.m. beperking emissies kolencentrales 31 362

Bij KB

Implementatiewet UBO-register 35 179

Bij KB

Wet vliegbelasting 35 205

Bij KB

Wet minimum CO2-prijs elektriciteitsopwekking 35 216

1-1-2020

Wet implementatie tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking (ATAD2) 35 241

1-1-2020

Wet implementatie EU-richtlijn meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies 35 255

1-7-2020

Belastingplan 2020 35 302

1-1-2020

Overige fiscale maatregelen 2020 35 303

1-1-2020

Wet fiscale maatregelen Klimaatakkoord 35 304

1-1-2020

Wet bronbelasting 2021 35 305

1-1-2021

Afschaffing fiscale aftrek scholingsuitgaven 35 306

Bij KB

Wet implementatie richtlijn harmonisatie en vereenvoudiging handelsverkeer tussen lidstaten 35 307

1-1-2020

Oudedagsreserve mogelijk op de helling

De mogelijkheid om binnen de eigen onderneming een oudedagsvoorziening te vormen is beperkt, tenminste als dit ten laste van de winst komt. Met de uitfasering pensioen in eigen beheer¹ is de mogelijkheid bij de eigen bv inmiddels al beëindigd. De zelfstandig ondernemer heeft nog wel de mogelijkheid om ten laste van zijn of haar winst een oudedagsvoorziening te vormen, namelijk met behulp van de oudedagsreserve. Maar blijft dit zo?

Derk Smits

Derk Smits is senior belastingadviseur bij ABAB Belastingsadviseurs B.V.

Per 1 januari 2012 werd de mogelijkheid beëindigd om aan de levensloopregeling deel te gaan nemen². Voor bestaande gevallen werd een overgangsregeling getroffen. Een jaar later werd bij amendement van lid Dijkgraaf c.s. de mogelijkheid geboden om het gehele tegoed uit te laten keren, waarbij over het saldo per 31 december 2011 slechts 80% in de heffing werd betrokken³. Vervolgens gold per 1 januari 2014 voor stamrechtsaanspraken een vergelijkbare regeling⁴. Nieuwe stamrechten konden niet meer worden bedongen, en bij afkoop van het gehele tegoed in 2014 werd een korting van 20% verleend. De uitfasering van het pensioen eigen beheer is tot op heden de laatste regeling in deze reeks waar een einde aan is gekomen. Bij afkoop van het pensioen bedroeg de korting maximaal 34,5%. De huidige tendens laat zien dat de wetgever een einde maakt aan de mogelijkheid om in eigen beheer inkomensvoorzieningen op te bouwen. Daarom ligt het in de lijn der verwachting dat de oudedagsreserve ook binnen enkele jaren wordt afgeschaft. En dat dan wederom een fiscale tegemoetkoming wordt geboden, is zeker niet ondenkbaar. Een goede reden om de komende jaren maximaal te doteren om dit belastingvoordeel te pakken.

De oudedagsreserve staat in de Wet inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001) in paragraaf 3.2.3, en maakt sinds de invoering van deze wet deel uit van de belastbare winst uit onderneming. In de Wet op de inkomstenbelasting 1964 werd de oudedagsreserve extracomptabel verwerkt.

Een belangrijk aspect van de oudedagsreserve is dat deze faciliteit volgens artikel 3.67 Wet IB 2001 uitsluitend openstaat voor de actieve ondernemer: hij of zij dient aan het uren criterium te voldoen, en mag de pensioen-

gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Daarnaast is een belangrijk aspect dat er voldoende ondernemingsvermogen aanwezig dient te zijn. Zodra één of beide voorwaarden in het gedrang komen, wordt de ondernemer op grond van artikel 3.70 Wet IB 2001 geconfron-

teerd met de waarborgen die de wetgever ten aanzien daarvan in de wet heeft opgenomen. De omvang van de jaarlijkse dotaties zijn begrensd. In het kort komt het erop neer dat de ondernemer die aan het urencriterium voldoet, 9,44% van de winst in een kalenderjaar⁵ mag toevoegen aan de oudedagsreserve. De dotatie komt ten laste van de winst. Door de dotatie mag de oudedagsreserve aan het einde van het jaar niet meer bedragen dan de stand van het ondernemingsvermogen, en de dotatie bedraagt in 2020 maximaal € 9.218.

De omvang van het ondernemingsvermogen is het eerste onderdeel dat ik hierna behandel, gevolgd door de vraag ‘Wat levert doteren aan de oudedagsreserve eigenlijk op?’ Vervolgens vraag ik aandacht voor een mogelijk minder bekende uitspraak van Hof Den Haag over het moment waarop een lijfrente tot stand komt. Ik sluit af met een arrest van de Hoge Raad en het daaropvolgende wetsvoorstel aangaande de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet in relatie tot de oudedagsreserve.

Ondernemingsvermogen

In een aantal gevallen neemt de oudedagsreserve verplicht af en is er in zoverre sprake van belastbare winst. Deze verplichte afnemingen zijn opgenomen in artikel 3.70 Wet IB 2001. Verplichte afname is bijvoorbeeld aan de orde als de ondernemer een lijfrente koopt. Afname is ook verplicht indien het bedrag van de oudedagsreserve

hoger is dan het ondernemingsvermogen, en zich daarbij één van de volgende situaties voordoet:

- de onderneming is geheel of gedeeltelijk gestaakt,
- de ondernemer heeft op 1 januari van het kalenderjaar de AOW-leeftijd bereikt, of
- de ondernemer voldoet het kalenderjaar en het vorige kalenderjaar niet aan het urencriterium.

Je kunt in principe niet meer oudedagsreserve dan ondernemingsvermogen hebben. Dit is een logisch gevolg van het oogmerk dat de oudedagsreserve binnen de onderneming wordt gevormd, en het ondernemingsvermogen ter financiering dient van deze oudedagsvoorziening. Zonder vermogen kunnen er ook geen uitkeringen worden betaald. Een relevante vraag in dit kader is wat behoort tot het ondernemingsvermogen, en hoe stel je de omvang daarvan vast? Over wat tot het ondernemingsvermogen wordt gerekend, verwijs ik naar de ruim voorhanden jurisprudentie die de vermogensetikettering behandelt. Ieder vermogensbestanddeel dat op grond van de vermogensetikettering tot het ondernemingsvermogen wordt gerekend, vormt dus ook ondernemingsvermogen voor de toepassing van de oudedagsreserve.

Het voor de oudedagsreserve relevante ondernemingsvermogen wordt gekwantificeerd op basis van de fiscale boekwaarden van de bezittingen die tot het ondernemingsvermogen worden gerekend, verminderd met de schulden van de onderneming. De overige fiscale reserves en een positieve terugkeerreserve tellen niet mee als ondernemingsvermogen, een negatieve terugkeerreserve daarentegen wel.

Het is belangrijk dat kritisch wordt gekeken of een bezitting of schuld daadwerkelijk tot het ondernemingsvermogen behoort of niet. Is een ondernemer van plan om een nieuwe auto te kopen, die hij ook voor zijn onderneming gaat gebruiken, dan kan zakelijk etiketteren positief uitpakken voor de oudedagsreserve. Bij deze afweging is het uiteraard van belang om overige fiscale aspecten, zoals correctie voor privégebruik, ook in ogenschouw te nemen. Staat er een bancaire schuld op de balans, dan is het niet per definitie uitgesloten dat deze financiering onder omstandigheden ook gedeeltelijk ten behoeve van privé is aangegaan. Minder schuld op de ondernemingsbalans leidt tot een hoger fiscaal vermogen. Een ander punt dat niet mag worden vergeten is de mogelijkheid om de boekwaarde van een bedrijfsmiddel door middel van herwaardering te verhogen. Herwaardering is mogelijk indien zich ten aanzien van dat bedrijfsmiddel een bijzondere omstandigheid voordoet die herwaardering rechtvaardigt. Bijvoorbeeld als gevolg van de toetreding van een nieuwe vennoot tot de onderneming. Let er bij herwaardering wel op dat dit tot acute belastingheffing kan leiden. Maar indien de ondernemer over verrekenbare verliezen beschikt, of de winst als gevolg van een objectieve vrijstelling onbelast is, kan herwaardering een doeltreffend middel zijn om het ondernemingsvermogen te verhogen, waardoor de weg voor meer oudedagsreserve open staat. De vrijgestelde winst behoort overigens niet tot de grondslag waarover doteren mogelijk is.

Inhaaldotatie

De verplichte afnemingen kunnen in voorkomende gevallen worden hersteld. Een ondernemer kan extra toevoegingen aan de oudedagsreserve doen, indien in het voorafgaande jaar zijn of haar oudedagsreserve is afgenomen als gevolg van twee jaar op een rij niet voldoen aan het urencriterium in combinatie met een te laag ondernemingsvermogen. Indien de ondernemer in het daarop volgende jaar wel weer voldoet aan het urencriterium, kan deze afneming worden hersteld met een inhaaldotatie. Aan deze inhaaldotatie wordt niet de voorwaarde gesteld dat er winst is behaald. De omvang van het ondernemingsvermogen moet de inhaaldotatie wel mogelijk maken. De omvang kan bijvoorbeeld worden vergroot door vanuit privé vermogen te investeren in de onderneming, waardoor het ondernemingsvermogen toeneemt en de inhaaldotatie mogelijk wordt. Uiteraard gemaximeerd op het bedrag van de afneming in het voorafgaande jaar. Let er hierbij op dat de inhaaldotatie - evenals de reguliere dotatie - niet geldt voor een commanditaire vennoot, omdat deze niet als ondernemer kwalificeert. Na twee jaar zal de medegerechtigde dus worden geconfronteerd met de regel dat de oudedagsreserve niet hoger mag zijn dan zijn dan het ondernemingsvermogen. Hoewel de verplichte afneming tot de belastbare winst behoort, valt deze winst buiten de premiegrondslag voor de jaar- en reserveringsruimte. En dit leidt er dus toe dat er definitief minder oudedagsvoorziening kan worden gevormd. De mogelijkheid om een inhaaldotatie te doen, wordt dus alleen de echte ondernemer geboden. Een inhaaldotatie is ook mogelijk bij een geruisloze terugkeer uit de bv. Heeft de ondernemer bij de inbreng van de onderneming in een bv, bij deze bv een lijfrente bedongen voor de oudedagsreserve, dan kan bij een geruisloze terugkeer uit de bv, de lijfrente worden omgezet in een oudedagsreserve. Dit gebeurt door middel van een inhaaldotatie. Bij deze inhaaldotatie geldt de voorwaarde van het urencriterium niet.

Niet alleen het bedrag van de oudedagsreserve waarvoor destijds bij inbreng van de onderneming in de bv een lijfrente was bedongen, kan bij de geruisloze terugkeer uit de bv weer worden omgezet in een oudedagsreserve, maar ook de oprenting van de lijfrente gedurende het bestaan van de bv. Dit heeft de Hoge Raad in 2010 uitgemaakt⁶. De inhaaldotatie geldt niet voor een stakingslijfrente.

Voordelen doteren aan oudedagsreserve

Een voordeel van doteren aan de oudedagsreserve is dat de ondernemer ten laste van zijn fiscale winst een oudedagsvoorziening vormt, zonder dat hiervoor gedurende de opbouw liquide middelen beschikbaar hoeven te zijn. De premie wordt als het ware geïnvesteerd in de onderneming, en kan daar renderen. Men mag niet uit het oog verliezen dat te zijner tijd er wel degelijk geld beschikbaar moet zijn, om de oudedagsreserve af te storten in een (bancaire) lijfrente. Vervolgens zijn de uitkeringen belast. Er is dus sprake van uitstel en geen afstel van belastingheffing. Om het voordeel van de jaarlijkse dotatie te beoordelen, moeten we verder kijken dan alleen naar de besparing

aan inkomstenbelasting. De dotatie verlaagt de belastbare winst en dat werkt door naar de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet en de toeslagen waarop de ondernemer mogelijk aanspraak kan maken. Zeker als de ondernemer een of meerdere kinderen heeft, die naar de kinderopvang of buitenschoolse opvang gaan, kan dit voordelig zijn. Met name bij een hoge winst heeft dotatie dan een positief effect op het besteedbaar inkomen.

Voorbeeld

In 2020 bedraagt de maximale winst waarover dotatie aan de oudedagsreserve mogelijk is € 97.648. Wel of niet doteren leidt tot een verschil van € 4.522 aan inkomstenbelasting, wat een marginale belastingbesparing van 49% betekent. Betrek je daar de kinderopvangtoeslag bij, dan loopt het verschil op tot € 5.590, oftewel het voordeel in dit jaar is 61% van de dotatie⁷.

Bij een lagere winst neemt het voordeel sterk af. Maar dat neemt niet weg dat doteren voor de ondernemer nog steeds aantrekkelijk kan zijn. Het bedrag dat jaarlijks wordt bespaard, kan aangewend worden om bedrijfsfinancieringen eerder af te lossen, of anderszins in de onderneming te investeren. Afhankelijk van de interestvoet levert dit een financieringsvoordeel op. Dit financieringsvoordeel werkt door gedurende alle jaren dat de onderneming wordt voortgezet.

Voorbeeld

Een dotatie van € 3.300 aan de oudedagsreserve levert dit jaar een besparing op van € 1.704. Met deze besparing lost de ondernemer jaarlijks extra af op zijn lening, wat bijvoorbeeld jaarlijks € 34 rentevoordeel oplevert. Dan is dit na 40 jaar een extra voordeel van € 737 netto. Wordt de besparing aangewend voor de investering in het bedrijf met een rendement van 20%, dan bedraagt het extra netto voordeel ruim € 7.300.

Waar de ondernemer zich wel terdege bewust van moet zijn - en daar is een belangrijke rol voor de adviseur weggelegd - is dat er een moment komt dat óf over de oudedagsreserve in een keer belasting moet worden betaald, of dat er liquide middelen beschikbaar moeten zijn voor afstorting bij een bank of verzekeraar. Dit laatste geldt niet bij een bedrijfsoverdracht. In dat geval kan voor de oudedagsreserve een lijfrente bij de bedrijfsopvolger worden bedongen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de oudedagsvoorziening hiermee niet uit de risicosfeer van de bedrijfsexploitatie wordt gehaald. Gezien de zekerheid die men doorgaans van een oudedagsvoorziening verlangt, mag dit niet worden onderschat.

Tijdig bedingen van lijfrente bij eigen bv

Het bedingen van een lijfrente voor de oudedagsreserve kan niet alleen bij een natuurlijk persoon, die de onderneming voortzet, maar ook bij een bv, aan wie de ondernemer zijn of haar onderneming overdraagt. Deze bv dient de onderneming dan voort te zetten. Het optuigen van een bv waarin de onderneming wordt voortgezet

vergt de nodige inspanning van diverse partijen. Denk hierbij aan een accountant, notaris, taxateur en niet in de laatste plaats de belastingadviseur. Deze belastingadviseur zal ook de regie voor het bedingen van een lijfrente voor de oudedagsreserve op zich nemen. En dat tussen alle bedrijven door, en vaak op een moment dat het betreffende dossier voor hem al als afgerond wordt beschouwd. Maar niet heus, want de lijfrenteovereenkomst moet nog worden opgesteld en door partijen worden ondertekend.

Het moment waarop de lijfrenteovereenkomst tot stand moet zijn gebracht, is uiterlijk 1 juli van het jaar volgend op het jaar waarin de bv is opgericht. Dit volgt uit het arrest van de Hoge Raad van 29 april 1981, in samenhang met artikel 3.130, tweede lid Wet IB 2001. Volgens de Hoge Raad dient bij inbreng in een bv de oudedagsreserve te worden afgerekend per 31 december van het jaar waarin de bv tot stand is gekomen⁸. Vervolgens biedt de wet respijt tot 1 juli daarna.

Niet onbelangrijk in dit opzicht is het antwoord op de vraag wanneer de lijfrenteovereenkomst feitelijk tot stand is gebracht. Is dit de schriftelijke overeenkomst die partijen nadien opstellen en ondertekenen? Of eerder? In de uitspraak van Hof Den Haag van 6 augustus 2013 werd een casus behandeld, waarbij de schriftelijke overeenkomst die het predicaat stamrechtovereenkomst droeg, ruim anderhalf jaar nadat de notariële oprichtingsakte van de bv was verleden, werd opgemaakt en ondertekend. In de oprichtingsakte was bepaald dat de oprichter ten laste van de vennootschap een lijfrente kon bedingen. En vervolgens: “De oprichter bedingt een

Een belangrijk aspect van de oudedagsreserve is dat deze faciliteit uitsluitend openstaat voor de actieve ondernemer

lijfrente van de vennootschap als bedoeld in de inbrengovereenkomst en in de beschrijving. De bepalingen die van toepassing zijn op de lijfrente zijn bij afzonderlijke akte(n) zonder tussenkomst van mij, notaris, vastgesteld of zullen bij afzonderlijke akte(n) zonder tussenkomst van mij, notaris, worden vastgesteld. De vennootschap neemt de verplichtingen die uit die lijfrente voortvloeien op zich”. Uit de inbrengbeschrijving bleek duidelijk voor welk bedrag de lijfrente werd bedongen. Het hof oordeelde in het voordeel van belastingplichtige dat de lijfrente tijdig was bedongen⁹.

Zorg er dus voor dat de notaris de juiste bepalingen in de akten opneemt, zodat daaruit blijkt dat de inbrenger een lijfrente bij zijn of haar bv bedingt als onderdeel van de tegenprestatie voor de inbreng van de onderneming. En uiteraard dat de accountant dit als zodanig beschrijft in de inbrengbeschrijving.

Ongelijke behandeling in Zorgverzekeringswet

Zowel de dotatie aan de oudedagsreserve als de afnemings daarvan beïnvloedt de belastbare winst uit onderneming.

En daarmee ook de inkomensafhankelijke premie voor de Zorgverzekeringswet. Tot de grondslag van het bijdrage-inkomen voor de Zorgverzekeringswet (hierna: bijdrage-inkomen) behoren naast de belastbare winst uit onderneming ook het belastbare loon, belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden en de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen¹⁹. Het maximum bijdrage-inkomen voor 2020 bedraagt € 57.232²¹.

De Zorgverzekeringswet kent een beperkte en selectieve omkeerregel, die zich vooralsnog feitelijk beperkt tot het belastbare loon. Aanspraken ingevolge een pensioenregeling en bijdragen die worden ingehouden op het loon ingevolge een pensioenregeling²² behoren namelijk niet tot het belastbare loon. Het gevolg hiervan is dat het opbouwen van een oudedagsvoorziening via het loon niet leidt tot heffing op grond van de Zorgverzekeringswet. De te zijner tijd daaruit voortkomende belastbare periodieke uitkeringen zijn wel belast.

Het doteren aan de oudedagsreserve leidt ook niet tot heffing, maar zodra de oudedagsreserve afneemt, neemt de belastbare winst uit onderneming evenredig toe. En zodoende is de ondernemer wel inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet verschuldigd over de oudedagsvoorziening die hij of zij opbouwt. De ondernemer kan dit niet ondervangen door de oudedagsreserve af te storten in een (bancaire) lijfrenteproduct. Uitgaven voor inkomensvoorzieningen komen namelijk niet in mindering op het bijdrage-inkomen.

De Hoge Raad heeft inmiddels uitgemaakt dat er hierdoor sprake is van ongelijke behandeling, waarvoor geen concrete en gewichtige reden bestaat om die ongelijke behandeling te rechtvaardigen. In tegenstelling tot het hof oordeelt de Hoge Raad in navolging van Advocaat-Generaal Wattel, dat er rechtsherstel kan worden geboden, en verlaagt het bijdrage-inkomen van belanghebbende tot nihil¹³.

Inmiddels is een wetsvoorstel ingediend aangaande wijziging van artikel 43 van de Zorgverzekeringswet¹⁴. Hierin wordt geregeld dat een ondernemer geen inkomensafhankelijke bijdrage is verschuldigd over de winst die is ontstaan door een afneming van de oudedagsreserve, voor zover er premies voor lijfrenten worden betaald, die als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen. Deze premies dienen uiteraard vóór 1 juli van het volgende jaar te zijn betaald, om de aftrek toe te kunnen rekenen aan het kalenderjaar waarin de afneming van de oudedagsreserve zich voordoet¹⁵.

Opmerkelijk hierbij is dat het wetsvoorstel alleen regelt dat de omkeerregel ook van toepassing is op de oudedagsreserve die vervolgens in een lijfrenteproduct wordt ondergebracht. Naar mijn mening zou minister De Jonge dit breder moeten trekken door niet onderdeel b van het tweede lid van artikel 43 Zvw te wijzigen, maar achter onderdeel d een toevoeging op te nemen, die regelt dat uitgaven voor inkomensvoorzieningen als bedoeld in artikel 3.124 Wet IB 2001 in mindering komen op het bijdrage-inkomen. Dan krijgen vergelijkbare gevallen een gelijke behandeling.

Ik citeer in dit licht de Advocaat-Generaal: “Het systeem van de wet houdt mijns inziens in dat dubbele heffing voorkomen wordt door premies voor oudedagsvoorzieningen die later tot Zvw-bijdrageplichtige uitkeringen leiden, buiten het Zvw-bijdrage-inkomen te laten.”¹⁶ En hoewel deze dubbele heffing tijdens de parlementaire behandeling¹⁷ bij de invoering van de Zorgverzekeringswet al aan bod kwam, ben ik desalniettemin van mening dat de wetgever nu een steek laat vallen. Er zijn inmiddels meerdere zaken onder de rechter gebracht aangaande een ruimere toepassing van de omkeerregel van artikel 43 Zvw. Het laatste woord is er dus nog niet over gezegd.

Conclusie

Zolang de oudedagsreserve nog bestaat, biedt deze faciliteit de ondernemer de mogelijkheid een oudedagsvoorziening binnen de eigen onderneming op te bouwen. Afhankelijk van het rendement dat met de jaarlijkse belastingbesparing wordt behaald, kan dit een interessante optie zijn. Dit geldt ook voor anticiperen op afschaffing van de regeling als daarbij een korting wordt verleend, zoals dat het geval was bij de levensloopregeling, stamrechtaanspraken en het pensioen in eigen beheer. Heeft de ondernemer een oudedagsreserve gevormd, houd dan de omvang van het ondernemingsvermogen in acht. Neemt het ondernemingsvermogen af? Dan kan dat onder omstandigheden verplichte afneming van de oudedagsreserve tot gevolg hebben. Inhaaldotaties bieden dan mogelijk soelaas. Wordt de oudedagsreserve afgestort in een (bancaire) lijfrente? Houd dan in de gaten dat niet ten onrechte inkomensafhankelijke premie Zorgverzekeringswet wordt geheven over de winst, die het gevolg is van de afneming van de oudedagsreserve. <<<

Noten

- 1 Wet uitfasering pensioen in eigen beheer en overige fiscale pensioenmaatregelen, Kamerstukken 2016-2017, 34 555.
- 2 Belastingplan 2012, Kamerstukken 2011-2012, 33 003.
- 3 Belastingplan 2013, Kamerstukken 2012-2013, 34 402.
- 4 Belastingplan 2014, Kamerstukken 2013-2014, 33 752.
- 5 Zie artikel 3.66 en 3.73 lid 1 Wet IB 2001 voor het gebroken boekjaar.
- 6 HR 12 februari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BHO561
- 7 Op basis van één kind dat maximaal aantal uren in kinderopvang verblijft.
- 8 ECLI:NL:PHR:1981:AW9613
- 9 ECLI:NL:GHDHA:2013:3122
- 10 Artikel 43 Zorgverzekeringswet
- 11 Staatscourant 2019 nr. 63513
- 12 Artikel 11, eerste lid, onderdeel c en j onder 1° Wet op de loonbelasting 1964
- 13 HR 23 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2175
- 14 Verzamelwet VWS 20XX, Kamerstukken II 2019-2020, 35 299, nr 2, p. 18
- 15 Artikel 3.130, tweede lid Wet IB 2001
- 16 A-G 31 januari 2018, ECLI:NL:PHR:2018:119
- 17 Aanhangsel Handelingen II 2005/06, 15

Kanttekeningen bij nieuwe regeling in omzetbelasting

Van KOR naar OVOB

De omzet gerelateerde vrijstelling omzetbelasting (OVOB) is de vervanging van de kleine ondernemersregeling (KOR). Deze regeling was oorspronkelijk bedoeld als een vereenvoudiging van de btw-heffing, waarmee de administratieve lasten van kleine ondernemers en de uitvoeringskosten voor de belastingdienst werden verminderd. De KOR bracht nog steeds veel administratieve lasten en uitvoeringskosten met zich mee. Het systeem van degressieve vermindering kon in combinatie met de kwartaalaangiften tot een correctie op deze vermindering leiden. Tevens konden zich situaties voordoen waarin ondernemers met een ontheffing van administratieve verplichtingen, alsnog aangiften btw moesten indienen.

Ad Fruijtjer en Jessica van Oosten
Mr. Ad Fruijtjer RB en Jessica van Oosten zijn beiden werkzaam bij BDO Belastingadviseurs te Rijswijk.

Daarnaast had Nederland beperkte vrijheid omtrent de inrichting van de KOR. Op basis van de btw-richtlijn was het Nederland niet toegestaan om de voorwaarden van de KOR gunstiger te maken. Als gevolg hiervan kon de toepassing van de regeling niet worden uitgebreid naar rechtspersonen. Zodoende bood de KOR geen administratieve verlichting bij onder andere verenigingen en stichtingen, waardoor er geen gelijk speelveld was gecreëerd.

Ten slotte had de opzet van de KOR tot gevolg dat deze ook werd toegepast door 'grote' ondernemers. Doordat het gebruik van de KOR afhankelijk was van de per saldo verschuldigde btw, konden ook ondernemers met een hoge omzet hier gebruik van maken. Dit was bijvoorbeeld het geval bij ondernemers die een hoge omzet hadden maar weinig btw verschuldigd waren, omdat zij bijvoorbeeld goederen exporteerden of veel vrijgestelde diensten leverden. Hierdoor kwam de groep van gebruikers van de regeling niet overeen met de oorspronkelijke doelgroep voor wie de lasten verlichtende maatregel bestemd was. Al met al tijd voor een modernisering en een regeling die meer in overeenstemming is met de btw-richtlijn¹.

Na een korte omschrijving van de kern van de OVOB en de nieuwe tekst van artikel 25 Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet OB), plaats ik enkele kanttekeningen bij de nieuwe OVOB. Hierbij ga ik in op de omzetbepaling, in-

ternationale aspecten, de keuze voor de regeling en tot slot, de houdbaarheidsdatum van de regeling.

Kern van de OVOB

Om de regeling voor kleine ondernemers btw-richtlijn conform te maken is vanaf 1 januari 2020 een facultatieve omzet gerelateerde vrijstelling omzetbelasting ingevoerd. Hierbij wordt een omzetgrens gehanteerd van €20.000. Omdat deze regeling geen degressieve vermindering kent, zal de toepassing eenvoudiger zijn. Indien de ondernemer ervoor kiest om gebruik te maken van de vrijstelling, hoeft er geen btw meer in rekening te worden gebracht en te worden afgedragen. Daarnaast heeft de toepassing van de OVOB tot gevolg dat de ondernemer wordt ontheven van de verplichting tot btw-aangifte en kent de regeling een verdere administratieve verlichting ten aanzien van prestaties verricht in Nederland.

De nieuwe regeling is daarnaast rechtsvormneutraal, waardoor ook niet-natuurlijke personen hier gebruik van kunnen maken. Door middel van de omzetgrens van €20.000 en de rechtsvormneutraliteit zal de nieuwe regeling beter aansluiten bij de beoogde doelgroep.

Voor een toelichting van de specifieke voorwaarden en gevolgen van OVOB is het nieuwe artikel 25 van de Wet OB van belang. Hierin staat het volgende²:

Lid 1

Een ondernemer die in Nederland is gevestigd of aldaar een vaste inrichting heeft en van wie de omzet in een kalenderjaar in Nederland niet meer bedraagt dan € 20.000 kan kiezen voor toepassing van vrijstelling van belasting ter zake van door hem in dat en volgende kalenderjaren verrichte leveringen van goederen en diensten. De vrijstelling is niet van toepassing op leveringen van nieuwe vervoermiddelen die door of voor rekening van de verkoper of afnemer worden verzonden of vervoerd naar een plaats in een andere lidstaat en op de levering van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen die de ondernemer in zijn bedrijf heeft gebruikt.

Lid 2

De omzet, bedoeld in het eerste lid, wordt gevormd door de som van de vergoedingen voor de door de ondernemer verrichte leveringen van goederen en diensten:

- a. voor zover deze zonder toepassing van het eerste lid belast zouden zijn in Nederland;
- b. die in Nederland zijn vrijgesteld bij of krachtens artikel 11, eerste lid, onderdelen a, b, i en j, en verzekeringsdiensten, tenzij die leveringen van goederen en diensten met andere handelingen samenhangende handelingen zijn;
- c. waarvoor aan de afnemer teruggaaf of ontheffing wordt verleend op de voet van artikel 24, eerste of tweede lid; of
- d. waarvoor bij of krachtens artikel 39 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen aan de afnemer vrijstelling van omzetbelasting wordt verleend.

Lid 3

In afwijking van het tweede lid wordt bij de vaststelling van de omzet niet in aanmerking genomen de vergoeding voor de levering van door de ondernemer in zijn bedrijf gebruikte:

- a. onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen;
- b. roerende zaken waarop de ondernemer voor de inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting afschrijft of waarop hij zou kunnen afschrijven indien hij aan een zodanige belasting zou zijn onderworpen.

Lid 4

De ondernemer die de vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, toepast, heeft geen recht op aftrek van belasting als bedoeld in artikel 2 en mag op de factuur op geen enkele wijze melding maken van omzetbelasting.

Lid 5

De ondernemer die de vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, toepast, is ontheven van verplichtingen, opgelegd bij of krachtens de artikelen 34, 34c tot en met 35b en 37a. De ontheffing geldt niet met betrekking tot de aan deze ondernemer verrichte leveringen van goederen en diensten, bedoeld in:

- a. artikel 12, tweede, derde en vijfde lid; en
- b. artikel 17f, tenzij het een verworven goed betreft als bedoeld in artikel 1a, eerste lid, onderdeel a.

Lid 6

Indien de ondernemer kiest voor de toepassing van de vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, dient deze ondernemer hiervan melding te doen uiterlijk vier weken voorafgaand aan het belastingtijdvak waarin de vrijstelling toepassing vindt op een door de inspecteur voorgeschreven wijze. De inspecteur kan bij voor bezwaar vatbare beschikking beslissen dat de ondernemer niet in aanmerking komt voor toepassing van de vrijstelling, indien aannemelijk is dat niet zal worden voldaan aan de gestelde voorwaarden voor de toepassing van de vrijstelling.

Lid 7

De toepassing van de vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, geldt tot wederopzegging door de ondernemer doch ten minste voor drie jaren na aanvang van de toepassing van de vrijstelling. De ondernemer kan pas drie jaren na die wederopzegging opnieuw kiezen voor de toepassing van de vrijstelling.

Lid 8

Bij overschrijding van de omzetrempel, genoemd in het eerste lid, gedurende een kalenderjaar is de vrijstelling niet van toepassing op de levering van het goed of de dienst waardoor die overschrijding tot stand komt en op alle daaropvolgende leveringen van goederen en diensten. De ondernemer kan pas drie jaren na die overschrijding van de omzetrempel opnieuw kiezen voor de toepassing van de vrijstelling.

Lid 9

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld inzake de toepassing van dit artikel.

Omzet

De OVOB heeft het karakter gekregen van een vrijstelling omzetbelasting die is gekoppeld aan de omzet van de kleine ondernemer. Hierbij is de budgettaire neutrale grens van € 20.000 ingesteld. De OVOB kent dus geen budgettaire opbrengst of derving van btw-inkomsten voor de overheid. Maar welke omzet telt nu wel of niet mee? De wet is hier duidelijk in, maar het roept in de praktijk wel vraagtekens op. Een tweetal “omzetten” wil ik nader bespreken.

Allereerst de privégebruiken die op grond van artikel 3 en 4 van de Wet op de omzetbelasting 1968³ als fictieve leveringen en diensten worden aangemerkt. Dit is wel omzet als bedoeld in artikel 25, lid 2, letter a Wet OB. Er wordt immers btw geheven over een maatstaf van heffing⁴, welke btw ter zake van het privé gebruik verschuldigd is. Deze maatstaf van heffing behoort tot de omzet. De vraag die zich voordoet is hoe om te gaan met het btw privégebruik personenauto? Kiest een ondernemer voor de wettelijke regeling dan zit in de maatstaf

van heffing 20% van de aanschafwaarde exclusief btw⁵ en telt deze (hard) mee in de bepaling van de hoogte omzet. Bij een auto met een cataloguswaarde exclusief btw van € 25.000 en een privégebruik op basis van de kilometeradministratie van 60% is als gauw € 3.000 van de omzet ingevuld en dan is er nog geen rekening gehouden met de maatstafverhogende brandstof- en onderhoudskosten. Dit in tegenstelling tot de forfaitaire regeling, waarbij ter zake van het privégebruik de btw-afdracht van 2,7% over de cataloguswaarde geen invloed heeft op de omzet. Echter, het is maar de vraag of de ondernemer in dit voorbeeld zou opteren voor de OVOB. Immers opteren voor de vrijstelling betekent ook herzien. De ondernemer in dit voorbeeld is op grond van de herzieningsregels - afhankelijk van de ouderdom - een deel van de aanschaf-btw weer verschuldigd. De € 500-grens⁶ wordt uitgaande van volledig aftrekge-rechtigde prestaties ruimschoots overschreden.

De tweede soort omzet die ik onder de aandacht wil brengen is de omzet die onder de margeregeling valt. Uit de in mei 2019 gepubliceerde Wijziging van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968⁸ valt op te maken dat als omzet voor de wederverkoper en de touroperator in het kader van de reisbureau-regeling enkel de marge als omzet meetelt. Op zich een logische gedachte, het is de marge die de wederverkoper of touroperator verdient aan zijn activiteiten. Echter, het Hof van Justitie gooit in juli 2019 roet in het eten. In het geval dat een onderne-

ming normaliter de btw berekend op basis van de winst-margeregeling, moet op grond van een recente uitspraak van het Hof van justitie de omzet worden bepaald aan de hand van de totale ontvangen vergoedingen. Volgens het Hof van Justitie kan hierbij niet worden aangesloten bij de belaste winstmarge⁹. Inmiddels heeft de Staatssecre-taris van Financiën op de vragen van de Kamerleden Lodders en Aartsen geantwoord¹⁰ dat het in mei 2019 ingediende wijzigingsvoorstel van onder andere artikel 24 Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968 in over-eenstemming wordt gebracht met de Europese jurispru-dentie.

Internationale aspecten

Omdat de OVOB bij het bepalen van de omzetgrens kijkt naar in Nederland belastbare omzet, moet ook de omzet intracommunautaire leveringen worden meegenomen. Intracommunautaire leveringen vallen binnen het be-reik van de Nederlandse btw, echter het toepasselijke btw-tarief is 0%¹¹. Als de totale omzet beneden de € 20.000 blijft, zijn de intracommunautaire leveringen

De OVOB die op 1 januari jl. in werking is getreden is al deels achterhaald voordat zij van kracht werd

Ik adviseer bij de keuze om al dan niet voor de OVOB te opteren goed na te denken over de administratieve consequenties

ook vrijgestelde omzet. De ondernemer behoeft de intracommunautaire leveringen alsdan niet op aangifte te verantwoorden en ook de Opgaaf Intracommunautaire Prestaties blijft achterwege.

Overigens is dit anders bij diensten en leveringen die belastbaar zijn buiten Nederland. Deze tellen niet mee als omzet voor het bepalen van de grens, en moeten dus wel eventueel worden meegenomen in de Nederlandse of buitenlandse btw-aangiften. Denk hierbij aan de plaats van dienst regels. Een dienst aan een ondernemer in een andere lidstaat is in beginsel belastbaar in die andere lidstaat¹² en is dus geen Nederlandse omzet. De echte Nederlandse omzet kan dan wel vrijgesteld zijn, over de internationale omzet moeten de verplichtingen in

Nederland (aangifte btw en Opgaaf intracommunautaire Prestaties) of in andere lidstaten gewoon worden nagekomen.

Zoals gezegd is de OVOB uitsluitend omzetgerelateerd en derhalve niet van toepassing op btw verschuldigd ter zake van aan de ondernemer verrichte leveringen en diensten, de invoer van goederen of de intracommunautaire verwervingen van goederen. Echter bij deze laatste, de intracommunautaire verwervingen, is heffing van btw alleen aan de orde indien het totaal van verwervingen in het lopende of voorafgaande jaar de € 10.000 te boven gaan¹³. Wanneer de ondernemer boven de € 10.000 aan verwervingen uitkomt, dan moet de ondernemer deze verwervingen verantwoorden in zijn aangifte omzetbelasting en komt de dientengevolge verschuldigde btw niet voor aftrek in aanmerking. Al met al reden om dan eens goed na te denken of de normale regeling niet voordeliger is. Uiteraard blijven verwervingen van kleine ondernemers uit andere lidstaten buiten de heffing.

Het internationaal verkopen van een nieuwe auto^{14 15} aan een afnemer in een andere lidstaat is uitgezonderd

van de OVOB. De btw-richtlijn staat dit in de weg vanwege concurrentieoverwegingen. Hierbij staat de Europese wetgever een strikte toepassing van het bestemmingsland beginsel voor ogen.

Naar mijn mening zou een OVOB ondernemer - voorheen de kleine ondernemer - bij het bepalen van zijn omzetgrens in voorkomende gevallen dan ook geen rekening te houden met deze incidentele omzet van nieuwe vervoermiddelen. Dit maak ik echter niet op uit de tekst van artikel 25, eerste lid en tweede lid Wet OB. Een redelijke wetstoepassing zou hiermee echter wel rekening moeten houden.

Keuze voor de regeling

Er zijn veel argumenten te vinden die zowel voor als tegen de regeling pleiten. Het is maar hoe men er tegenaan kijkt. In de parlementaire geschiedenis wordt het maximale voordeel becijferd op € 4.200¹⁶. Naar mijn mening moet je niet rekenen met 21% over € 20.000, maar met 21% uit € 20.000, waardoor het voordeel (nog steeds) € 3.471 bedraagt. Hierbij ga ik ervan uit dat de ondernemer zijn brutoprijs gelijk laat en in plaats van de btw component af te wentelen op de consument, te transformeren in prijs voor geleverde goed of dienst. Een aanzienlijk voordeel dat kan worden behaald, maar hierbij is het makkelijk als de ondernemer nagenoeg uitsluitend presteert jegens consumenten. Deze letten immers op de brutoprijs en minder op de nettoprijs.

Verder adviseer ik bij de keuze om al dan niet voor de OVOB te opteren goed na te denken over de administratieve consequenties. Hoewel de regeling doet voorkomen dat het eenvoudiger wordt, kan de ondernemer wel eens in een gemengde sfeer terecht komen, als de ondernemer te maken krijgt met grensoverschrijdende prestaties. Zijn binnenlandse dienstverlening valt onder de OVOB, zijn buitenlandse niet. Ik zie gelijk allerlei splitsings- en herzieningsproblematieken opdoemen. Immers de voorbelasting toerekenbaar aan de in het buitenland belastbare dienstverlening blijft gewoon voor aftrek in aanmerking komen. Dus daar waar herziening – ook de investeringen van voor 1 januari 2020 – en splitsing problematiek om de hoek komt kijken kan de OVOB wel eens tot meer administratieve lasten leiden. In dit kader lijkt mij bezint eer men begint een goed adagium. Reken de keuze wel of niet OVOB goed door en maak een meer jaren begroting, de ondernemer is immers voor minimaal drie jaren gebonden aan zijn keuze.

Houdbaarheid van de regeling

De OVOB die op 1 januari jl. in werking is getreden is al deels achterhaald voordat zij van kracht werd. Het Hof van Justitie denkt anders over het begrip omzet bij wederverkopers en touroperators, de Raad van Europa heeft op 8 november 2019 een voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde wat betreft de bijzondere regeling voor kleine ondernemingen¹⁷ aangenomen. Dit voorstel zet de schop in de kleine ondernemersregelingen zoals deze heden ten dage van toepassing zijn

binnen de Europese Unie. Ook raakt het voorstel de nieuwe Nederlandse regeling. Met ingang van 1 januari 2025 krijgen lidstaten meer flexibiliteit met betrekking tot de omzetgrens. Ook kunnen niet in de betreffende lidstaat gevestigde ondernemers een beroep doen op de regeling in een andere lidstaat dan de lidstaat van vestiging. Tot slot verwijs ik naar de flexibilisering bij overschrijding van de drempelbedragen. De voorstellen moeten de politieke molen nog door, maar waarschijnlijk krijgen wij in Nederland in 2025 een grote aanpassing van de huidige OVOB. <<<

Noten

- 1 zie de artikel 282 tot en met 292 van de Richtlijn betreffende de belasting over de toegevoegde waarde.
- 2 Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet modernisering kleineondernemersregeling) en bijbehorende Memorie van toelichting.
- 3 meer specifiek artikel 3, lid 3, letter a en artikel 4, lid 2, letters a en b Wet op de omzetbelasting 1968.
- 4 zie onder andere artikel 8, derde lid Wet OB en artikel 5a Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968.
- 5 de auto is in de btw sfeer aangekocht en bevindt zich nog in de periode als bedoeld in artikel 5a, lid 2 Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968.
- 6 Aan artikel 13, lid 4 Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968 wordt toegevoegd: met dien verstande dat wanneer de herziening het gevolg is van een aanmelding voor toepassing van de vrijstelling, bedoeld in artikel 25, eerste lid van de wet, dan wel van een beëindiging van de vrijstelling, deze in ieder geval achtwege blijft wanneer het bedrag van de herziening in dat boekjaar minder is dan € 500.
- 7 Volgens de nota naar aanleiding van het verslag, kamerstuk 35033, nr. 6 is de € 500 grens ingevoerd om tegemoet te komen aan houders van zonnepanelen.
- 8 nr. 2019-0000073662.
- 9 HvJ 29 juli 2019, C-388/18, Ciffre d' affaires du revendeur de véhicules d' occasion.
- 10 Vergaderjaar 2019-2020 aanhangsel van de handelingen, nummer 14.
- 11 Zie artikel 9, lid 2, letter b Wet OB juncot Tabel II, post a6 behorende bij de Wet OB.
- 12 Artikel 6 e.v. Wet OB.
- 13 Zie artikel 1a, lid 2, onderdeel b Wet OB.
- 14 Voor begrip nieuwe auto zie artikel 2a, lid 1, letter f Wet OB.
- 15 Zie artikel 283, lid 1, letter b van de Richtlijn betreffende belasting over de toegevoegde waarde.
- 16 Zie nota naar aanleiding van het verslag, kamerstuk 35033, nr. 6.
- 17 Raad van de Europese Unie, interinstitutioneel document 2018/0006 (CNS).

Astrid Sinterniklaas, belastingadviseur RB en gecertificeerd financieel planner:

'De klant staat bij mij centraal'

Wat wil de klant? Wat zijn zijn wensen? Voor Astrid Sinterniklaas, eigenaar van FiscaPlus, zijn deze vragen leidend bij haar werk als erkend belastingadviseur en gecertificeerd financieel planner. Bijna vijftien jaar geleden startte ze haar eigen bedrijf. 'Ik wil mensen graag inzicht geven in hun financiële situatie.'

Door Sandra van den Nieuwenhof | Foto's: Raphaël Drent

'Aanvankelijk wilde ik accountant worden maar dat is er nooit van gekomen. Ik ben andere opleidingen gaan doen, uiteindelijk lopen dingen soms anders. Ik volgde eerst een opleiding op het gebied van marketing en reclame. Vervolgens deed ik de opleiding HBO Bedrijfskader. Daarna heb ik bij diverse bedrijven gewerkt. Bij toeval kwam ik bij een belastingadvieskantoor terecht, bij een voormalige venoot van Loyens & Volkmaars, die voor zichzelf was gestart. Ik voerde daar fiscale en administratieve werkzaamheden uit. Door hem ben ik de Federatie Belasting Academie gaan doen. Tijdens deze

opleiding ben ik bij een ander accountantskantoor op de fiscale afdeling gaan werken. Op dit kantoor heb ik mijn fiscale studie afgerond. Omdat ik steeds fulltime gewerkt had naast mijn studie wilde ik er een half jaar tussenuit. Dit vond mijn werkgever niet zo'n goed idee en dus heb ik mijn ontslag genomen. Ik ging op reis, vertrok vanuit Moskou met de Trans Mongolië Express naar China en reisde verder door Azië. Daarna ben ik voor mezelf begonnen. Ik startte met de opleiding van de Federatie Financieel Planners (FFP). Ik werkte eerst vanuit huis en later kocht ik een bedrijfsruimte in Rotterdam. Ik heb personeel gehad maar inmiddels niet

meer. We deden veel bedrijfsadministraties en ik deed veel controle van administraties, maar ik kwam niet meer toe aan het werk dat ik uiteindelijk het allerliefste doe: uitdagende fiscale / financiële vraagstukken. Bij de accountantskantoren waar ik eerder werkte kwamen dit soort vraagstukken al op mijn bureau terecht.'

Op de vraag wat haar aanspreekt in het financieel plannen, antwoordt ze: 'Samen met de klant kijken naar wat hij wil en welke wensen hij heeft. Hoe kan ik op basis van zijn financiële plaatje zijn wensen vormgeven? Dat maakt financieel plannen boeiend. Iedere situatie is uniek. Ik wil mensen graag bewust maken van hun financiële situatie, bijvoorbeeld bij een scheiding of bedrijfsverandering. Hoe kunnen ze ervoor zorgen dat het financieel gezond blijft? Daar worden ze blij van, want dan weten ze waar ze aan toe zijn.'

Oude dag

Ze ziet het als een meerwaarde om zowel belastingadviseur als financieel planner te zijn. 'Beide disciplines versterken elkaar. Bij financiële planning benoem ik altijd het fiscale plaatje. Wat is fiscaal het meest interessant? Hoe bespaar je het meeste geld? Voor een klant blijkt dit niet altijd de keuze die ze willen maken. Samen bekijken we de mogelijkheden om van daaruit tot een passend advies te komen. Vanuit de fiscale invalshoek komen er andere antwoorden dan wanneer je kijkt naar wat de klant wil. Ik kijk met een bredere blik naar de materie. Omgekeerd komt financiële planning ook aan bod bij mijn gesprekken met de klant over de aangiftes, administraties en jaarcijfers. De klantervaart dat dan niet altijd als bezig zijn met financiële planning. Zo komt bij het doornemen van het totale

FFP

FFP (Federatie Financieel Planners) is de beroepsorganisatie van financieel planners en bewaker van het FFP en CFP®-keurmerk. FFP maakt ook onderdeel uit van het internationale netwerk van FPSB Ltd (Financial Planning Standards Board). Circa 3.200 financieel planners in Nederland zijn aangesloten bij FFP. Hiermee is FFP de grootste Europese organisatie van financieel planners. Een financieel planner is specialist op het gebied van complexe financiële situaties en schetst toekomstscenario's op basis van de laatste wet- en regelgeving.

Gecertificeerd financieel planners adviseren integraal over persoonlijke financiële situaties en werken vaak nauw samen met andere financiële beroepsgroepen als belastingadviseurs, notarissen en accountants.

Financiële planning biedt consumenten inzicht en overzicht over zijn of haar totale financiële situatie in de vorm van een financieel (deel)plan. Het gaat erom in alle levensfasen over voldoende inkomen en vermogen te beschikken om financiële wensen en doelstellingen te realiseren en eventuele risico's op te vangen.

Rob van den Aker, voorzitter van de vereniging FFP, licht onder andere de relatie met RB toe:

1. Wat is de visie en missie van FFP?

'De kern van onze activiteiten is het keurmerk FFP voor de financieel planners op een hoog niveau houden. Dat zij in de gelegenheid blijven om hun vak nu

en in de toekomst goed uit te oefenen. Daarbij hebben wij als beroepsorganisatie in de financiële wereld ook sterk de consument voor ogen. Financieel zelfbewust zijn is cruciaal in deze tijd waarin veel verandert voor consumenten én ondernemers. Dit zijn bijvoorbeeld fiscale veranderingen en het nieuwe pensioenstelsel die grote impact hebben op keuzes die gemaakt moeten worden. Goede voorlichting is hier belangrijk én de weg weten te vinden naar de juiste financieel professional die inzicht kan geven om de juiste keuzes te maken.'

2. Wat zijn de plannen voor de nabije toekomst?

'Vanuit de vereniging en ook vanuit onze leden zelf ligt er komend jaar een sterke nadruk op contacten leggen en onderhouden met andere vakcollega's zoals het notariaat en belastingadviseurs. Samenwerken op inhoud is voor onze vereniging een aandachtsgebied. De FFP-leden hebben zelf ook aangegeven dat zij hun vakcollega's meer willen opzoeken om een goed team te vormen bij voorlichting en advies naar de consumenten en ondernemers.'

3. Wat kunnen het RB en FFP voor elkaar betekenen?

We merken dat veel belastingadviseurs naast hun kernactiviteiten ook veel aandacht krijgen voor financiële planning. In de opleiding tot FFP financieel planner zien we een sterke toename van belas-

tingadviseurs. Deze scholing is ook een heel mooie aanvulling op de sterke vak kennis die de belastingadviseurs al hebben. In deze opleiding krijgen ze namelijk naast integrale vakkennis ook te maken met ontwikkeling van klantgerichte vaardigheden, zoals het voeren van een goed inventarisatiegesprek. Ik zie dan ook dat deze vakcombinatie een sterke positie in de markt geeft. Beide beroepsorganisaties praten al over het uitwisselen van vakinformatie en over een betere aansluiting tussen de beide PE-stelsels waarbij over en weer PE-punten worden erkend. We hebben elkaar nodig en zullen elkaar dus ook meer zien in 2020!'

'Ik kijk met een bredere blik naar de materie'

plaatje de oude dag voorbij. Hoe ziet dat eruit? Wat zijn de wensen voor later?'

Pensioenen, de oude dag, arbeidsongeschiktheid, langer doorgaan met werken of juist eerder stoppen zijn onderwerpen die vanzelfsprekend vaak voorbij komen in haar praktijk. 'Ondernemers benaderen mij regelmatig met de vraag of ze nog geld moeten storten voor hun oude dag of niet. Of het wenselijk is dat er dit jaar nog iets wordt opgebouwd. Er zijn ook klanten die besluiten om niet op te bouwen. Ze zijn daar huiverig voor, want het geld verdwijnt in een potje en ze kunnen dan niet meer aan hun geld komen. Mijn uitgangspunt is dat iedere ondernemer/directeur-grotaandeelhouder bewust heeft nagedacht over zijn wensen voor zijn oude dag. Ondernemers kunnen ook een fiscale oudedagsreserve opbou-

wen in hun onderneming. Ik ben daar overigens geen voorstander van, omdat deze vaak tot het staken van de onderneming blijft staan. Uiteindelijk is dat dan een probleem, want dan heeft de ondernemer geen geld gereserveerd. Een beter alternatief vind ik direct storten in een oudedagsvoorziening.'

Teleurstellend

In haar praktijk heeft ze te maken met de meest uiteenlopende financiële vraagstukken. Ze licht een voorbeeld toe: 'Onlangs heb ik een directeur-grotaandeelhouder geholpen die bij mij kwam voor advies. Hij heeft in het verleden pensioen opgebouwd met zijn ex-partner, dat met deze partner is verdeeld. Daarnaast heeft hij nog overig opgebouwd pensioen en een stukje pensioen in eigen beheer, dat inmiddels is afgekocht. De nieuwe partner is al lange tijd werkzaam bij zijn BV, maar voor haar is er nooit pensioen opgebouwd. Zij heeft alleen recht op AOW. Wanneer de man zou overlijden, zou verhoudingsgewijs weinig van zijn pensioen overgaan op haar. Dit vonden zij beiden een teleurstellende conclusie. Inmiddels waren de opbouw mogelijkheden beperkt. Toch is het gelukt om voor de laatste jaren nog een acceptabele aanvullende pensioenvoorziening op te bouwen. Dit geeft nog een aanvullende uitkering.'

In de toekomst wil Astrid meer klanten gaan werven voor financieel advies. 'Ik wil me meer gaan profileren als financieel planner. Dit is best een uitdaging, omdat onze twee zonen allebei intensief aan sport doen en dat vraagt veel tijd. Zij doen karate op hoog niveau. In de toekomst als zij ouder en zelfstandiger worden, zal dit minder tijd en aandacht vragen. Mijn man heeft ook een eigen bedrijf. Wij zijn beiden zelfstandig ondernemer en moeten onze agenda's goed op elkaar afstemmen. Zo kunnen we onze kinderen de gewenste begeleiding geven bij hun school en sport en kunnen wij ook onze bedrijven verder blijven profileren.'

Onafhankelijk

Astrid hecht er veel waarde aan om onafhankelijk adviseur te zijn. Zij verkoopt geen financiële producten. Daar onderscheidt zij zich in ten opzicht van andere collega's uit het verzekerings- en bankwezen die ook gecertificeerd financieel planner kunnen zijn.

'Ik maak mee dat klanten tevreden zijn over een verzekeringsproduct, dat helemaal niet zo gunstig blijkt te zijn, als ik er goed naar kijk. Ik maak hen ervan bewust dat het ook anders kan en vaak financieel aantrekkelijker. De kunst is om vanuit verschillende invalshoeken te kijken en tot de juiste financiële en best passende oplossing te komen. Daarbij is het van belang om ons steeds bewust te blijven van elkaars beweegredenen en invalshoeken. Al deze aspecten zijn van belang om uiteindelijk tot de beste keuze te kunnen komen. Het is geweldig als je mensen financieel verder kunt helpen en als zij met een goed gevoel je adviezen kunnen gebruiken voor een gezonde financiële toekomst. Ik verdiep mij voortdurend in wat het beste advies is voor mijn klanten, zo maak ik het verschil.' <<<

Slim verzekeren?

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de RB belastingadviseur.

Voor wie bestemd?

De verzekering is ontwikkeld voor de register belastingadviseur. RB-leden profiteren van een aantrekkelijke premie en bovendien een jaar gratis inloop-dekking. Nevenwerkzaamheden kunt u (vaak kosteloos) meeverzekeren. Denk aan dekking voor juridisch advies (voorwaarde WO Rechten). Neem contact op voor andere bijzondere werkzaamheden.

Efficiënte combinatie.

De verzekering is een slimme combinatie van beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid. De beroepsaansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor financiële schade die uw opdrachtgever loopt door een fout in uw advisering. De bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering (AVB) biedt dekking voor materiële en letselschade aan derden.

Stel uw verzekering samen en bereken uw premie op www.rb.covermij.nl

cover rb

Covermij BV werkt met een team van specialisten in beroepsaansprakelijkheid gericht op specifieke beroepsgroepen.

010 - 333 1151 rb@covermij.nl

Bedankt voor je aanwezigheid op onze Nieuwjaarsbijeenkomst!

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

Vrijdag 17 januari 2020 stond in het teken van de Nieuwjaarsbijeenkomst. Tijdens deze dag belichtten verschillende sprekers het thema 'Een leven lang leren in de fiscaliteit', ieder vanuit hun eigen invalshoek. Mede dankzij jouw komst was deze dag weer een groot succes. Dank hiervoor en **graag tot ziens op de RB-dag op vrijdag 12 juni 2020!**

Start hier de zoektocht
naar jong fiscaal talent

TAX-
JOBS
.NL

Stapelen de mooie opdrachten zich op en kun je wel wat extra handjes gebruiken? Plaats jouw vacature op [Tax-jobs.nl](https://tax-jobs.nl). Dé vacaturebank voor fiscale stages en startersfuncties in het mkb.

Werk in uitvoering: *de implementatie van het Strategisch plan 2019-2022*

In juni 2019 heeft de ALV ingestemd met het Strategisch plan 2019-2022. Hierin zijn de beleidskaders van de vereniging voor de komende drie jaar vastgelegd. In aanvulling op dit plan is in de tweede helft van het jaar een Public-Affairsplan geschreven. Ook zijn de opdrachten voor de visiegroepen bepaald. Waar 2019 nog in het teken stond van besluitvorming en het starten van de uitwerking, gaan we in 2020 echt aan de slag. We nemen je graag mee in wat dit voor jou als lid gaat betekenen.

Werken volgens vereniging 3.0

Het Register Belastingadviseurs heeft nu een achterban van 7.000 leden. Deze omvang willen we behouden om ook de komende jaren onze slagkracht te behouden. Onze vereniging wordt de komende jaren echter geconfronteerd met een natuurlijke uitstroom van leden als gevolg van vergrijzing binnen ons ledenbestand. Daarnaast blijft de instroom van nieuwe leden achter bij onze verwachtingen.

Jongeren kiezen vandaag de dag niet meer vanzelfsprekend voor een lidmaatschap van een beroepsvereniging. Tegelijkertijd zien we dat de instroom in de RB Academy, die leidt tot een (aspirant) lidmaatschap, achterblijft. Zaken die overigens herkenbaar zijn voor veel verenigingen in Nederland. Deze ontwikkelingen zijn de aanleiding om te willen transformeren naar een moderne en relevante beroepsvereniging. Vanuit het vak verenigingsmanagement wordt deze stroming 'Vereniging 3.0' genoemd. Doel is om een vereniging te worden die voorop loopt in de vernieuwing. Niet alleen, maar voor en door leden en in samenwerking met al onze stakeholders.

Public Affairs en de visiegroep Vernieuwing belastingstelsel

Een van de belangrijkste en meest vernieuwende onderdelen van het zijn van een Vereniging 3.0, is dat we ons meer bezig willen houden met proactieve belangenbehartiging. In aanvulling op het Strategisch plan is daarom in 2019 een Public-Affairsplan geschreven. In het PA-plan zijn de fiscale domeinen vastgesteld waarop we als vereniging aan proactieve strategische belangenbehartiging willen doen. Om veran-

dering te bewerkstelligen of juist om zichtbaar te zijn. Onderdeel daarvan is een uitgebreide stakeholderanalyse, waarbij we inzichtelijk hebben gemaakt wie onze medestanders en tegenstanders en wie onze warme dan wel koude contacten zijn.

Doel is om een vereniging te worden die voorop loopt in de vernieuwing

De domeinen uit het PA-plan worden de komende periode uitgewerkt in lobbyplannen. Hierin zijn per specifiek domein een doel, tijdspad, standpunten en stakeholders uitgewerkt. Uit de ledenconsultatie rondom het Strategisch plan is gebleken dat u met stip op één de vernieuwing belastingstelsel benoemt als belangrijk domein om invloed op uit te oefenen. De visiegroep Vernieuwing belastingstelsel is daarom in het afgelopen jaar al met dit onderwerp aan de slag gegaan. Dit heeft geleid tot een voorlopige beleidsnotitie die op onderdelen tijdens de ALV in januari is gedeeld. Het is de bedoeling om de definitieve beleidsnotitie in een ledenconsultatie aan u voor te leggen. Dit plan gebruiken we onder andere om vervolgens in gesprek te gaan met de commissies van de politieke partijen die op dit moment de programma's voor de aankomende Tweede Kamerverkiezingen schrijven. Andere domeinen uit het PA-plan die we de komende periode gaan concretiseren

zijn bijvoorbeeld de wettelijke regulering van het beroep, mandatory disclosure en de machtigingenproblematiek. Waar belangenbehartiging in 2019 vooral reactief plaatsvond en bestond uit toevalstreffers, gaan we in 2020 dus proactief aan de slag om het verschil te maken. Alleen of juist samen met andere stakeholders.

Fiscaal Kenniscentrum (FKC)

In lijn met ons Strategisch plan zien we onszelf als het hart van een fiscaal netwerk met de focus op het mkb. Om daar invulling aan te geven, profileren we ons extern als Fiscaal Kenniscentrum. We richten ons daarbij op politiek, de media, maar ook op aan mkb-gelieerde branche- en beroepsorganisaties. We willen dat deze doelgroepen ons gaan zien als autoriteit op het gebied van fiscale zaken, maar ook met hen samenwerken: samen kunnen we immers synergie bereiken. Daarom investeren we in 2020 allereerst in de uitbreiding van ons netwerk. Op de agenda staan ontbijtbijeenkomsten met deze doelgroepen om hen te vertellen wie we zijn en wat we doen, maar vooral ook om te horen wat zij van ons verwachten. De uitkomsten van deze gesprekken gebruiken we om verdere externe dienstverlening van het Register

Vereniging 3.0:

- Een duidelijke visie op de toekomst van het beroep
- Focus op maatschappelijke vraagstukken en proactieve belangenbehartiging
- Autoriteitspositie op kennis en data
- Intermediaire rol in innovatie
- Dienstverlening en opleidingsaanbod in lijn met actuele behoefte
- Een slagvaardige en flexibele verenigingsorganisatie
- Variabel verdienmodel

Toekomstbestendig beroep | bestuur en directie

Belastingadviseurs als Fiscaal Kenniscentrum te bepalen.

Ook intern willen we onze positie als Fiscaal Kenniscentrum verder uitbreiden.

Ook intern willen we onze positie als Fiscaal Kenniscentrum verder uitbreiden

Daarmee bedoelen we dat we ook voor onze leden een plek willen zijn om fiscale kennis op te halen. Uit ledenonderzoek blijkt dat de vakinhoudelijke notities van het Register Belastingadviseurs worden gewaardeerd. Daarnaast is er echter behoefte aan een snelle en korte duiding van ontwikkelingen en jurisprudentie. De komende maanden gaan wij de eerste signaalnotities in deze vorm publiceren. Vanaf het voorjaar is het team vaktechniek weer op volle sterkte. Daarnaast kunnen we deze stappen alleen zetten doordat we nauw gaan samenwerken met onze Commissie Wetsvoorstellen en de Specialistengroepen. In het eerste half jaar van 2020 gaan we deze samenwerking verder verkennen en bestendigen. Hoe mooi is het dat de we de kracht van kennis bij onze leden kunnen inzetten voor de vereniging! Dé RB bestaat niet en verschillende soor-

ten leden vragen om verschillende soorten dienstverlening. Vanuit onze leden die werkzaam zijn als zzp'er of bij een kleiner kantoor, bestaat bijvoorbeeld de behoefte aan een afgeslankte versie van een product als de NDFR of de Navigator. Uitgangspunt daarbij is dat de informatie up-to-date en eenvoudig toegankelijk moet zijn. We zijn hierover in gesprek met de uitgevers. Streven is om vóór de zomer een beeld te hebben of zo'n samenwerking reëel is. Toegang tot zo'n databank wordt in dat geval geen onderdeel van het lidmaatschap, maar een abonnement met ledenvoordeel dat bij een externe aanbieder kan worden afgenomen. Tot slot publiceren we vanaf dit jaar met een hogere frequentie nieuwsberichten over vaktechniek en wetgeving.

Beroepsontwikkeling, kwaliteit en trusted advisor

Een moderne vereniging heeft ook een visie op beroepsontwikkeling. Daarvoor is in 2017 al een basis gelegd met de ontwikkeling van de Maatregelen Toekomstbestendig Beroep. De visiegroep Kwaliteit heeft in 2019 onderzoek gedaan naar de aansluiting van het PE-beleid op de toekomstvisie. De eerste verkenning is gedeeld tijdens de ALV in januari. Waar het PE-beleid nu kwantitatief is ingestoken, wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om naar een meer kwalitatief PE-systeem te transformeren. Hoewel de visiegroep Kwaliteit in de

lead is als het gaat om de beleidsvoorbereiding, is de mening van onze leden hierin minstens zo belangrijk. In de maanden maart en april zullen de contouren van een beleidswijziging in een ledenconsultatie worden voorgelegd. Streven is om in ALV van juni een herijkt concept PE-beleid ter besluitvorming voor te leggen. Daarin worden dan ook de contouren van een verbeterd PE-beleid zichtbaar. Bedoeling is dat er per 1 januari 2021 een herijkt PE-beleid van kracht wordt.

Alle ontwikkelingen hebben het doel om de positie van de Register Belastingadviseur in Nederland te versterken

Dit sluit ook aan bij de activiteiten van de Visiegroep RB2030. Daarin staan het komende jaar twee elementen centraal, namelijk tax technology en de rol van de trusted advisor. Waar vaardigheden al onderdeel uitmaken van het PE-aanbod, moet tax technology een prominente plek krijgen in het PE-aanbod van het Register Belastingadviseurs. Daarnaast gaan we kijken of we best practices in tax technology kunnen benutten voor de toepassingen in de kleinere adviespraktijk.

We hebben je hard nodig!

Al deze ontwikkelingen hebben het doel om de positie van de Register Belastingadviseur in Nederland te versterken. Uiteraard kunnen we dat als bestuur en bureau niet zelf, we hebben daarbij al onze leden hard nodig. We willen daarom met jullie in gesprek gaan over de ontwikkelingen en samen nieuwe dingen creëren. Dat kan door het participeren in ledenconsultaties, deelname aan de rondetafelgesprekken of door het aandragen van ideeën. Doe je ook mee?

Therèse van 't Westende, algemeen directeur Register Belastingadviseurs
Chantal Moelands, vicevoorzitter Register Belastingadviseurs

Therèse van 't Westende

Chantal Moelands

Ook online een Fiscaal Kenniscentrum met het nieuwe RB.nl

Onze nieuwe profilering als Fiscaal Kenniscentrum betekent veel voor de communicatie. Die vindt niet alleen meer plaats tussen het bureau en de leden, maar ook tussen de vereniging en andere stakeholders. Om hier invulling aan te geven presenteren we dit voorjaar een nieuw online kennisplatform als vervanging van de huidige website en RB-plaza.

RB.nl: jouw persoonlijke fiscale kennisplatform

Het nieuwe platform geeft invulling aan de wens om te zorgen voor de ontwikkeling van onze leden en het vak. Als lid kun je daarom op het nieuwe RB.nl terecht voor actuele informatie, modellen en richtlijnen over fiscale zaken. Ook kan je je vragen voorleggen aan andere leden. Dat kon voorheen ook op RB-plaza, maar ten opzichte daarvan is het nieuwe RB.nl veel beter in te richten op je persoonlijke voorkeuren. Zo kun je veel specifiekere instellingen waarover je informatie en updates wil ontvangen en waarover niet. De pagina is daarnaast eenvoudiger en duidelijker ingericht en

je hebt de mogelijkheid om jezelf beter te profileren.

Slim zoeken met dynamische dossiers

Het nieuwe RB.nl is ook nadrukkelijk een kennisbank. Los van je persoonlijke pagina kan je via een geavanceerde zoekfunctie eenvoudig dossiers samenstellen over elk onderwerp dat je maar wil. Wil je bijvoorbeeld meer weten over bedrijfsoverdracht of zakelijk leasen? Typ het in de zoekbalk en vind met een klik op de muis alle nieuwsberichten, modellen, Register-artikelen, discussies en andere content met betrekking tot dit onderwerp op één overzichtelijke pagina.

Stakeholders bereiken en verbinden

Tot slot is het nieuwe kennisplatform is zo ingericht dat alle belangrijke doelgroepen een eigen webomgeving hebben, met informatie die voor hen relevant is. Zo krijgen studenten meer informatie over waarom het beroep van RB zo leuk en relevant is, worden mkb'ers gewezen op onze 'vind een RB'-module en lezen journalisten meer over onze standpunten. Bovendien kunnen we het gedrag van deze bezoekers beter monitoren, wat bijdraagt aan de doorontwikkeling van deze pagina's en verdere communicatie.

Kortom, het nieuwe RB.nl is een persoonlijk fiscaal kennisplatform waar iedereen precies de informatie te zien krijgt die op dat moment voor hem of haar relevant is. Hiermee ondersteunen en verbinden we onze leden en werken we aan het vergroten we onze autoriteitspositie bij andere stakeholders. Ontdek het dit voorjaar op RB.nl!

Bestuur Studiekring Noord

‘We gaan door op de ingeslagen weg’

Binnen het Register Belastingadviseurs zijn verspreid over het land diverse studiekringen actief. In een serie artikelen komen de besturen van de verschillende studiekringen aan het woord. Studiekring Noord bijt de spits af als oudste studiekring, die ruim twintig jaar geleden startte.

Voorzitter Nico Verhagen: ‘Studiekring Noord is in 1999 onder rechtsvoorganger FB begonnen om de al lopende studiebijeenkomsten met tien tot vijftien leden meer vorm te geven. In de eerste opzet werden er al acht bijeenkomsten georganiseerd per jaar: vier door de kring zelf en vier in samenwerking met Rijksuniversiteit Groningen (RUG).’

Willem Faassen: ‘De samenwerking met de universiteit is gebleven. Daarin zijn we als studiekring uniek. Door onze afspraken met de RUG hebben wij een goede basis om deskundige sprekers in te kunnen zetten tegen gunstige tarieven. Er zijn meer studiekringen met universiteitsteden in hun gebied, misschien is dit ook een idee voor deze kringen.’

Verhagen vult aan: ‘We hebben één keer per jaar overleg met de RUG waarin we samen evalueren en vooruitkijken naar wat we willen.’

Het huidige bestuur komt twee keer per jaar bij elkaar en is goed op elkaar ingespeeld. Fred Benninga: ‘Ik zit al sinds 2003 in dit bestuur, de anderen volgden kort daarop. We werken dus al ruim vijftien jaar samen.’

Hans Eijkelenkamp: ‘Ieder bestuurslid is actief in het benaderen van sprekers. We vragen ook wel aan onze leden of ze ideeën hebben voor sprekers of onderwerpen. Een goede ontwikkeling is dat centraal RB afspraken maakt met interessante sprekers voor alle studiekringen.’

Verhagen: ‘Onderwerpen kunnen ook terugkomen op de agenda omdat er nieuwe leden instromen. En ook omdat er bij sommige onderwerpen nieuwe actualiteiten in jurisprudentie of regelgeving zijn.’

De bijeenkomsten worden doorgaans goed bezocht door de leden. Een publiek met 120 personen komt regelmatig voor. ‘De opkomst heeft vooral te maken met het onderwerp en de spreker’, aldus Faassen.

Duidelijke mening

Eijkelenkamp: ‘Drukbezochte bijeenkomsten zijn bijvoorbeeld de bijeenkomsten met fiscalist en fotograaf Arend-Jan van Lint. Hij geeft cursussen voor onder andere RB. Hij is een aansprekende docent met een duidelijke mening. Hij behandelt bij ons de actuele jurisprudentie en wetswijzigingen.’

Verhagen: ‘Dit is ook een voorbeeld van een langere bijeenkomst, waarbij we al in de middag om 15.30 uur beginnen en na een pauze met een diner doorgaan in de avond. Andere bijeenkomsten beginnen ‘s avonds.’ Het doel van de studiekring is duidelijk. Faassen: ‘We verzorgen PE-cursussen voor de leden in de regio. Voor hen is deze manier van kennis vergaren min of meer dicht bij huis aantrekkelijk. Commerciële cursussen zijn veelal in de randstad en kosten meer tijd en geld. Het sociale aspect telt ook mee, maar is zeker niet het belangrijkste element. Er wordt na afloop meestal geen borrel gedronken. Mensen willen naar huis.’

Een keer werd het bestuur verrast omdat een spreker niet kwam opdagen, weet Benninga zich te herinneren. ‘Toen vertelde een bestuurslid over enkele casussen in de landbouwsector. Dat zal nu niet meer voorkomen, omdat we bij een afzegging op het laatste moment alle leden onmiddellijk per e-mail kunnen bereiken.’

Op de vraag wat de plannen voor de nabije toekomst zijn antwoordt Eijkelenkamp: ‘We gaan door op de ingeslagen weg. De leden zijn tevreden, vooral over de langere bijeenkomsten horen wij positieve geluiden. Ook cursussen die gaan over sociale vaardigheden worden positief ontvangen. De manier waarop alles nu gaat, is goed.’

V.l.n.r. Fred Benninga, Hans Eijkelenkamp, Nico Verhagen, Willem Faassen

- Studiekring Noord
- Aantal leden: 180
- Opgericht in: 1999
- Gebied: Groningen, Friesland, Drenthe en een gedeelte van Flevoland
- Bijeenkomsten: acht per jaar, vier in het voorjaar en vier in het najaar, in het Nescio Hotel in Haren (Groningen)
- Bestuur: Nico Verhagen (voorzitter), Willem Faassen, Hans Eijkelenkamp en Fred Benninga

Witwassen

Dit artikel spitst zich toe op de ontwikkelingen rondom het strafbare feit witwassen (art. 420bis Sr). Sinds de uitbreiding van de witwaswetgeving per 2017 staat witwassen weer volop op de (vervolgings)agenda. Ook belastingadviseurs krijgen hier - al dan niet via de Wwft - mee te maken, aangezien belastingfraude het grondfeit voor witwassen kan vormen. Witwassen (van belastingfraude) wordt ook wel als 'vangnet-artikel' in de opsporing en vervolging ingezet.

Hoewel witwassen sinds de inwerkingtreding in 2001 aanvankelijk een ruime strafbaarstelling betrof, werd deze door de kwalificatie-uitsluitingsgrond in 2010 door de Hoge Raad ingeperkt. Het enkele bezit van crimineel vermogen dat uit een door iemand zelf gepleegd misdrijf was verkregen, vond de Hoge Raad onvoldoende strafwaardig. Hieraan lag de idee ten grondslag het grondmisdrijf (meer) centraal te stellen. Sinds de uitbreiding in 2017 lijkt het grondmisdrijf echter weer naar de achtergrond te zijn verschoven en dat kan ook voor fiscale fraudezaken gevolgen hebben.

Focus op witwassen

"Indien je mensen in de straat ziet met dure auto's en dure kleding maar die nooit een dag gaan werken," is dat informatie die het Openbaar Ministerie graag wil hebben. Dit zei de persofficier van het OM in de uitzending van Omroep Brabant van 30 december 2019. Het OM kondigde aan in Brabant vanaf 2020 de naam en een foto van een verdachte openbaar te maken - niet ter opsporing maar - met als doel na een veroordeling crimineel verdiend geld te achterhalen. Jaarlijks zou zo'n 16 miljard euro worden witgewassen en daar is meestal geen belasting over betaald. De focus op de afpak van crimineel geld, komt ook naar voren in het Plan van aanpak witwassen dat in juni 2019 aan de Tweede Kamer werd gepresenteerd en resulteerde in conceptwetgeving. De aanpak van belastingontwijking en belastingontduiking - hoewel belastingontwijking binnen de wettelijke kaders gebeurt - is een aanverwant thema dat eveneens hoog op de agenda van het kabinet staat. Denk aan het tegengaan van brievenbusfirma's of andere constructies met belastingvoordelen en de implementatie van het UBO-register. Deze maatregelen zouden bovendien moeten bijdragen aan de aanpak van witwassen. Ook het samenwerkingsverband FEC - dat erop gericht is de integriteit van de financiële sector te versterken - formuleerde witwassen als één van de drie thema's van 2019. Een snelle zoekslag op www.uitspraken.rechtspraak.nl leert dat er 855 (strafrechtelijke) uitspraken zijn gepubliceerd in 2019 waarin witwassen voorkomt. Zowel qua wetgeving en beleid, als in de opsporing, vervolging en rechtspraak kun je dus niet om het strafbare feit witwassen heen. Deze focus zal naar verwachting onverminderd voortduren in 2020.

Witwassen of belastingfraude?

Op witwassen staat maximaal zes jaar gevangenisstraf; op gewoontewitwassen zelfs acht jaar. Dit terwijl de lat voor een bewezenverklaring vrij laag ligt. Niet bewezen hoeft te worden door wie of wanneer het onderliggende misdrijf is begaan. Onder meer het verbergen of overdragen van voorwerpen afkomstig uit misdrijf

kan al gekwalificeerd worden als witwassen. Van de verdachte wordt bovenal een verklaring verlangd voor de herkomst van het geld indien er omstandigheden zijn die het vermoeden van witwassen rechtvaardigen. Indien een dergelijke verklaring achterwege blijft, kan de rechter die omstandigheid in zijn overwegingen omtrent het bewijs betrekken. Een passieve proceshouding (bijv. een beroep op het zwijgrecht) brengt op deze manier procesrisico's mee. Daarbij komt dat belastingfraude (al geruime tijd) als gronddelict voor witwassen kan gelden. Uitgangspunten van het fiscale strafrecht, zoals het niet kunnen opleggen van een ontnemingsmaatregel, zijn dan niet van toepassing. De ontnemingsmaatregel kan namelijk wel worden opgelegd bij een veroordeling wegens witwassen (met belastingfraude als gronddelict).

Jaarlijks zou zo'n 16 miljard euro worden witgewassen en daar is meestal geen belasting over betaald

Het Openbaar Ministerie zou er vanwege de lichtere bewijslast dus voor (kunnen) kiezen te vervolgen wegens witwassen, terwijl het feit eveneens kwalificeert als belastingfraude. Daardoor lijkt de eerdere tendens waarin in mindere mate aandacht is voor het onderliggende gronddelict van witwassen weer actueel te zijn.

Door:
mr. Sari Eckhardt,
De Bont Advocaten

Vragen aan Bureau Vaktechniek

VRAAG

Btw-correctie voor privégebruik auto en de nieuwe kleineondernemersregeling

De btw-correctie voor privégebruik van een auto kan op twee manieren plaats vinden. Belastingplichtigen kunnen een sluitende kilometeradministratie bijhouden. Op basis van de verhouding tussen zakelijk en privégebruik zal dan een correctie van de in aftrek gebrachte voorbelasting moeten plaats vinden. Een belastingplichtige mag ook kiezen voor een forfaitaire regeling. Dan wordt 2,7% of 1,5% van de cataloguswaarde als fictieve dienst in aanmerking genomen voor het privégebruik. Welke invloed hebben deze fictieve diensten op de omzetgrens zoals die geldt voor de nieuwe kleineondernemersregeling (de omzetgerelateerde vrijstelling)?

ANTWOORD

Zowel de correctie op basis van de kilometeradministratie als de forfaitaire correctie zijn zogenaamde fictieve diensten. Deze fictieve diensten zijn niet genoemd als uitzondering bij de bepaling van de omzet in de nieuwe KOR en dus hebben ze invloed op de omzetgrens.

Belastingdienst neemt standpunt in

Tijdens de Intermediardagen van de Belastingdienst is de invloed van deze fictieve diensten op de omzetgrens voorgelegd. De precieze invloed is namelijk niet duidelijk. Als de correctie wordt gebaseerd op een percentage van 2,7% van een cataloguswaarde van € 30.000 is niet duidelijk welk bedrag moet worden meegenomen voor de omzetgrens. Is dat € 30.000? Dan is de nieuwe KOR voor kleine ondernemers met een auto van de zaak niet meer van toepassing. De met de correctie gemoeide omzetbelasting (2,7% van € 30.000, ofwel € 810) is geen omzet, maar omzetbelasting. Deze kan dus ook niet worden gehanteerd. Moet dan het bedrag van de omzetbelasting (€ 810) herkend worden op basis van het btw-tarief? Op basis van het normale tarief zou dan een omzet in aanmerking moeten worden genomen van € 3.857. Wanneer echter het verlaagde tarief wordt gehanteerd, dan is de omzet van deze fictieve dienst opeens € 9.000.

Tijdstip van verwerken privégebruik in aangiften

Een ander punt van aandacht is de verwerking van het privégebruik auto in de aangiften omzetbelasting. Goedgekeurd is dat het privégebruik auto in de laatste aangifte van het jaar mag worden vermeld. Dan heeft een overschrijding van de omzetgrens door deze correctie geen effect. Denk aan de ondernemer die gedurende het jaar een omzet behaalt van € 18.000 en rekening zou moeten houden met een omzet voor het privégebruik van € 3.857. Op jaarbasis

overschrijdt hij de omzetgrens, maar invloed op het kalenderjaar heeft dit niet meer. Hij kan dan in het volgende jaar niet meer deelnemen aan de nieuwe KOR, omdat de omzetgrens is overschreden in het lopende jaar.

Tegemoetkoming Belastingdienst

Gezien bovenstaande is het dus niet vreemd dat de Belastingdienst tegemoetkomend beleid gaat hanteren. Als een belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire regeling voor het privégebruik van een auto, dan heeft dit volgens de Belastingdienst geen invloed op de omzetgrens. Daarmee breidt de Belastingdienst dus de vrijgestelde omzet voor de bepaling van de omzetgrens van de nieuwe KOR uit met deze fictieve dienst. Voor de praktijk is dit natuurlijk een welkome uitbreiding, omdat daardoor de forfaitaire correctie voor het privégebruik van een auto niet kan leiden tot een overschrijding van de omzetgrens.

Geen tegemoetkoming bij correctie privégebruik op basis van werkelijk gebruik

In tegenstelling tot bovenstaande wordt er geen tegemoetkoming gegeven voor situaties waarbij de correctie voor privégebruik is gebaseerd op een sluitende kilometeradministratie. Deze correctie moet dus wel worden meegenomen bij de omzetgrens. Daarmee blijft ook de problematiek zoals aangegeven in het eerste deel van deze tekst.

Conclusies

De tegemoetkoming van de Belastingdienst is zeer welkom voor ondernemers die kiezen voor de forfaitaire correctie. Het ontbreken van een tegemoetkoming bij een correctie op basis van een kilometeradministratie leidt tot problemen. Een motivering hiervoor is niet gegeven. Naar verwachting zullen hierover nog wel procedures gevoerd gaan worden.

In deze rubriek worden veelgestelde vragen op RB-plaza behandeld. Als RB-lid kunt u op RB-plaza discussiëren met andere leden over uw fiscale praktijk. Leden helpen leden. U bereikt RB-plaza door in te loggen op uw account. Daarnaast is er de helpdesk van Bureau Vaktechniek. Onze fiscalisten helpen u met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.

Drs. Peter Goossens RB
Bureau Vaktechniek

Nieuwe cursus in 2020 – hands on met het risicobeleid

Het hele jaar door worden er continu cursussen aan het PE-aanbod toegevoegd. Er is een basis van terugkerende onderwerpen, zoals de cursussen 'Aangifte inkomstenbelasting – particulier' of 'Aangifte inkomstenbelasting – ondernemer'. Elk jaar proberen we echter ook nieuwe cursussen te organiseren, over onderwerpen die nog niet in het aanbod waren opgenomen. Nieuw in het aanbod voor het voorjaar van 2020 is de cursus 'Maak je Wwft-Risicobeleid'.

Bij deze cursus krijg je niet alleen praktijkgerichte informatie, maar ga je ook actief aan de slag. Aan het eind van de cursus weet je hoe je je risicobeleid moet opstellen en neem je een zelfgeschreven risicobeleid mee naar huis.

Interesse? Kijk op rb.nl voor meer informatie.

Spreid de lasten en schrijf je ook in voor de voorjaarscursussen!

Doe jezelf niet tekort! Aan het eind van elk jaar is er vaak een lichte paniek rondom het boeken van cursussen. Er moeten nog PE-punten behaald worden, maar veel cursussen zijn al volgeboekt. Het zou zonde zijn om 'dan maar aan te schuiven' bij een cursus waar nog wel plek is, maar waar jouw interesse eigenlijk helemaal niet ligt. Op vrijdag 17 januari is hier ook al aandacht aan geschonken tijdens de ALV en de subsessie Kwaliteit. We willen de focus graag verleggen naar kwaliteit en ontwikkeling, in plaats van het behalen van je PE-punten. Dat doe je onder andere door te

kijken waar jij behoefte aan hebt, aan welke onderwerpen en op welk niveau.

PE-tip: heb jij al bedacht op welke gebieden je je nog wilt ontwikkelen? Zorg dat je dit helder hebt en bekijk daarna ons cursusaanbod op rb.nl. Hopelijk zijn er enkele cursussen die aansluiten bij jouw wensen. Zorg vervolgens dat je tijdig een plek reserveert, want het zou zonde zijn als je net die cursus mist waar je juist interesse in had.

Ga dus snel naar rb.nl!

Nieuwjaarsbijeenkomst 2020, deelsessie Visiegroep Kwaliteit

Masterclasses en themacursussen

Naast basis- en verdiepingcursussen biedt het Register Belastingadviseurs ook themacursussen en masterclasses. Heb je af en toe de behoefte om een flinke verdiepingsslag te maken op één specifiek onderwerp? Dan zijn dit de cursussen die je wilt volgen.

Themacursussen

Een themacursus is (meestal) een tweedaagse cursus die drie of vier losse cursussen over één specifiek onderwerp combineert. Diverse docenten praten je vanuit verschillende invalshoeken bij. Zo ben je in korte tijd weer volledig op de hoogte. Wel zo handig en efficiënt! Wat staat er gepland voor het voorjaar van 2020?

- Echtscheiding fiscaal en juridisch

Masterclasses

Masterclasses zijn speciaal georganiseerd voor de RB. Wat deze zo populair maakt? Er is veel ruimte om goed in een onderwerp te verdiepen, de groepen zijn klein en de cursussen zelf hebben een interactieve opzet. Klinkt goed toch?

Dit voorjaar op de planning:

- UBO-register en anonimiseren van vermogen
- Fiscale aspecten van bedrijfsopvolging

Bekijk alle cursussen op rb.nl en schrijf je in!

Jong RB

Even voorstellen: Marcel Rijkers

Mijn naam is Marcel Rijkers en ik ben vanaf dit jaar Projectmanager Jongeren bij het Register Belastingadviseurs. Ik ben 28 jaar en woon in het mooie Boskoop. De afgelopen zes jaar heb ik gewerkt als belastingadviseur, maar ik merkte dat ik toe was aan iets nieuws. In mijn rol van Projectmanager Jongeren ben ik verantwoordelijk voor het vormen en uitvoeren van het jongerenbeleid van onze vereniging. Mijn generatie, generatie Y, beschikt over unieke kwaliteiten: we zijn flexibel, we hebben ambitie en we kunnen goed met technologie om-

gaan. Dat maakt ons onmisbaar voor een toekomstbestendig RB. Aan ons de uitdaging om met elkaar de jongeren nog meer te binden aan onze mooie vereniging. Laten we er samen de schouders onder zetten!

Jong RB is een professioneel netwerk voor jonge leden (tot en met 35 jaar) van het Register Belastingadviseurs. Er worden jaarlijks diverse bijeenkomsten georganiseerd waarbij het accent ligt op de fiscale actualiteit en je persoonlijke ontwikkeling. Ook is er volop gelegenheid om te netwerken met andere jonge belastingadviseurs.

Jongeren in gesprek over opleidingen op Nieuwjaarsbijeenkomst

Afgelopen vrijdag 17 januari vond de nieuwjaarsbijeenkomst plaats met het thema 'Een leven lang leren in de fiscaliteit'. Als afsluiter van de dag praatten vier Young Professionals uit de juridische/fiscale wereld in een panel door over dit onderwerp. Dit waren Daniël van Meijgaarden, belastingadviseur bij Actal Advocaten en Fiscalisten (én voorzitter van de RB Jongerencommissie), Huguette Poolen die werkzaam is bij de Belastingdienst, advocaat Coen van Schaijk en Avinash Nandram van het ministerie van Financiën.

Onder leiding van fiscaal directeur Sylvester Schenk werd onder meer doorgepraat over het belang van opleiden (kennis is je product, dus heel belangrijk), het leren in de praktijk (daarvoor is een veilige omgeving nodig) en wie er eigenlijk moet opdraaien voor opleidingskosten (de werkgever, tenzij anders afgesproken).

Focus

De vraag of er meer behoefte is aan 'soft skills' of 'hard skills' leverde vooral discussie op. Aan de ene kant is het prettig dat net afgestudeerde young professionals nog goed in de vaktech-

nische stof zitten, aan de andere kant zijn soft skills ook hard nodig om je baan goed uit te oefenen. Er werd opgemerkt dat het per moment in je carrière kan verschillen waar je de focus op legt. Ook het groter wordende belang van technologische skills werd benoemd. Uiteindelijk – zo was de conclusie – is de wens dat je je door middel van opleiding altijd kunt aanpassen aan wat de maatschappij op dat moment van je vraagt. Een mooie afsluiting van een interessant gesprek, dat natuurlijk pas echt af was na een gezamenlijke selfie met het publiek.

Adviseren kun je leren

Jonge belastingadviseurs staan aan het begin van hun carrière niet altijd stil bij de 'kunst van het adviseren', terwijl dat als RB wel een belangrijk onderdeel van je werk is. Daarom hebben wij als Jong RB dit najaar een bijeenkomst georganiseerd over adviesvaardigheden. Tijdens de bijeenkomst ging spreker Huib Zeevenhooven onder meer in op het acceptatieproces van een advies, de structuur van een adviesgesprek, de kantelpunten in een adviesgesprek en de verschillende gesprekstechnieken. Het meest opvallende van deze bijeenkomsten waren de technieken die we leerden om een vraagstuk of probleem te inventariseren. Veel mensen zijn geneigd om in een adviesgesprek snel in het vraagstuk of de inhoudelijke materie te duiken, nog voordat de vraag integraal is geïnventariseerd. We leerden dat het de kunst is om eerst écht goed te luisteren, tussentijds samen te vatten en vervolgens door te vragen om volledig grip te krijgen op de vraag of het probleem. Het was kortom een inspirerende bijeenkomst, vol concrete tips en handvatten voor de dagelijkse werkpraktijk.

Model onder de aandacht: akte van vestiging van een pandrecht op vorderingen

Het RB heeft samen met Bol Juristen een databank met juridische modelovereenkomsten ontwikkeld, toegespitst op het privaatrecht. RB-leden kunnen de juridische modellen gebruiken in de fiscale adviespraktijk. In elk nummer van Het Register lichten we een model voor u toe of behandelen we een actualiteit of een voor uw adviespraktijk interessant aspect uit een model.

Pandrecht

Bij het verstrekken van een lening wordt veelal zekerheid gevraagd van een schuldenaar. In veel gevallen verlangt de financier dat er een (bezitloos of stil) pandrecht wordt gevestigd op bedrijfsinventaris, machines, handelsvoorraden of op vorderingen op derden. In tegenstelling tot de vestiging van een vuistpand blijft in geval van een bezitloos pandrecht het goed in de macht van de schuldenaar. Worden vorderingen stil verpand, dan wordt de schuldenaar van de betreffende vordering niet vooraf geïnformeerd over de verpanding.

Voldoende bepaalbaar

Voor het vestigen van een pandrecht is onder meer vereist dat het goed met voldoende bepaaldheid is omschreven¹. De Hoge Raad heeft in 2002 ten aanzien van vorderingen bepaald dat een generieke omschrijving ook tot een geldige verpanding kan leiden. Het generieke karakter van een dergelijke omschrijving en het ontbreken van nadere specificaties van de betrokken vorderingen staan niet in de weg aan het oordeel dat een dergelijke omschrijving voldoet aan het vereiste van voldoende bepaaldheid². Met andere woorden, als een nadere specificatie van de verpande vorderingen ontbreekt kan toch een stil pandrecht tot stand komen.

Casus

In deze kwestie³ betreft het de vraag of Holding BV een rechtsgeldig pandrecht heeft verkregen op een vordering van A BV op een derde. A BV had zich in een pandovereenkomst jegens Holding BV verplicht om haar vorderingen op derden die A BV heeft of zal hebben aan Holding BV te verpanden, middels een verzamelpandakte-constructie. Holding BV vordert in de procedure betaling van een geldbedrag en legt hieraan ten grondslag dat de vordering op de derde aan Holding BV verpand zou zijn.

Het Hof heeft de vordering van Holding BV afgewezen, aangezien:

- de vorderingen van A BV op de derde niet waren opgenomen op de aangehechte pandlijst;
- aan de hand van de pandakte niet kon worden vastgesteld of de vorderingen op deze derde verpand waren.

In cassatie klaagt Holding BV dat het Hof eraan voorbij is gegaan dat voor de bepaling van de inhoud van de pandakte, ook de bedoeling van partijen relevant is. Volgens Holding BV moet deze uitleg doorwerken in de vraag of voldaan is aan het bepaalbaarheidsvereiste voor de verpanding van de vordering.

De Hoge Raad overweegt:⁴

“3.2 “Aan dit bepaaldheidsvereiste is volgens vaste rechtspraak voldaan als de pandakte zodanige gegevens bevat dat, eventueel achteraf, aan de hand daarvan kan worden vastgesteld om welke vordering het gaat.”

De vraag of een bepaalde vordering verpand is, moet dus worden onderscheiden van de uitleg van de pandakte zelf.

Volgens de Hoge Raad heeft het Hof de pandlijst als leidend beschouwd en terecht overwogen dat de pandakte geen gegevens bevat aan de hand waarvan achteraf kan worden vastgesteld dat daarbij de vordering in kwestie was verpand.

Bent u betrokken bij het vestigen van een pandrecht, controleer dan of uit de akte duidelijk kan worden afgeleid welke goederen of vorderingen onder het pandrecht vallen. Daarnaast verdient het de aanbeveling om de pandakte met enige regelmaat bij te werken en pandlijsten te registreren.

- 1 Op grond van artikel 2:236 lid 2 BW zijn de algemene vereisten voor overdracht van het desbetreffende goed van overeenkomstige toepassing (zie art. 3:98 juncto art. 3:84 lid 2).
- 2 HR 20 september 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7842 (Mulder q.q./Rabo)
- 3 HR 22 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1841
- 4 (In lijn met de conclusie van A-G Rank-Berenschot en het door hem aangehaalde arrest De Liser de Morsain/Rabo, ECLI:NL:HR:2003:AF4602):

Door:
mr. Anke Kobelt
Bol Juristen

U vindt de juridische modellenbank op RB-plaza. Bij korte vragen over het gebruik van of de behoefte aan uitleg over de juridische modellen kunt u gratis gebruikmaken van de Juridische Helpdesk van Bol Juristen. Zij zijn bereikbaar per e-mail via juristen@bol-juristen.nl of telefonisch op 088-1211211.

Boeken

Renteberekening in belastingzaken Geruisloze terugkeer uit de BV

Auteurs: mr. drs. R.M. Bos-Schepers e.a.

Uitgever: Wolters Kluwer

ISBN: 9789013144307

Prijs: € 89,95

Praktisch nut	8
Wetenschappelijk niveau	8
Actualiteit	8
Leesbaarheid	7
Presentatie	7
Prijs-kwaliteitsverhouding	6
Bedoeld voor	algemene praktijk

In de serie Fiscale Monografieën is een boek verschenen met het thema 'Renteberekening in belastingzaken'. Dat de schrijvers - na een uitvoerige toets - concluderen dat de huidige belastingrenteregels op onderdelen als 'onevenwichtig' en 'disproportioneel' zijn aan te merken, zal voor weinigen als een verrassing komen. In tijden van negatieve rentepercentages incasseert de Belastingdienst nota bene nog altijd minimaal 4%, resp. 8% belastingrente. Zodoende dragen de huidige regels per saldo een half miljard per jaar bij aan de Nederlandse schatkist en dat terwijl - zo leren wij van de auteurs - het bewerkstelligen van een budgettaire opbrengst oorspronkelijk helemaal niet beoogd was, maar dat dit nadien alsnog een doel op zich is geworden.

De actualiteit van dit boek is prima: de praktijk is inmiddels een paar jaar op stoom met de belastingrente en ondanks de kritiek, vragen in het parlement en een ministerieel onderzoek naar de rechtvaardigheid van de huidige regelingen, lijkt de praktijk het voorlopig nog wel even te moeten doen met de huidige regels. Opgemerkt zij dat de laatste wijzigingen van Prinsjesdag 2019 nog niet in deze druk zijn verwerkt.

De alomvattende beschrijvingen van de belastingrente, invorderingsrente, rente bij invoer en uitvoer, riversierente, coulance rente en wettelijke rente is wat ons betreft een welkome aanvulling voor iedere RB-adviseur. De verspreid in het boek en in de bijlagen opgenomen (stroom-) schema's geven de lezer snel een overzicht van de periodes waarover rente wordt berekend en welk percentage van toepassing is. Verder maakt het boek nog maar eens duidelijk dat de destijds beoogde vereenvoudiging van de (belasting-)renteregels niet bepaald betekent dat de regels zelf eenvoudiger geworden zijn.

Eendoordeel ■ ■ ■ ■ ■

Door: mr. Lucas Blom AA RB
en mr. drs. Martin Klomp RB

Auteurs: mr. L.J.A. Pieterse en mr. R.O. IJsselmuiden

Uitgever: Wolters Kluwer

ISBN: 9789013154894

Prijs: € 70

Praktisch nut	8
Wetenschappelijk nivo	7
Actualiteit	8
Leesbaarheid	8
Presentatie	7
Prijs-kwaliteitsverhouding	8
Bedoeld voor	iedereen

De regeling inzake de geruisloze terugkeer voert een wat geruisloos bestaan. De regeling staat bekend als complex met veel nadelen. Het boek neemt deze nadelen niet weg, maar benoemt ze wel, zodat hier rekening mee kan worden gehouden bij het bepalen van de (advies)mogelijkheden. Met name de ontbindingseis is een lastige hobbel in het traject van de terugkeer naar de eenmanszaak. Aan de hand van de toepasselijke wetgeving en met name de verschillende besluiten wordt de regeling helder en op een prettig leesbare manier besproken. Voorbeelden met cijfermatige uitwerkingen versterken de uitleg en maken het ook tot een praktische handleiding bij een geruisloze terugkeer. De keus voor sec de beschrijving van de fiscale faciliteit heeft een wat beperkt beeld tot gevolg. De alternatieven voor de faciliteit komen er namelijk wat bekaaid vanaf. Hoe mooi zou het niet zijn als je met één boek in de hand alle opties kan overzien en op basis hiervan tot een te volgen route zou kunnen komen.

Opmerkelijk en lezenswaardig is zeker het eerste hoofdstuk waarin uit een stukje historie van de Nederlandse belastingwetgeving kan worden geleerd dat de geruisloze terugkeer is geïntroduceerd door de bezetter in 1941 en in 1944 weer is in getrokken. De huidige regeling is een instrument dat tot de basiskennis van de belastingadviseur zou moeten behoren. Om de fitnesses nog eens op het netvlies te krijgen is dit een prima boek(je).

Eendoordeel: ■ ■ ■ ■ ■

Door: mr. Marcel van Galen RB
en mr. Marco Dijkstra RB

In de boekenrubriek geven ervaren vakmensen op persoonlijke titel hun mening over recent verschenen (fiscale) boeken:

- Twee beoordelaars recenseren een boek.
- Zij kennen cijfers toe voor bijvoorbeeld leesbaarheid, actualiteit en niveau.

De recensenten geven een eendoordeel:

Aanrader	■ ■ ■ ■ ■
Goed	■ ■ ■ ■
Redelijk	■ ■ ■
Matig	■ ■
Afrader	■

Nextens

« KLAAR VOOR DE VOLGENDE STAP?

Als fiscaal professional werkt u vanzelfsprekend met de beste programma's. Hiermee kunt u uw klanten snel en secuur van dienst zijn. De keuze voor een betrouwbaar en innovatief pakket is daarom van groot belang.

Nextens is al jaren fiscaal partner van professionals. Wij bieden online aangifteprogramma's, koppelingen met uw andere softwarepakketten en vakkennis op één logische plek. Nextens is vooruitstrevend en samen nemen we de stap naar de toekomst.

Meer weten? Kijk op Nextens.nl

Nextens, fiscaal partner van professionals

Het RB

zoekt nieuwe collega's

We zijn op zoek naar enthousiaste en ondernemende collega's die met ons bouwen aan een toekomstbestendige vereniging. Help jij mee met deze uitdaging?

Bekijk onze vacatures op rbzoektjou.nl

RB
ZOEKT
JOU